TEODOR CAPOTA

DIFICULTĂȚI ȘI CONFUZII ÎN ANALIZA GRAMATICALĂ

TESTE ȘI REZOLVĂRI

DACIA

COLECȚIA DIDACTICA

Scanned with OKEN Scanner

Colecția **DIDACTICA**

Coordonator: **Miron IONESCU**

Coperta: Liliana BOLBOACĂ

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
CAPOTA, TEODOR
Dificultăți și confuzii în analiza gramaticală. Teste și rezolvări / Teodor Capota. – Cluj-Napoca: Dacia,
160 p.; 14,5 x 20,5 cm. – (Didactica)
ISBN 973-35-1222-2

811.135.1'36

© Editura Dacia
Cluj-Napoca: 400620 Str. Fabricii nr. 7, Et. I, Ap. 65, 68
tel. 0264/45 21 78, O.P. 1, C.P. 160
e-mail:office@edituradacia.ro, www.edituradacia.ro
București: Oficiul poștal 15, sector 6
str. General Medic Emanoil Severin nr. 14
tel. 01/315 89 84, fax: 01/315 89 85
Satu Mare, 3600, B-dul Lalelei R13 et. VI ap. 18
tel. 061/76 91 11; fax: 061/76 91 12
Căsuța poștală 509; Piața 25 octombrie nr. 12
www.multiarea.ro
Baia Mare, 4800, str. Victoriei nr. 146
tel./fax: 062/21 89 23

Redactor: Felicia SCHLEZAK
Tehnoredactor: Flavia Maria ȚIMPEA
Comanda nr. 4351

Scanned with OKEN Scanner

PARTEA I

DIFICULTĂȚI ŞI CONFUZII GRAMATICALE

Scanned with OKEN Scanner

CUPRINS

Cuvânt înainte 11

Lista de abrevieri 13

Partea I
DIFICULTĂȚI ȘI CONFUZII GRAMATICALE 15

CONFUZII LEXICALE 17
Cuvintele polisemantice cu omonimele 17
Cuvinte derivate, compuse, neologisme 18
Cuvintele derivate cu alte cuvinte nederivate 19
Familia lexicală 19
Confuzii de sensuri 20
Confuzii paronimice 20

CONFUZII FONETICE 22
Vocală cu semivocală 22
Hiat cu diftong 22
Diftong – vocală precedată de consoanele **č, k', ğ, g'** 25
Triftong – diftong precedat de consoanele **č, k', ğ, g'** 25
I (semivocală) – litera I 26
E inițial pronunțat **ie** sau **e** 26
Grupurile consonantice **-esc, esp, est-, exc-, exp-, ext-** 26
Z – S 26
N – NN 27
Accentul greșit 27
Omografele 27
Accente mobile 27
Alternanțele fonetice 28
Despărțirea în silabe 28

Scanned with OKEN Scanner

CONFUZII ORTOGRAFICE ŞI DE PUNCTUAȚIE 30
Scrierea cu **â** şi **î** 30
Consoane duble 30
Vocale duble 30
Nume proprii 30
Neologismele foarte recente 30
Scrierea cu **x** sau **cs** 30
Scrierea cuvintelor derivate 31
Inițiala majusculă 31
Scrierea verbelor **a crea** şi **a agrea** 31
Confuzia între unele cuvinte şi îmbinări libere de cuvinte 31
Cratima 32
Punctul 33
Linia de pauză 33
Semnele de ortografie şi semnele de punctuație 34
Forme de plural 34
Grafii ezitante 34

VALORI GRAMATICALE (sau CLASE MORFOLOGICE) . 36
a... 36
i... 37
o... 37
c-... 38
s-, -s... 38
l-, -l... 39
al, a-l... 39
ai, a-i... 39
aş, a-şi, aşi... 39
aţi, a-ţi... 40
au... 40
ba... 40
ca, c-a... 40
ce... 40

Scanned with OKEN Scanner

de... 41
da... 41
ei... 41
fă... 42
fi, fii, fiii, fi-i, fiii-i... 42
ia, i-a, iau, i-au... 42
la, l-a... 43
le... 43
li, l-i, li-i... 43
mă... 43
mi, mii, mi-i... 44
na, n-a... 44
ne... 44
or, ori... 45
pe... 45
sa, s-a... 46
să... 46
şi... 46
va, v-a... 47
ți, ții, ți-i, ții-i... 47
lui... 47
nişte... 47
cel (cea, cei, cele), ce-l, ce-a, ce-i... 48
cum... 48
poate... 48
fie... 49
tot... 49
cât... 49
iar, i-ar... 49
sau, s-au... 50
contra... 50
deal, de-al, de-a-l... 50

Scanned with OKEN Scanner

vi, vii, vi-i, viii, viii-i... 50
cal, c-al, c-a-l... 51
îi... 51

CONFUZII MORFOLOGICE **51**
Substantiv cu adverb 51
Pronume cu adjectiv pronominal 52
Pronumele personal cu adjectiv pronominal posesiv 53
Pronume reflexiv cu pronume personal 54
Adverbul de mod cu adjectivul 55
Articolul cu pronumele, numeralul, adjectivul, prepoziția, verbul ... 56
Verbe predicative cu verbe nepredicative 58
Verbul „**A FI**" 59
Verbul „**A DEVENI**" 62
Verbul „**A AJUNGE**" 62
Verbul „**A RĂMÂNE**" 62
Verbul „**A IEȘI**" 63
Verbul „**A SE FACE**" 63
Verbul „**A PĂREA**" 63
Verbe tranzitive cu verbe intranzitive 64
Verbe impersonale cu verbe la moduri nepersonale 66
Prepoziții cu adverbe 67
Numeral cu substantiv, adjectiv, adverb 68
Adverb + „DE" cu locuțiune prepozițională 69
Adverbe predicative cu adverbe aparent predicative 70
Locuțiuni prepoziționale cu locuțiuni conjuncționale 71
Interjecții cu și fără funcție sintactică 72

DIFICULTĂȚI MORFOLOGICE **72**
Cazurile substantivului 72
Cazurile pronumelor 74
Cazurile adjectivelor 74
Dativul 75

Scanned with OKEN Scanner

Tipuri de pronume reflexive 75
Construcţiile infinitivale relative 76
Verb **a putea, a şti** + verb reflexiv la infinitiv 76

CONFUZII SINTACTICE 77
Subiect inclus–subînţeles–nedeterminat 77
Subiect–complement direct 78
Nume predicativ multiplu-verb la diateza pasivă cu auxiliar elidat .. 78
Complement indirect–complement direct 79
Complement circumstanţial de loc–complement circumstanţial de scop–complement indirect 79
Nume predicativ–complement circumstanţial de mod–element predicativ suplimentar 80
Subiectivă – completivă directă – predicativă 80
A putea, a şti + subiect sau complement direct 81
Atributivă – circumstanţială 82

Partea a II-a
TESTE ŞI RĂSPUNSURI..... 83

FONETICĂ, VOCABULAR, MORFOLOGIE, SINTAXĂ, ORTOGRAFIE 85
Testul nr. 1 85
Testul nr. 2 88
Testul nr. 3 91
Testul nr. 4 93
Testul nr. 5 96
Testul nr. 6 98
Testul nr. 7 101
Testul nr. 8 104
Testul nr. 9 106
Testul nr. 10 116
Testul nr. 11 125

Scanned with OKEN Scanner

Testul nr. 12 134
Testul nr. 13 144
Testul nr. 14 144
Testul nr. 15 145
Testul nr. 16 145

Răspunsuri 147

Bibliografie selectivă 157

Scanned with OKEN Scanner

CUVÂNT ÎNAINTE

Lucrarea de față se adresează elevilor din clasele gimnaziale care urmează să susțină proba de limba română la examenul de capacitate, celor care vor susține probe de admitere la unele licee, precum şi elevilor care vor avea de rezolvat exerciții de limba română în cadrul probei scrise a examenului de bacalaureat.

Prin unele capitole ale sale, lucrarea se poate oferi ca un ajutor pentru toți aceia care au unele neclarități sau dubii în problemele mai puțin aprofundate ale studiului limbii române, fără a încerca să abordeze sau să elucideze aspecte controversate, disputate încă de specialiştii în domeniu. Cu toate acestea, lucrarea poate fi utilizată ca instrument de lucru şi de către aceia care se pregătesc pentru admiterea în facultăți, de către învățători sau tinerii profesori care îşi încep cariera didactică, deoarece abordează problemele cu care se confruntă cel mai adesea şcolarii, sesizate de către autor pe parcursul a mai multor decenii de activitate la clasă.

Lucrarea nu este o gramatică în sine, ci un *îndreptar* al greşelilor care se fac frecvent în analiza gramaticală (fonetică, lexicală, morfologică, sintactică, ortografie) şi un *ghid* util pentru eliminarea confuziilor posibile. De aceea, ea poate fi folosită permanent în studiul limbii atât de aceia care au ca obligație aceasta, cât şi de către cei interesați de propria perfecționare lingvistică.

Culegerea pe care o oferim cititorilor cuprinde două părți: Prima parte abordează *Dificultăți şi confuzii gramaticale*, cuprinzând capitolele: *Confuzii lexicale, Confuzii fonetice, Confuzii ortografice şi de punctuație, Valori gramaticale sau clase morfologice, Confuzii morfologice, Dificultăți morfologice, Confuzii sintactice*, iar a doua parte cuprinde *Teste şi rezolvări*. Cele 16 teste sunt grupate pe categorii de dificultate, îmbină

Scanned with OKEN Scanner

diferite cerințe și modalități de rezolvare. Testele 1-4 sunt destinate nivelului gimnazial, testele 5-8 nivelului liceal, iar testele 9-12 nivelului superior. Testele 13-16 sunt ortografice, solicitând cunoștințe de scriere corectă a limbii române. Prin răspunsurile oferite detaliat se poate face o verificare eficientă a gradului de cunoaștere la un anumit nivel al studiului limbii române. Punctajele oferite permit măsurarea exactă a competenței gramaticale.

AUTORUL

Scanned with OKEN Scanner

LISTA DE ABREVIERI

Ac. – acuzativ
acc. – accentuat, -ă
act. – activă
adj. – adjectiv, adjectival, -ă
adv. – adverb, adverbial, -ă
advers. – adversativă
afirm. – afirmativ, -ă
ag. – de agent
apoz. – apozitiv, -ă
art. – articol, articulat
atr. – atribut
Atr. – atributivă
aux. – auxiliar
c – consoană
c. ag. – complement de agent
calif. – calificativ
card. – cardinal
c. – complement
c. c. – complement circumstanțial
c. d. – complement direct
C. D. – completivă directă
c. i. – complement indirect
C. I. – completivă indirectă
circ. – circumstanțial, -ă
C.L. – circumstanțială de loc
C.M. – circumstanțială de mod
com. – comun
comp. – compus
compl. – complement
cond. – condițional
cond.-opt. – condițional optativ
conj. – conjuncție, conjugare
coord. – coordonatoare
cop. – copulativ, -ă
D. – dativ
dem. – demonstrativ
diat. – diateza
dir. – direct
disj. – disjunctivă
elem. pred. supl. – element predicativ suplimentar
fem. – feminin
G. – genitiv
gen. – genitival
ger. – gerunziu
hot. – hotărât
imper. – imperativ
imperf. – imperfect
impers. – impersonal
ind. – indirect, indicativ
inf. – infinitiv
interj. – interjecție
interog. – interogativ
intranz. – intranzitiv
l. – de loc
lat. – latină
loc. – locuțiune
m. – de mod
magh. – maghiară
masc. – masculin
N – nominativ
n. – neutru
neart. – nearticulat
neg. – negativ
nehot. – nehotărât
n. p. – nume predicativ
nr. – număr
num. – numeral
ord. – ordinal
p. – propoziții
part. – participiu
pas. – pasivă
perf. – perfect
pers. – persoană, personal
pl. – plural
P. N. – predicat nominal

Scanned with OKEN Scanner

pos. – posesiv
PP. – propoziție principală
PR – subordonată predicativă
pr. – propriu
pred. – predicat, predicativ, -ă
prep. – prepoziție, prepozițional
prez. – prezent
pron. – pronume, pronominal, pronunțat
prop. – propoziție
P.V. – predicat verbal
refl. – reflexiv, -ă
rel. – relativ, -ă
s. – simplu
Sb. – subiect
SB – subiectivă
sg. – singular
subord. – subordonatoare
super. – superlativ
subst. – substantiv, substantival
t. – timp
tranz. – tranzitiv
unipers. – unipersonal
v. – vezi
V – vocativ
val. – valoare
var. – variabil
Vb. – verb

Scanned with OKEN Scanner

Teodor CAPOTA

DIFICULTĂȚI ȘI CONFUZII ÎN ANALIZA GRAMATICALĂ

TESTE ȘI REZOLVĂRI

Editura Dacia

Scanned with OKEN Scanner

CONFUZII LEXICALE

I. *Cuvintele polisemantice* cu *omonimele*

§1.a. Un cuvânt este *polisemantic* dacă, pe lângă sensul *propriu* (de bază), mai are cel puțin încă un alt sens provenit din acesta (*secundar, figurat*).

De exemplu, cuvântul *corn* are sensul de bază „fiecare dintre cele două excrescențe de pe osul frontal al rumegătoarelor". Din acest sens propriu s-au dezvoltat apoi alte sensuri: „instrument muzical de suflat", „produs de panificație", „parte a unei construcții", „formație anatomică", „aripă de oaste", „căprior al casei", precum și sensurile contextuale din expresii precum: „*a scoate coarne* = a se obrăznici", *a pune coarne* = „a înșela în căsnicie", *cornul abundenței* = „belșug", *cornul lunii, cornul-secarei* = „ciupercă parazită" etc.

Așadar, cuvântul *corn* este *polisemantic*, fiind un singur cuvânt (<lat. *cornu*) care a dezvoltat „o pletoră semantică".

§2.b. *Omonimele*, în schimb, sunt mai multe cuvinte, cu origini diferite, care sunt identice din punctul de vedere al familiei, dar deosebite semantic.

De exemplu, cuvântul *corn* (<lat. *cornus*) este un cuvânt *monosemantic* care denumește un „arbust sau arbore mic cu lemnul foarte tare... cu fructe roșii comestibile... (*cornus mas*)".

Cuvântul *corn* „arbore" și cuvântul *corn* „excrescență" sunt *omonime*.

Sunt *omonime* cuvintele *mai*$_1$ = adverb (<lat. *magis*), *mai*$_2$ = „un fel de ciocan de bătut" (<lat. *malleus*), *mai*$_3$ = „ficat" (<magh. *màj*) și *mai*$_4$ = „lună a anului" (<lat. *maius*), având origini diferite.

Dintre acestea, *mai*$_1$ (adverb) este cuvânt *polisemantic* pentru că poate avea mai multe sensuri contextuale.

De exemplu: ***mai bun*** (adv. de intensitate); *Ploaia* ***mai*** *încetase* (adv. al atenuării); ***Mai*** *nu-mi vine a crede* (adv. al aproximării); ***Mai*** *stă.* (adv. al duratei); *Ce s-a* ***mai*** *făcut?* (adv. al nedumeririi) etc.

În dicționar, cuvintele polisemantice sunt notate cu sensurile lor cu cifre romane și arabe sub același cuvânt-titlu.

Scanned with OKEN Scanner

De exemplu, ***mare*** (adj.): I; II; 1, 2; III; IV; V 1, 2, 3, 4, 5; VI 1, 2;. Omonimul său, ***mare*** (subst.) este *monosemantic*.

Omonimele sunt cuvinte-titlu în dicționar, fiind notate cu un indice: *marcă*[1]-„tip, model", *marcă*[2]-„monedă", *marcă*[3]-„timbru poștal".

II. Cuvinte derivate, compuse, neologisme

§3. a. *Derivarea* este formarea unui cuvânt nou, de la un *cuvânt de bază*, prin adăugare de *prefixe* și *sufixe*.

b. *Compunerea* este formarea unui cuvânt nou, de la două sau mai multe cuvinte alăturate.

Uneori, însă, pot apărea confuzii, mai ales când prefixul este în situația de omonimie cu un cuvânt care e implicat în compunere.

§4. De exemplu:

dealtfel (de+ alt+ fel), deasupra (de+ asupra), decât (de+ cât), deînmulțit (de+ înmulțit), deocamdată (de+ o+ cam+ dată), deoarece (de+ oare+ ce), deochi (de+ ochi), desigur (de+ sigur) etc. sunt cuvinte *compuse*, în care *de* este o parte de vorbire (prep.), iar *decăli (de [s]-+căli), decupra (de [s]-+cupru), dejuca (de [s]-+juca)* ș.a. sunt cuvinte *derivate*, în care *de* este prefix.

Cuvintele *compuse* și cele *derivate* cu ***de*** pot fi confundate cu neologismele (*debarca* <fr. *débarquer*; *decupla* <fr. *découpler*; *demasca* <fr. *démasquer* etc.) sau cuvintele *moștenite* din latină (*deget* <lat. *digitus*, *depune* <lat. *deponere*, *deschide* <lat. *discludere* ș.a.)

§5. Asemănătoare este situația lui *în* (prepoziție) și *în-*(prefix)

Cuvintele *înapoi (în+ apoi), înadins (în+ adins), îndată (în+ dată), îndeajuns (în+ de+ ajuns), îndeaproape (în+ de+ aproape), îndelung (în+ de+ lung), îndemână (în+ de+ mână), îndeobște (în+ de+ obște)* sunt compuse, iar *încălzi (în+ cald), încolți (în+ colț), îndulci (în+ dulce)* ș.a. sunt derivate. Cuvintele *înalt (<lat. in altum), începea (<lat. incapere), încheia (<lat. inclavare), închide (<lat. includere)* etc. sunt *moștenite* din latină. (vezi §19 și §29.6 Obs.)

Scanned with OKEN Scanner

III. Cuvintele *derivate* cu alte cuvinte *nederivate*

§6. a. Cuvintele *derivate* cu prefixe

antebraț, anteproiect, antepunere, anticreștin, antiinflamator, concetățean, conlocuitor, contrazicere, contraspionaj, desperechea, deszăpezi, exhuma, extravilan, minibaschet, necunoscut, neocolonialist, paratrăsnet, precădere, preclasic, proamerican, rejudeca, reinfecta, suboceanic, subordonat, supernovă sunt cuvinte **derivate** cu prefixele *ante-,anti-, con-, contra-, des-, ex-, extra-, mini-, ne-, neo-, para-, pre-, pro-, re, sub-, super-.*

Aceleași grupuri de sunete nu sunt prefixe în următoarele cuvinte care nu s-au format prin derivare:

antenă, anticariat, conac, coniac, contracție, desenat, destin, examen, extraneitate, minieră, ministru, necaz, neon, parastas, paradis, precupeț, proptit, releu, subiect, superbă.

§7.b. Cuvinte *derivate* cu sufixe

fruntaș, gâscan, global, căsoaie, văcar, oboseală, prințesă, românește, făget, rudenie, aluniș, vulpoi, pătuc, rățușcă, omenire, pictoriță, greieruș sunt cuvinte derivate cu ajutorul sufixelor *-aș, -an, -al, -oaie, -ar, -eală, -esă, -ește, -et, -enie, -iș, -oi, -uc, -ușcă, -ire, -iță, -uș.*

Aceleași grupuri de sunete nu sunt sufixe în cuvintele următoare, desigur, **nederivate:**

oraș, fazan, animal, foaie, amar, ideală, piesă, pește, atlet, astenie, afiș, copoi, trabuc, pușcă, fire, spiță, duș.

IV. Familia lexicală

§8. *Familia lexicală* cuprinde cuvintele formate de la același cuvânt, în special prin *derivare* cu sufixe și prefixe, dar și prin *compunere* și *conversiune.*

De exemplu, de la *a face* s-au format prin derivare: *facere, făcător, prefăcut* etc., prin compunere *binefacere, răufăcător, contrafăcut* etc., iar prin conversiune *făcut* (substantiv)

Din familia lexicală nu fac parte împrumuturile neologice din alte limbi și nici combinațiile frazeologice.

Scanned with OKEN Scanner

De exemplu, din familia lexicală a substantivului *mână* fac parte *mânuță, mănuşă, a înmâna, a mânui* etc. dar nu împrumuturile neologice *manichiură, manşetă, manufactură* sau construcțiile *mână în mână, a fi mână spartă, a da mâna* ş.a.

Astfel, *insolație, solar* nu intră în familia lexicală a substantivului *soare*, iar *uman, umanitate* nu fac parte din familia lexicală a substantivului *om*.

V. Confuzii de sensuri

§9. Sensul adevărat al unor cuvinte este, câteodată, înțeles greşit, fiind raportat la un alt cuvânt mai cunoscut.

Astfel, *fortuit* nu are sensul de „forțat", ci pe acela de „întâmplător, venit pe neaşteptate"; *salutar* înseamnă „salvator", neavând a face cu „cel care merită să fie salutat"; *lucrativ* înseamnă „profitabil, care aduce câştig", iar nu „cel care lucrează"; *specios* („amăgitor, înşelător") e confundat cu *special*; *inextricabil* („foarte complicat, de neînțeles") nu înseamnă „cel care nu se strică" etc.

Pentru mai multă siguranță în folosirea unor astfel de cuvinte e recomandabilă consultarea dicționarului.

VI. Confuzii paronimice

§10.

adagio „lent, în tempo rar" – *adagiu* „maximă, aforism"
anual „care se face la un an" – *anuar* „publicație anuală"
apropia „a aduce aproape" – *apropria* „a-şi însuşi un lucru străin"
arbitral „de arbitru" – *arbitrar* „după bunul plac"
atlas „colecție de hărți, desene" etc. – *atlaz* „stofă"
capitel „parte a unei coloane" – *capitul* „tip de inflorescență"
campanie „operații militare" – *companie* „însoțire", „întreprindere"
cezură „pauză ritmică" – *cenzură* „control public"
complement „parte de propoziție" – *compliment* „mic elogiu"
degresiune „micşorare graduală" – *digresiune* „abatere de la subiect"
deferență „respect, stimă" – *diferență* „deosebire"
detraca „a înnebuni" – *detracta* „a ponegri"

Scanned with OKEN Scanner

eminent „excepțional" – *iminent* „inevitabil"
enerva „a irita" – *inerva* „a forma rețeaua de nervi"
erupe „a țâșni" – *irupe* „a izbucni"
escală „loc de oprire a navei" – *escară* „coajă neagră la arsuri"
emigra „a se stabili în altă țară" – *imigra* „a veni în țară"
excepta „a exclude" – *excerpta* „a extrage dintr-o lucrare"
familial „de familie" – *familiar* „intim, prietenos"
floral „care ține de floare" – *florar* „vânzător de flori", „luna mai"
glacial „de gheață" – *glaciar* „referitor la glaciație"
inapt „incapabil" – *inept* „tâmpit, stupid"
insera „ a introduce în text" – *însera* „a se face seară"
libret „text al operei muzicale", „carnețel" – *livret* „act, carnețel militar"
literal „cuvânt cu cuvânt" – *literar* „care aparține literaturii"
maestru „ învățat, om talentat" – *maistru* „muncitor cu calificare superioară"
manej „loc de dresaj al animalelor" – *menaj* „viață casnică"
miner „ lucrător în mină" – *minier* „referitor la mină"
nefroză „boală a rinichilor" – *nevroză* „tulburare nervoasă"
linear „riglă" – *liniar* „în linie dreaptă"
numeral „parte de vorbire" – *numerar* „bani lichizi"
original „autentic" – *originar* „care se trage din..."
petrolier „referitor la petrol" – *petrolifer* „bogat în petrol"
prefera „a ține mult la ceva" – *profera* „a rosti injurii"
prepoziție „parte de vorbire" – *propoziție* „unitate sintactică"
releva „a evidenția" – *revela* „a dezvălui"
solidar „strâns unit" – *solitar* „singuratic"
temporal „referitor la timp" – *temporar* „pe o perioadă de timp"
vindicativ „referitor la răzbunare" – *vindecător* „care vindecă"

Scanned with OKEN Scanner

CONFUZII FONETICE

I. Vocală cu semivocală

§11. Confuzia provine din faptul că, din cele 7 vocale (*a, ă, e, o, u, i, î*) din limba română, 4 funcționează și ca semivocale (*e, o, u, i*). Vocalele pot alcătui singure silabe, în vreme ce semivocalele nu; ele intră în componența diftongilor și a triftongilor.

1. *E* (vocală) – *e̯* (semivocală)

ex. *seră* (*se-ră*) → e = vocală; *seară* (*se̯a-ră*) → e̯ = semivocală;
neon (*ne-on*) → e = vocală; *leoarcă* (*le̯oar-că*) → e̯ = semivocală;

2. *I* (vocală) – *i̯* (semivocală)

ex. *miniștri* (*mi-niș-tri*) → i = vocală; *râuri* (*râ-uri̯*) → i̯ = semivocală;
pian (*pi-an*) → i = vocală; *piață* (*pi̯a-ță*) → i̯ = semivocală;

Obs. Confuzia este și mai probabilă în grupurile fonetice care cuprind doi sau trei „i"

ex. *ființă* (*fi-in-ță*) → i = vocală; *fiică* (*fii̯-că*) → ii̯ (vocală + semivocală);
copiii (*co-pi-ii̯*) → iii̯ (vocală + vocală + semivocală);

3. *O* (vocală) – *o̯* (semivocală)

ex. *voal* (*vo-al*) → o = vocală; *moară* (*mo̯a-ră*) → o̯ = semivocală;

4. *U* (vocală) – *u̯* (semivocală)

ex. *cauză* (ca-u-ză) → u = vocală; *tau̯r* → u̯ = semivocală;
continuu (*con-ti-nuu̯*) → uu̯ (vocală + semivocală);

II. Hiat cu diftong

§12. *Hiatul* este întâlnirea a două vocale în interiorul aceluiași cuvânt (făcând parte din silabe diferite), iar diftongul este un grup format dintr-o vocală și o semivocală, pronunțate în aceeași silabă.

1. *EA* (hiat) – *e̯A* (diftong)

ex. *real (re-al), creație (cre-a-ți-e), ideal (i-de-al), neant (ne-ant), alineat (a-li-ne-at), agreat (a-gre-at), liceal (li-ce-al), neascultător (ne-as-cul-tă-tor)* etc. → *ea* = hiat; *ne̯am, te̯atru (te̯a-tru), țe̯apă (țe̯a-pă), măsea (mă-se̯a), me̯a, le̯ac, deasupra (de̯a-su-pra)* etc. → *e̯a* = diftong;

2. *II* (hiat) – *i̯I* (diftong)

ex. *viitor (vi-i-tor), știință (ști-in-ță), scriitor (scri-i-tor), viile (vi-i-le), fiind (fi-ind), miime (mi-i-me)* etc. → ii = hiat; *acătării (a-că-tă-rii̯), știi̯, fii̯, vii̯, copii (co-pii̯)* etc. → *i̯i* = diftong;

Scanned with OKEN Scanner

Obs. Diftongul *ii* se realizează şi din cuvinte conjuncte care formează silabă comună (*i* = pronume personal sau verbul *a fi* forma scurtă): *i-i* dau, *mi-i* cere, *daţi-i* etc. → *i-i* = diftong.

3. OA (hiat) – *OA* (diftong)

ex. *toaletă (to-a-le-tă), coagula (co-a-gu-la), croat (cro-at), radioactiv (ra-di-o-ac-tiv), protozoare (pro-to-zo-a-re), boa (bo-a), coaliţie (co-a-li-ţi-e)* etc. → *oa* = hiat;
şcoală (şcoa-lă), oaie (oa-ie), linioară (li-ni-oa-ră), înfioară (în-fi-oa-ră), oameni (oa-meni) etc. → *oa* = diftong;

Obs. Diftongul *oa*, precedat de *i*, poate fi confundat cu triftongul *ioa* (acesta, însă, face parte dintr-o silabă):

farfurioară (far-fu-ri-oa-ră) → *ioa* = vocală+ diftong (semivocală+ vocală);
aripioară (a-ri-pioa-ră) → *ioa* = triftong (semivocală+ semivocală+ vocală);
furioasă (fu-ri-oa-să) → *ioa* = vocală+ diftong (semivocală+ vocală);
lăcrămioară (lă-cră-mioa-ră) → *ioa* = triftong (semivocală+ semivocală+ vocală);

4. IO (hiat) – *IO* (diftong)

ex. *pion (pi-on), bioxid (bi-o-xid), fior (fi-or), fiolă (fi-o-lă), idiot (i-di-ot), ion (i-on), miop (mi-op)* etc. → *io* = hiat;
miorlăi (mior-lă-i), raion (ra-ion), dulăpior (du-lă-pior), ţi-o las, i-o dau etc. → *io* = diftong;

5. IA (hiat) – *IA* (diftong)

ex. *aliaj (a-li-aj), pianină (pi-a-ni-nă), miasmă (mi-as-mă), liană (li-a-nă), diafan (di-a-fan) etc.* → *ia = hiat;*
piatră (pia-tră), viaţă (via-ţă), piaţă (pia-ţă), piaptănă (piap-tă-nă), iarbă (iar-bă) etc. → *ia* = diftong;

6. IE (hiat) – *IE* (diftong)

ex. *pălărie (pă-lă-ri-e), pieton (pi-e-ton), curier (cu-ri-er), dietă (di-e-tă), lilieci (li-li-eci)* etc. → *ie* = hiat;
biet, fier, piersic (pier-sic), vaiet (va-iet), piesă (pie-să), suie (su-ie), greier (gre-ier), proiect (pro-iect), piept, vierme (vier-me), ieftin (ief-tin) etc. → *ie* = diftong;

7. IU (hiat) – *IU* (diftong) – *IU* (diftong)

ex. *diurn (di-urn), piuliţă (pi-u-li-ţă), pariuri (pa-ri-uri), piuit (pi-u-it)* etc. → *iu* = hiat;
piuneză (piu-ne-ză), aiurea (a-iu-rea), viu, fiu, scriu, vizitiu (vi-zi-tiu), iubit (iu-bit) etc. → *iu* şi *iu* = diftongi;

8. EO (hiat) – *EO* (diftong)

ex. *alveolă (al-ve-o-lă), deosebi (de-o-se-bi), deochi (de-ochi), meteorit (me-te-o-rit)* etc. → *eo* = hiat;

Scanned with OKEN Scanner

vreo, pleosc, pleoştit (pleoş-tit), leorpăi (leor-pă-i), le-o dau, ne-o cer, uite-o! etc. → *eo* = diftong;

9. EI (hiat) – *EI* (diftong)

ex. *şeic (şe-ic), seism (se-ism), leit (le-it), zeiţă (ze-i-ţă), treime (tre-i-me)* etc. → *ei* = hiat;

grei, femei (fe-mei), chei, atei (a-tei) etc. → *ei* = diftong;

10. EU (hiat) – *EU* (diftong)

ex. *euforie (e-u-fo-ri-e), Europa (E-u-ro-pa), deunăzi (de-u-năzi), leucemie (le-u-ce-mi-e), leuştean (le-uş-tean), neutru (ne-u-tru), reuşit (re-u-şit), teuton (te-u-ton)* etc. → *eu* = hiat;

leu, greu, zmeu, mereu (me-reu) etc. → *eu* = diftong;

11. OE (hiat) – *OE* citit Ö (diftong)

ex. *poezie (po-e-zi-e), boem (bo-em), coerent (co-e-rent), goeletă (go-e-le-tă), ortoepie* etc. → *oe* = hiat;

foehn (pron. fön), loess (pron. lös) → *oe* = diftong;

12. OI (hiat) – *OI* (diftong)

ex. *voinţă (vo-in-ţă), doime (do-i-me), foişor (fo-i-şor), croitor (cro-i-tor)* etc. → *oi* = hiat;

doi, ploi, altoi (al-toi), moi etc. → *oi* = diftong;

13. OU (hiat) – *OU* (diftong)

ex. *tangouri (tan-go-uri), nouţ (no-uţ)* etc. → *ou* = hiat;

nou, argou (ar-gou), bou etc. → *ou* = diftong;

14. UA (hiat) – *UA* (diftong)

ex. *lua (lu-a), nuanţă (nu-an-ţă), poluare (po-lu-a-re), imuabil (i-mu-a-bil), suav (su-av)* etc. → *ua* = hiat;

cuarţ, acuarelă (a-cua-re-lă), guaşă (gua-şă), ziua (zi-ua), băcăuan (bă-că-uan), ploua (plo-ua) etc. → *ua* = diftong;

15. UE (hiat) – *UE* (diftong inexistent)

ex. *afluent (a-flu-ent), duel (du-el), siluetă (si-lu-e-tă), pueril (pu-e-ril), continue (con-ti-nu-e), efectuez (e-fec-tu-ez)* etc. → *ue* = hiat (niciodată diftong) (*blues* se pronunţă „bluz")

16. UI (hiat) – *UI* (diftong)

ex. *puişor (pu-i-şor), construit (con-stru-it), ruină (ru-i-nă), suită (su-i-tă)* etc. → *ui* = hiat;

pui, văzui (vă-zui), dădui (dă-dui), lui etc. → *ui* = diftong;

17. UĂ (hiat) – *UĂ* (diftong)

ex. *luă (lu-ă), eşuă (e-şu-ă)* etc. → *uă* = hiat;

plouă (plo-uă), douăă (do-uă), vouă (vo-uă) etc. → *uă* = diftong;

Scanned with OKEN Scanner

18. ĂI (hiat) – *ĂI̯* (diftong)

ex. *căință (că-in-ță), făină (fă-i-nă), găitan (gă-i-tan), pipăit (pi-pă-it)* etc. → *ăi* = hiat;

văi̯, clăi̯, odăi (o-dăi̯), dă-i̯ etc. → *ăi̯* = diftong;

19. ĂU (hiat) – *ĂU̯* (diftong)

ex. *răutate (ră-u-ta-te), băut (bă-ut)* etc. → *ău* = hiat;

său̯, Ceahlău (Cea-hlău̯) etc. → *ău̯* = diftong;

20. AI (hiat) – *AI̯* (diftong)

ex. *cais (ca-is), gaiță (ga-i-ță), hain (ha-in)* etc. → *ai* = hiat;

tainic (tai̯-nic), haină (hai̯-nă), grai̯ etc. → *ai̯* = diftong;

21. AU (hiat) – *AU̯* (diftong)

ex. *aur (a-ur), autor (a-u-tor), laur (la-ur)* etc. → *au* = hiat;

au̯t, sau̯, lucrau (lu-crau̯) etc. → *au̯* = diftong;

III. Diftong – vocală precedată de consoanele Č, K'(ce, ci, che, chi) şi Ğ, G' (ge, gi, ghe, ghi)

§13.

ex. *deal* → *ea* = diftong; *ceas* (*čas*) (consoană+ vocală+ consoană)

dulăpior (du-lă-pior) → *io* = diftong;

ulcior (ul-čor) → nu există diftong;

ghioc (g´oc) → nu există diftong;

geam (ğam) → nu există diftong;

giuvaiergiu (ğu-va-er-ğiu) → în prima silabă nu există diftongul *iu*, în ultima, da (*iu̯*)

IV. Triftong – diftong precedat de consoanele Č, K', Ğ., G'

§14.

ex. *corăbioară (co-ră-bioa-ră)* → *ioa* = triftong (semivocală+ semivocală+ vocală);

ulicioară (u-li-c'oa-ră) → în silaba a III-a nu există triftong, ci consoana *č*+ diftongul *oa*);

ghioagă (g'oa-gă) → în prima silabă există consoana *g*+ diftongul *oa;*

ceai (čai) → nu există triftongul *eai* ca în *veneai*, ci doar consoana *č* urmată de diftongul *ai̯;*

Scanned with OKEN Scanner

V. I (semivocală) – litera I din scrierea sunetelor Č, K', Ğ, G'

§15.

ex. *oameni (oa-meni)* → i̯ = semivocală;
meci (meč) → i – nu e semivocală;
dragi (drag') → i – nu e semivocală;
unchi (unk') → i – nu e semivocală;
unghi (ung') → i – nu e semivocală;

Literele *i* și *h* din aceste exemple nu au valoare fonetică.

VI. E inițial pronunțat (ie) sau (e)

§16.

ex. *E* inițial se pronunță |ie| în cuvintele vechi: *eu, ea, el, ei ele, ești, este, e, eram, erați, era, erau*
E inițial se pronunță |e| în neologisme: *erou, epocă, eră, etaj, eveniment, economie, elegie, est, epitet* etc.

VII. Grupurile consonantice ESC, ESP, EST – EXC, EXP, EXT

§17.

ex. – ESC în: *escadrilă, escalada, escapadă, escortă, escroc, eschimos, escală* etc.
– EXC în: *excavator, excelent, exces, exclude, excursie, excepție* etc.
– ESP în: *espadrilă, esperanto*
– EXP în: *expedia, explica, experiență, expune* etc.
– EST în: *estetică, estradă, estuar, estompa* etc.
– EXT în: *extaz, extemporal, extrage* etc.

VIII. Z – S

§18. Consoana *z* se află în cuvintele: *izvor, zbucium, gazdă, zbor, brazdă, azvârli, cizmă, pizmă, cazma* etc.

Consoana *s* se află în cuvintele: *paratrăsnet, a trosni, a plesni, lesne* etc.

Scanned with OKEN Scanner

IX. N – NN

§19. Consoana dublă *nn* se află în cuvintele derivate cu prefixul *în* – de la un cuvânt de bază care începe cu *n*: *înnoi (în + nou), înnegri, înnoda, înnora, înnebuni, înnăscut, înnobila, înnămoli* etc.

Cuvintele care au ca litere inițiale *în* nu trebuie să-l dubleze pe *n*: *îneca, înota, înapoi, înainte, înalt* etc.; chiar dacă *în* este prefix, deoarece cuvântul de bază nu începe cu *n*: *înălbi, înavuți* etc. (vezi §5.)

X. Accentul greșit

§20. În vorbirea curentă unele cuvinte sunt accentuate în mod greșit.

Astfel, sunt corecte: *antìc* (nu *àntic), bolnàv* (nu *bòlnav), tuturòr* (nu *tùturor), sevèr* (nu *sèver), trafic* (nu *tràfic), caractèr* (nu *caràcter), mârşav* (nu *mârşàv), gìngaş* (nu *gingàş), splèndid* (nu *splendìd), ùnic* (nu *unìc), prevedère* (nu *prevèdere), àcvilă* (nu *acvìlă), àrşiță* (nu *arşiță), butèlie* (nu *butelìe), fùrie* (nu *furìe), ianuàrie* (nu *iànuarie), dòctoriță* (nu *doctorìță), làpoviță* (nu *lapovìță), editòr* (nu *edìtor)* etc.

XI. Omografele

§21. În cazul cuvintelor *omografe* (scrise la fel), accentul are rolul de a le diferenția sensul. De exemplu:

àugust – „lună a anului"; *augùst* – „impunător"
compànie – „unitate militară"; *companìe* – „tovărăşie"
dirèctor – „conducător de..."; *directòr* – „care indică o direcție"
dòmino – „joc"; *dominò* – „haină"
imòbil – „clădire"; *imobìl* – „nemişcat"
còpii – „plural de la copie"; *copìi* – „plural de la copil"
hàină – „îmbrăcăminte"; *haìnă* – „rea, vicleană" etc.

XII. Accente mobile

§22. La unele cuvinte este tolerată accentuarea în două feluri: *profesòr şi profèsor; sùntem şi suntèm; sìmbol şi simbòl* etc.

Scanned with OKEN Scanner

XIII. Alternanțele fonetice

§23. Schimbarea unui sunet din rădăcina sau din tema unui cuvânt în alt sunet (alternanța fonetică) se produce în cadrul *flexiunii* (declinare sau conjugare) sau al *derivării*.

1. Alternanțe vocalice:

a → e: fată – fețe; vară – veri; lopată – lopeți; masă – mese, dar și *mase* (mulțimi)

a → ă: mare – mări; ladă – lăzi; gaură – găuri;

ă → e: păr – peri; ovăz – oveze; făt – feți;

o → u: noră – nurori; toți – tuturor; soră – surori;

Vocalele pot alterna și cu diftongi: *tot – toate; om – oameni;*

2. Alternanțe consonantice

d → z: brad – brazi; gardă – gărzi; stradă – străzi;

z → j: viteaz – viteji; mânz – mânji; obraz – obraji;

Obs. În neologisme nu există alternanță: *francez – francezi; chinez – chinezi, polonez – polonezi; obez – obezi;*

t → ț: tată – tați; castravete – castraveți; dar *cravată – cravate; salată – salate; înghețată – înghețate*, nu *cravăți, salăți* și *înghețăți.*

s → ș: gras – grași; frumos – frumoși; astru – aștri;

Obs. Trebuie evitată alternanța *o – oa* în neologisme: *acordă, evocă, pedagogă, psihologă, stomatologă* etc., nu *acoardă, evoacă, pedagoagă, psiholoagă, stomatoloagă* etc.

XIV. Despărțirea în silabe

§24. 1. De la regula despărțirii grupului de două consoane situat între două vocale fac excepție grupurile care:

a) au prima consoană: *b, c, d, f, g, h, p, t, v*, iar a doua *r* sau *l*;

b) cuprind consoanele: *sh, th, ts, tz* în neologisme neadaptate;

Astfel se despart în silabe: *ta-blă, co-bră, fă-cli-e, a-cru, Co-dlea, co-dru, a-fla, A-fri-ca, ri-glă, ne-gri, pe-hli-van, po-hrib, cu-plu, cu-pru, a-tlet, șa-tră, do-vleac, co-vrig* etc.

Obs. Se despart, așadar, după regulă grupurile *jl, sl, șl, zl* și *rl*: *mij-loc, pâs-lă, pâș-li, răz-log, bur-lan* etc.

Se despart astfel: *fla-shuri, ca-thar-sis, jiu-ji-tsu, kib-bu-tzuri* etc.

Scanned with OKEN Scanner

§25. 2. De la regula despărțirii grupului de trei consoane situat între două vocale după prima consoană (vc-cvv), fac excepție grupurile *lpt (sculp-tor), ldm (feld-ma-re-şal), lpn (stâlp-nic), ltc (alt-ce-va), mpt (somp-tu-os), mpț (re-demp-ți-u-ne), ncş (linc-şii), nct (punc-taj), ncț (func-ți-e), ndc (fi-ind-că), ndv (sand-vici), rct (arc-tic), rtf (jert-fă), stm (ast-ma-tic)* etc.

Aceste grupuri se despart după a doua consoană (vcc – cv).

§26. 3. De la regula despărțirii grupului de patru consoane situat între două vocale după prima consoană (vc -- cccv) fac excepție grupurile *bstr (abs-tract), rnbl (horn-blen-dă), ngst (tung-sten)* etc.

§27. 4. Cuvintele formate prin derivare şi compunere se despart în silabe, ținându-se seama de elementele constitutive:

a) compuse: *alt-un-de-va, de-spre, watt-me-tru, port-a-vi-on, top-o-ni-mi-e,* dar *bi-op-si-e, mi-o-pi-e.*

b) derivate: *in-e-gal, într-a-ju-to-ra-re, sub-li-ni-at, dez-e-chi-li-bru, an-or-ga-nic, tran-scri-e, târg-şor, vârst-nic, sa-vant-lâc* etc.

§28. 5. Nu se lasă la sfârşit sau la început de rând o secvență fără vocală.

§29. 6. Nu se despart la capăt de rând:

a) cuvintele compuse din abrevieri literale: *ONU, UNESCO, NATO*

b) abrevierile curente: *ş.a.m.d., a.c., art. 2, 10 km* etc.

c) numeralele ordinale notate prin cifre: *a 5-a, al X-lea* etc.

Obs. Prefixul „*în-*" poate fi confundat cu grupul „*în-*", creând confuzii la despărțirea în silabe.

ex. *Înalt (î-nalt), înainte (î-na-in-te), înota (î-no-ta), îneca (î-ne-ca), înăbuşit (î-nă-bu-şit), înăuntru (î-nă-un-tru),* dar *înapoi (în-a-poi), înaripat (în-a-ri-pat), înamora (în-a-mo-ra), înălbit (în-ăl-bit), înarma (în-ar-ma)* etc. (vezi §5 şi §19).

Scanned with OKEN Scanner

§30. 1. Scrierea cu *â* şi *î*

De regulă, se scrie cu „â" în interiorul cuvântului, iar cu „î" la începutul şi la sfârşitul cuvântului.

Cuvintele formate prin derivare cu prefixe şi prin compunere de la un cuvânt cu „î" inițial păstrează litera „î": *semiîntuneric, deîmpărțit, neînceput* etc. *Dânsul, dânsa* etc. se scriu, totuşi, cu „â".

§31. 2. Consoane duble se păstrează în:

a) neologisme: *hobby, addenda, accent, jogging, allegro, graffiti, rummy, hippy, passacaglia, watt, mezzo-soprană* etc.

b) cuvinte derivate cu prefixe: *înnoi, înnora, transsiberian, interregn, interregional* etc.

§32. 3. Vocale duble: *supraaglomerat, contraatac, alee, idee, licee, feeric, știință, fiică, ființă, viitor, alcool, zoologie, coopta, coordona, continuu, asiduu, perpetuu, ambiguu* etc.

§33. 4. Nume proprii

a) româneşti: *Alecsandri, Bolliac, Hasdeu, Kogălniceanu, Mille, Negruzzi, A. Pann, Al. Philippide, C.A. Rosetti, A. Russo* sau mai puțin folosite: *Brâncuși, Cipariu, Coşbuc, Dosoftei, Flechtenmacher, Galaction, Hogaş, Jiquidi, Lipatti, Micu-Klein, Nottara, Saligny, Topîrceanu, E. Gîrleanu, Tonitza, Macedonski,*

b) străine: *Bordeaux, München, Petöfi, Racine, Nietzsche, Schopenhauer, Shakespeare, New York, Hugo, Goethe* etc.

§34. 5. Neologismele foarte recente se scriu şi se pronunță ca în limba de origine. De exemplu:

alură (pron. „aliură"), *bleu* (pron. „blö"), *cow-boy* (pron. „cau-boi"), *diesel* (pron. „dizel"), *design* (pron. „dizain"), *foen* (pron. „fön"), *joule* (pron. „jul"), *lied* (pron. „lid"), *loess* (pron. „lös"), *marijuana* (pron. „marihuana"), *mezzosoprană* (pron. „meţosoprană"), *newton* (pron. „niuton"), *ohm* (pron. „om"), *outsider* (pron. „autsaidăr"), *jeep* (pron. „gip"), *rummy* (pron. „römi"), *whisky* (pron. „uischi") etc.

§35. 6. Scrierea cu *„x"* şi *„cs"*

a) Se scriu cu „cs": *catadicsi, micsandă, rucsac, ticsi, vacs, văcsuit..*

Scanned with OKEN Scanner

b) Se scriu cu „x": *anexă, box, chix, lux, mixt, examen, exod, pix, oxid, toxic* etc.

§36. 7. **Scrierea cuvintelor derivate**

a) Derivatele cu prefixe se scriu fără cratimă: *extrafin, pretext, semiîntuneric, antemeridian, răzgândi* etc.

Excepții: – derivatele cu „ex-": *ex-director, ex-ministru* etc.

– derivatele cu „ne-" urmate de un cuvânt care începe cu „î" elidat: *ne-înțeles, bine-înțeles, ne-nceput* etc.

b) Derivatele cu sufixe se scriu fără cratimă: *eminescian, clujean,*

Excepții: – derivatele de la cuvinte abreviate : *PNL-ist* etc.

– derivatele de la numele proprii străine: *shakespeare-ian, poe-esc, rousseau-ism* etc.

c) Derivatele de la cuvintele compuse se scriu într-un cuvânt ex. *târgumureşean, antonpannesc, newyorkez, camilpetrescian* etc.

§37. 8. **Inițiala majusculă**

Se scriu cu literă mare inițială :

– primul cuvânt după : *punct, semnul întrebării, semnul exclamării, două puncte, puncte de suspensie;*

– numele proprii : de persoane, poreclele, de animale, de aştri şi constelații, titlurile, denumirile evenimentelor, ale organelor şi organizațiilor, denumiri geografice, ale sărbătorilor, ale publicațiilor, operelor, mărcilor etc.

– unele simboluri şi abrevieri.

§38. 9. **Scrierea verbelor *A CREA* şi *A AGREA***

Trebuie să se țină seama că rădăcinile lor sunt „*cre-*" şi „*agre-*", cărora li se adaugă elementele flexionare specifice, bunăoară, verbului „a lucra" (*-ez, -ezi, -ează, -ăm, -ați, -ează, -at, -ând*).

Astfel se obțin formele: *creez, agreez, creezi, agreezi, creează, agreează, creăm, agreăm, creați, agreați, creat, agreat, creând, agreând* etc.

Obs. Se scrie, însă, *aşază, înşală*, nu *aşează, înşeală*!

§39. 10. **Confuzia între unele *cuvinte* şi *îmbinări libere de cuvinte*:**

altfel (adverb cu sensul „în alt chip", „altminteri": *Fă aşa, altfel nu-s de acord*'!)

alt fel. (*Nu vreau felul acesta, ci alt fel.*)

Scanned with OKEN Scanner

bineînțeles (adverb cu sensul „firește": ***Bineînțeles*** *că știu!*)
bine înțeles (*El nu a fost* ***bine înțeles!***)
decât (din comparații : *E mai bun* ***decât*** *tine!*)
de cât (***De cât*** *timp așteptI ? De* ***cât*** *ai nevoie?*)
deloc (adverb cu sensul „nicidecum": *Nu știe* ***deloc!***)
de loc (loc. adj. cu sensul „originar": ***De loc*** *este din Iași.*)
deoparte (adverb cu sensul „izolat": *Stă* ***deoparte.***)
de o parte (în opoziție cu „de altă parte": *Pe* ***de o parte*** *mă bucur, pe de alta mă întristez.*)
dinafară (*Învață pe* ***dinafară.***)
din afară (***Din afară*** *totul pare în ordine.*)
încât (conj. subord. *Plouă* ***încât*** *se inundă totul.*)
în cât (***În cât*** *timp vei ajunge?*)
întrucât (conj. subord. cauzală: *N-a reușit,* ***întrucât*** *n-a învățat.*)
întru cât (loc. conj.: *Nu știe* ***întru cât*** *să se încreadă în el.*)
întruna (adv. cu sensul „mereu": *Vorbește* ***întruna.***)
într-una (***Într-una*** *din zile va veni.*)
odată (adv. cu sensul „cândva": *A fost* ***odată*** *ca niciodată...*)
o dată (*Va veni doar* ***o dată.***)
demult (*În vremurile de* ***demult*** *s-au întâmplat atâtea.*)
de mult (*Îl știu* ***de mult.***)
altădată (***Altădată*** *era mai bine.*)
altă dată (*O să vină* ***altă dată.***)
numai (adverb: *Am văzut* ***numai*** *un film.*)
nu mai (*El* ***nu mai*** *vede nimic.*)
nicicând (*Nu va merge acolo* ***nicicând.***)
nici când (*Nu a mărturisit* ***nici când*** *a fost dovedit.*)
totuna (*Îmi este* ***totuna.***)
tot una (***Tot una*** *am cumpărat și eu.*)

§40. 11. Cratima: semn de ortografie – semn de punctuație

a) *semn de ortografie*:

- desparte două cuvinte care concură la formarea unei silabe comune: *s-a dus, de-obicei (de-o-bi-cei), ce-așteaptă (ce-aș-teap-tă);*
- arată elidarea unui sunet: *să-l văd* (sunetul *„î"*), *omu-acesta* (sunetul *„l"*);
- pronumele sunt postpuse verbelor: *a văzut-o, dați-mi-le, du-te;*
- forme verbale populare: *văzut-ai, vedea-l-oi* etc.;

Scanned with OKEN Scanner

– se foloseşte la scrierea cuvintelor compuse: *floarea-soarelui, bună-dimineaţa, Cluj-Napoca*;
– se foloseşte la despărţirea în silabe;
– se foloseşte la prescurtări: *d-ta, d-voastră, d-l* etc.

b) *semn de punctuaţie*:

– se foloseşte în repetiţii: *încet-încet, rânduri-rânduri, cri-cri-cri*
– se foloseşte în unele expresii: *calea-valea, ici-colo, talmeş-balmeş, trosc-pleosc, nitam-nisam* etc.
– arată aproximaţia: *stă la noi două-trei zile*;
– arată limitele: *şoseaua Bucureşti-Piteşti, perioada 1 februarie-15 martie, 1-50 km pe oră.*

§41. 12. Punctul: semn de ortografie – semn de punctuaţie

a) semn de ortografie:

– se foloseşte în abrevieri: *a.c. = anul curent etc. = etcetera, nr. = numărul, prof. = profesor, ş.a.m.d. = şi aşa mai departe*

Obs. Nu se pune punct după abrevierea:

– simbolurilor chimice: H, Al, O, Cl, Ca etc.
– unităţilor de măsură: kg, m, l, s etc.
– simbolurilor fizice şi matematice: A, cos, l, d etc.
– punctelor cardinale: N, S, V, E etc.

b) *semn de punctuaţie*:

– marchează pauza mare în vorbire;
– se pune după propoziţii enunţiative.

§42. 13. Linia de pauză: semn de ortografie – semn de punctuaţie

a) *semn de ortografie*:

– se foloseşte la scrierea unor cuvinte compuse formate dintr-un termen simplu şi altul compus sau din doi termeni compuşi.

ex. *dialogul anglo – sud-coreean, direcţia sud-est – nord-vest,*

b) semn de punctuaţie:

– marchează construcţiile intercalate:

Să mergem – zise contele – până nu se face ziuă...

– marchează construcţiile eliptice:

În stânga – margine de pădure, ...

Scanned with OKEN Scanner

§43. 14. Semnele de ortografie şi semnele de punctuaţie

a) Semnele de ortografie sunt folosite pentru scrierea corectă a cuvintelor. Ele sunt: *pauza grafică, cratima, apostroful, punctul* din prescurtări, *bara* şi *linia de pauză*;

b) Semnele de punctuaţie sunt folosite pentru scrierea corectă a enunţurilor (propoziţii şi fraze), arătând pauzele din vorbire, intonaţia şi raporturile sintactice (coordonare şi subordonare). Ele sunt: *punctul, semnul întrebării, semnul exclamării, virgula, punctul şi virgula, două puncte, punctele de suspensie, semnele citării (ghilimelele), linia de dialog, linia de pauză, parantezele, cratima.*

§44. 15. Forme de plural

altoi – *altoaie*; apogeu – *apogee*; atlas – *atlase*; balet – *balete*; balot – *baloturi*; baltag – *baltage*; bandă – *bande* („grupuri") şi *benzi* („fâşii"); barbă – *bărbi*; bardă – *bărzi*; barem – *bareme*; barză – *berze*; bască – *băşti*; boltă – *bolţi*; brişcă – *brişti*; cadă – *căzi*; cazarmă – *cazărmi*; cazma – *cazmale*; ceapă – *cepe*; ceaţă – *ceţuri*; cetină – *cetini*; clică – *clici*; control – *controale*; convoi – *convoaie*; copertă – *coperte*; copil – *copii*; coşmar – *coşmaruri*; coteţ – *cotețe*; covată – *coveţi*; cravată – *cravate*; crevetă – *crevete*; curcubeu – *curcubeie*; dârz – *dârji*, deces – *decese*; diez – *diezi*; diferend – *diferende*; elixir – *elixire*; episod – *episoade*; ev – *evuri*; evantai – *evantaie*; faşă – *feşi*; făgaş – *făgaşe*; fântână – *fântâni*; ficat – *ficaţi*, fitil – *fitiluri* fiu – *fii*, fix – *ficşi*; flaut – *flaute*; frescă – *freşce*; gaică – *găici*; găoace – *găoci*; geamăt – *gemete*; ghem – *gheme*; ghindă – *ghinde*; gintă – *ginţi*; grăunte – *grăunţi*; grep – *grepuri*; grindă – *grinzi*; grumaz – *grumaji*; haltă – *halte*; ibric – *ibrice*; ilău – *ilaie*; izbândă – *izbânzi*, lampă – *lămpi*; leafă – *lefuri*; leah – *leşi*, leasă – *lese*; lincs – *lincşi*, lujer – *lujeri*; mahala – *mahalale*; maia – *maiele*; manta – *mantale*; matcă – *mătci*; mână – *mâini*; mânz – *mânji*; monstru – *monştri*; nuga – *nugale*; noră – *nurori*; oboi – *oboaie*; obraz – *obraji*; opis – *opise*; pact – *pacte*, paradă – *parade*; parbriz – *parbrize*; patimă – *patimi*; pavăză – *paveze*; pârâu – *pâraie*, petic – *petice*; pieptene – *piepteni*; piuă – *pive*; poiană – *poieni*; povaţă – *poveţe*; praz – *praji*; rădaşcă – *rădaşte*; refren – *refrene*; releu – *relee*; resteu – *resteie*; roşu – *roşii*; snop – *snopi*; soră – *surori*; suvenir – *suvenire*; tavă – *tăvi*, tindă – *tinde*; togă – *togi*; ţarină – *ţarini*; ţeapă – *ţepe*; watt – *waţi*; zimţ – *zimţi*

§45. Grafii ezitante

acătării, (casa) *aceea, acea* (casă), *aceeaşi* (casă), *oamenii* (aceia), *aceiaşi* (oameni), *adaos, ad-hoc, ad litteram, aievea, alaltăseară, alcool, allegro, altceva,*

Scanned with OKEN Scanner

alteori, altminteri, altundeva, ambiguu, angrò, antediluvian, antemeridian, anticameră, antrepriză, a priori, areopag, argint-viu, arhipelag, ariergardă, a asambla, asiduu, aspectuos, astă-iarnă, astăzi, astfel, aşa-numit, aşijderea, atotcuprinzător, atotştiutor, atuuri, autobuz,, autoportret, azi-dimineaţă, baba-oarba, băcăuan, bine crescut, binefacere, bineînţeles, binevenit, binevoi, bleu, botgros, bunăstare, bună-credinţă, bună-cuviinţă, Buna-Vestire, bunăvoie, bunăvoinţă, bun-gust, bun-simţ, calcio-vecchio, calea-valea, cardiovascular, care va să zică, casierie, catadicsi, caznă, căsnicie, câine-lup, câteodată, câteşitrei, câtuşi, cearşaf, ceea ce, chix, cincisprezece, cincizeci, cizmă, clarobscur, clarviziune, clujean, cnocaut, cocs, coerciţie, conştiinţă, contraatac, creier, cu de-a amănuntul, cuviinţă, da capo, de-a buşilea, de-a fir-a-păr, de altfel, de-a rândul, de asemenea, deasupra, de-a valma, de demult, dedesubt, defel „deloc", deînmulţit, de jur împrejur, delincvent, deloc „nicidecum", demult „odată", deochi, deodată, deseară „astă-seară", desigur, de sine stătător, deszăpezi, de vreme ce, devreme, diesel, dimprejur, dinadins, dinainte, dinapoi, dincolo, dindărăt, dintotdeauna, dintr-adins, dintr-o dată, dis-de-dimineaţă, Domnia ta, dividend, donjuan, douăzeci şi unu, după-masă, du-te-vino, electrochimic, escroc, exhibiţie, expropria, Făt-Frumos, ferăstrău, fieştecare, filozofie, a frustra, genuflexiune, get-beget, gheenă, giuvaier, glasvand, goeletă, greşeală, grepfrut, iacătă, ici-colo, ieri-seară, ieşean, igienă, încarna, infirmerie, itinerar, izlaz, împiedica, înadins, înainte-mergător, încasa, încoace, încolo, încontinuu, înnădi, înot, însuşi, într-adevăr, într-adins, între timp, întreprindere, într-o, întrucâtva, întrucât „deoarece", întru totul, într-un, întruna „mereu", jantă, jaz, juxtapus, kaki, laitmotiv, laolaltă, lavabou, lebărvurşt, licean, liber-cugetător, lied, lingvişti, macedoromân, maestru, maiestate, mai-marele, masor, maţe-fripte, medico-legal, menhir, metempsihoză, mezzo-soprană, miazănoapte, miazăzi, muchie, neînceput, neînfrânt, nelalocul, nemaipomenit, nicicând „niciodată", nicicum „deloc", nicidecum „deloc", nici o, nici una, nord-est, nou-născut, numaidecât „imediat", nu-mă-uita, oarecum, oareşicare, odată „cândva", odată ce, optsprezece, optulea, oricum, ori de câte ori, paisprezece, papă-lapte, paratrăsnet, pasămite, paspartu, pe de rost, pe dinafară, pe dinainte, pentru că, perpetuu, pesemne, pick-up, piuneză, pizzicato, plesni, plexiglas, plusvaloare, poezie, poimâine, post-restant, premisă, prim ajutor, prim-ministru, proces-verbal, prompt, propriu-zis, pursânge, rea-voinţă, remuneraţie, repercusiune, recreaţie, reziduu, rummy, salariu, sandviş, stat-major, transversal, traversa, trăsni, trosni, tura-vura, untdelemn, vicepreşedinte, voiaj, vreo, vreun, whisky, zigzag.

Scanned with OKEN Scanner

§46. A

1. – a = articol *hotărât*, enclitic, feminin, singular, N. şi Ac., considerat şi morfem al determinării. Apare la substantivele *feminine (casă + a = casa; floare + a = floarea)*, la cele masculine în – *ă (popă + a = popa; rigă +a = riga)* şi la adjectivele antepuse substantivelor (*iubita mamă; lunga vară*).

Obs. Este greşit să se considere articol hotărât *–a* din finalul pronumelor nehotărâte (*una, alta, vreuna*), al celor demonstrative (*căreia, cărora*), negative (*nimica, nimenea*), al adverbelor (*aicea, atuncea*) sau al numeralelor (*a doua, a patra*). În aceste situaţii *–a* este PARTICULĂ DEICTICĂ.

2. a = articol *genitival*. Precedă substantive, pronume şi numerale în G. (*o carte a elevului; prietenă a lui; minge a celor doi* etc.).

Obs. 1. Pronumele posesiv nu este precedat de articolul genitival, ci de cel posesiv.

Obs. 2. În anumite situaţii, articolul genitival este considerat *pronume semiindependent*. (Ex. *A vecinului este mai bună.* a = subiect al propoziţiei, exprimat prin pronume în N.; *Mă-mbrac cu a mamei.* a = pronume semiindependent în Ac., precedat de prepoziţia cu, complement indirect.)

3. a = articol *posesiv*, în componenţa pronumelor şi adjectivelor pronominale posesive (*a mea, a ta, a sa, a noastră, a voastră*). Spre deosebire de articolul genitival, a posesiv nu impune cazul G. cuvântului pe care-l precedă.

4. a = articol *demonstrativ* sau *adjectival*, formă regională, în loc de *cea* (*A mare n-a sosit.*)

5. a = articol *numeral*, în componenţa numeralului ordinal (*a opta, a treia*). Acest articol nu impune cazul G. cuvântului pe care-l precedă.

6. a = pronume demonstrativ de depărtare, formă regională, în loc de *aceea* (*A din stânga-i mai frumoasă.*)

7. a = *prepoziţie* cu Ac.

– introduce un complement circumstanţial de mod (*Miroase a gaz.*)

Scanned with OKEN Scanner

– introduce un nume predicativ (*Asta nu-i a bine.*)
– formează construcții cu valoare de G. (*Acceptă venirea a trei membri.*)
– întrebuințată neologic pentru marcarea distribuției (*Cumpără 10 caiete a 2000 lei bucata.*)
– marcă a infinitivului (*a merge, a spune*)

8. a = *verb*
– verbul auxiliar *a avea* (*a plecat, a spus*)
– verbul auxiliar *a vrea*, formă populară pentru *va* (*Vom vedea când a veni el.*)

9. a = *interjecție* (*A! Bine că ai venit...!*)

10. – a = sufixul conjugării I a verbelor (*a mânca, a lua*)

§47. I

1. – i = articol *hotărât*, enclitic, masculin, plural, N. și Ac. Însoțește substantive (*fagi + i = fagii; papuci +i = papucii*) sau adjective antepuse substantivelor (*frumoșii copii, propriii fii*);

= articol *hotărât*, feminin, singular, G., D. (*casa fetei, dau mamei*)

2. – i = desinență
– pentru numărul plural la substantive (*plop + i = plopi*), adjective (*negru +i = negri*), pronume (*acest + i = aceștí*);
– pentru persoana a II-a la verbe (*mergi, ai spus, să cauți* etc.)

3. – i = *sufix verbal* la infinitiv (*a veni, a citi*)

4. i = *pronume personal*, neaccentuat, feminin și masculin, singular, D., persoana III (*I se pare lui. I-am spus și ei.*)

= *pronume personal*, neaccentuat, masculin, plural, Ac., persoana III (*I-am văzut pe toți.*)

5. – i = *verbul a fi*, forma scurtă (*Unde-i casa?*) (*îi = este*)

= *verbul a vrea*, formă populară (*i = vei*) (*I-i vedea mâine.*)

6. i = *interjecție* (*I! Ce frumos e!*)

Obs. 1. Probleme de ortografie pune întâlnirea a doi *i* cu valori morfologice diferite (*I-i sete. I-i da și lui ceva.*)

Obs. 2. Pronumele *i* poate avea valoare neutră (*Dă-i cu vin.*)

§48. O

1. o = *articol nehotărât*, feminin, singular, N. și Ac. Considerat morfem al determinării, stă înaintea unui substantiv (*o casă, o lună*)

Scanned with OKEN Scanner

2. o = *adjectiv nehotărât*, feminin, singular, N. şi Ac. Această valoare morfologică o are când e în opoziție cu *pronumele nehotărât* ***alt, altă*** (***O*** *fată vine, alta pleacă.*). Aceeaşi valoare o are în structura adjectivului pronominal negativ (*nici* ***o*** *casă*).

3. o = *numeral cardinal*, feminin, singular, N. şi Ac.

– când apare pe lângă substantive ce denumesc unități de măsură, în construcții cu sens cantitativ (*A stat* ***o*** *lună acolo. Biletul costă* ***o*** *marcă.*);

– când e precedat de unele adverbe de mod care exprimă restricția, aproximarea etc. (*doar, măcar, numai, cel puțin* etc.) (*A venit doar* ***o*** *fată.*);

– când e însoțit de adjectivul *singură* (*Cumpără* ***o'*** *singură pâine*) (vezi §103)

4. o = pronume personal, neaccentuat, feminin, singular, Ac., persoana III

– cu funcție de complement direct (***O*** *văd.*);

– cu valoare neutră, fără funcție sintactică (*A luat-****o*** *la fugă. A sfeclit-****o****.*), când nu se poate dubla cu forma accentuată (*pe ea*).

5. o = verb auxiliar

– a vrea (***O*** *veni el. = Va veni el.*);

– a avea (***O*** *să plece. = Are să plece.*).

6. o = interjecție (***O****, mamă, dulce mamă...*).

§49. C

1. c- = *prepoziție* (*cu*), urmată de vocală (*o*) (*A venit* ***c-o*** *problemă.*)

2. c- = *conjuncție subordonatoare* (*că*), urmată de vocală (*a*) (*Știu* ***c-a*** *venit.*)

§50. S

1. s- = *pronume reflexiv*, neaccentuat, singular, plural, Ac., persoana III (***se***) (*S-a dus. S-au întors.*)

2. s- = *conjuncție subordonatoare* (***să***) (*Vreau* ***s-o*** *văd.*)

3. -s = *verbul* ***a fi***, formă scurtă, indicativ, prezent, persoana I, singular şi persoana III, plural (= *îs*) (Ex. *Acolo-****s*** *toți unde-****s*** *şi eu.*)

Scanned with OKEN Scanner

§51. L

1. **-l** = *articol hotărât*, masculin ... utru, singular, N. şi Ac. Însoţeşte substantivul şi adjectivul antepus substantivului, fiind morfem al determinării (*om + l = omul; înaltul copac*)

2. **l** = pronume personal, neaccentuat, masculin, singular, Ac., persoana III (*L-am găsit.*)

§52. AL

1. **al** = articol

– *genitival*, când e urmat de un substantiv, pronume sau numeral în G. (*caiet **al** elevului, frate **al** ei, copil **al** celor doi*) (vezi §46. 2);

– *posesiv*, când intră în componenţa pronumelui şi adjectivului pronominal posesiv, neimpunând cazul G. cuvântului care urmează (***Al** meu cântă. Un prieten **al** meu a venit.*) (vezi §46. 3);

– *numeral*, când intră în componenţa numeralului ordinal, neimpunând G. cuvântului care urmează (***al** doilea*) (vezi §46.5).

2. **a-l** = *prepoziţie + pronume personal* într-o silabă (*Înainte de **a-l** certa, ascultă-l!*)

§53. AI

1. **ai** = *articol*

– genitival (vezi §52. 1) (*copii **ai** lor*);

– posesiv (vezi §52. 1) (***Ai** noştri, **ai** săi.*)

2. **ai** = *verbul auxiliar **a avea*** (***ai** plecat, **ai** merge*)

= verbul predicativ *a avea* (***Ai** curaj.*)

3. **a-i** = *prepoziţie + pronume personal* într-o silabă (*Începe **a-i** povesti.*)

4. **ai** = *interjecţie* (*Te prefaci, **ai**?*) (***Ai**, când te-oi prinde!*)

5. **ai** = *substantiv* (regionalism) (= *usturoi*)

§54. AŞ

1. **aş** = *verbul auxiliar **a avea*** la condiţional-optativ (***aş** merge, **aş** cânta*)

2. **aş** = *interjecţie* (*Ei, **aş**!*)

3. **a-şi** = *prepoziţie + pronume reflexiv* în D., într-o silabă (*Dorise **a-şi** cumpăra ceva.*)

4. **aşi** = *substantiv*, pluralul de la *as* (*Ei sunt nişte **aşi**.*)

Scanned with OKEN Scanner

§55. AȚI

1. ați = *verbul auxiliar* ***a avea*** (***ați*** *plecat*)

2. a-ți = *prepoziție + pronume personal* sau *reflexiv*, rostite într-o singură silabă (*Am venit pentru* ***a-ți*** *mulțumi. Să-ncerci* ***a-ți*** *aminti.*)

§56. AU

1. au = *verbul predicativ* ***a avea*** (*Ei* ***au*** *dreptate.*)

2. au = *verbul auxiliar* ***a avea*** (*Ei* ***au*** *venit. Copiii* ***au*** *să plece.*)

3. au = *interjecție* (***Au!*** *Mă doare!*)

4. au = *conjuncție coordonatoare disjunctivă* (arhaică și regională) (*Vii* ***au*** *ba?*)

§57. BA

1. ba = *adverb de negație* (*- Nu-ți place? –* ***Ba****-mi place.*)

2. ba = *conjuncție coordonatoare disjunctivă* (*Se uita* ***ba*** *în dreapta,* ***ba*** *în stânga.*)

§58. CA

1. ca = *adverb de comparație*

– pentru egalitate (= cât) (*Ți-a oferit tot atâta iubire ție* ***ca*** *mie.*);

– pentru inegalitate (superioritate și inferioritate) (*Ți-a dat mai mult ție* ***ca*** *mie.*).

2. ca = adverb echivalent cu *drept, în calitate de* (*Ne-a venit* ***ca*** *director.*)

3. ca = prepoziție care impune cazul Ac. (*Om* ***ca*** *tine nu mai găsesc.*)

4. ca = adverb echivalent cu *precum* (în enumerări) (*Cumpără fructe* ***ca:*** *mere, pere, nuci* etc.)

5. ca = adverb echivalent cu *în ce privește* (***Ca*** *formă, lucrarea e acceptabilă*)

6. ca = conjuncție subordonatoare, când este urmat de *să* (*Vrea* ***ca*** *să știe.*)

Obs. *Cât* și *decât*, adverbe de comparație, au, uneori, comportament de prepoziții, identic cu al lui *ca* (*Înalt* ***cât*** *mine. Mai bun* ***decât*** *tine.*)

7. c-a = conjuncția *că* + verbul auxiliar *a avea* (*Știu* ***c-a*** *venit.*)

§59. CE

1. ce = *pronume interogativ*, N. și Ac. (***Ce*** *faci?*)

2. ce = *adjectiv pronominal interogativ* (***Ce*** *carte citești?*)

Scanned with OKEN Scanner

3. **ce** = *pronume relativ*, N. şi Ac. (*Ştie **ce** spune.*)

4. **ce** = *adjectiv pronominal relativ* (*Văd **ce** om eşti.*)

5. **ce** = *adverb de mod* (*Ce-aş mai râde! **Ce** bine e ! **Ce** mai freamăt!*)

6. **ce** = element component al unor locuţiuni adverbiale (*o dată **ce**, după **ce**, imediat **ce**, pe măsură **ce**, cât pe **ce**, de vreme **ce***)

§60. DE

1. **de** = *prepoziţie* (*carnet **de** elev, începe **de** mâine, este **de** aşteptat, a luat-o **de** bună, o mie **de** lei*)

2. **de** = *conjuncţie subordonatoare*

– echivalentă cu ***că*** (*Are obicei **de** citeşte seara.*);

– echivalentă cu ***dacă*** (*Nu ştie **de** e adevărat sau nu.*);

– echivalentă cu ***ca să*** (*Du-te **de** te culcă!*);

– echivalentă cu ***încât*** (*Strigă **de**-ţi ia auzul.*);

– echivalentă cu ***fiindcă*** (***De** n-a învăţat, n-a reuşit.*);

– echivalentă cu ***deşi*** (*Omul, **de**-i sărac, tot om e.*).

3. **de** = *pronume relativ* (= care) (*A venit omul **de**-l ştii.*)

4. **de** = *interjecţie* (*Apoi, **de**! Ce să-ţi fac!*)

Obs. **De** intră în componenţa unor adverbe, locuţiuni adverbiale (***dedesubt, devreme, de cu seară*** etc.), prepoziţii, locuţiuni prepoziţionale (***despre, în afară de, de-a lungul*** etc.), conjuncţii, locuţiuni conjuncţionale (***deoarece, de cum, ori de câte ori*** etc.)

§61. DA

1. **da** = *verb predicativ **a da**.*

2. **da** = *adverb de afirmaţie* (*-A venit? – **Da***). Apare şi-n locuţiunea adverbială *ba da.*

3. **da** = *conjuncţie coordonatoare adverbială* (*dar*) (*Promite, **da** nu face.*).

§62. EI

1. **ei** = *pronume personal*, formă accentuată, persoana III

– feminin, singular, G. şi D. (*casa **ei**, I-a spus **ei**.*);

– masculin, plural, N. şi Ac. (***Ei** merg. Merge cu **ei**.*);

2. **ei** = *verbul auxiliar **a vrea***, forma populară (*D-**ei** merge, bine-ar fi!*);

3. **ei** = *interjecţie* (***Ei**! Ce faceţi acolo?*).

Scanned with OKEN Scanner

Obs. **Ei** se poate confunda cu forma de prezent, pers. II a verbului *a lua* (*Tu **iei** cartea, Să **iei***), din cauza rostirii lui **e** inițial ca **ie**.

§63. FĂ

1. **fă** = *verbul predicativ **a face*** la imperativ (***Fă** ceva!*);

2. **fă** = *interjecție* de adresare (*Ascultă, **fă**!*), pentru o persoană de sex feminin (popular).

§64. FI

1. **fi** = *verb predicativ*, copulativ și auxiliar a fi (*Nu **fi** prost!, să **fi** plecat, ar **fi** spus, vor **fi** plecat*);

2. **fii** = pluralul *substantivului **fiu*** (*Are **fii** mari.*);
= formă a *verbului **a fi*** (*să **fii**, **Fii** atent!*);

3. **fiii** = forma de plural articulat a *substantivului **fiu*** (***Fiii** lor au plecat.*);

4. **fii-i** = pluralul *substantivului **fiu***, urmat de:

– pronume personal, neaccentuat, feminin, masculin, singular, D., persoana III (*Acești **fii-i** fac multe probleme.*)

– pronume personal, neaccentuat, masculin, plural, Ac., persoana III (*Pe-acești **fii-i** caut.*)

5. **fiii-i** = pluralul articulat al substantivului ***fiu***, urmat de:

– pronume personal, neaccentuat, feminin, masculin, singular, D., persoana III (***Fiii-i** fac multe bucurii.*)

– pronume personal, neaccentuat, masculin, plural, Ac., persoana III (***Fiii-i** iubesc pe părinți.*)

§65. IA

1. **ia** = formă a *verbului **a lua*** (*El **ia** cartea. Vrea s-o **ia**. **Ia** tu!*);

2. **ia** = *interjecție* (***Ia** te uită! **Ia** să vedem!*);

3. **ia** = *substantiv* comun **ie** (cămașă populară) articulat hotărât (*Ia albă*);

4. **i-a** = *pronume personal*, neaccentuat, D., persoana III, singular + verb auxiliar *a avea*, rostite într-o silabă (***I-a** spus.*);
= pronume personal, neaccentuat, Ac., persoana III, plural + verb auxiliar *a avea* rostite într-o silabă (***I-a** văzut pe ei*).

Obs.1. Atenție la ortografierea unor sintagme precum:

Scanned with OKEN Scanner

- *Ia-ți caietele și pleacă! (ia-ți)*
- *I-ați chemat degeaba.*
- *I-ați dat dreptate. (i-ați)*
- *Am văzut ia-ți cea nouă. (ia-ți).*

Obs.2. Probleme similare pune *IAU*:

- *iau = verb a lua (Iau un creion)*
- *i-au = pronume + verb auxiliar (I-au spus. I-au revăzut).*

§66. LA

1. la = *prepoziție (Merge **la** școală, rău **la** suflet);*

2. la = *numeral nehotărât (Bea **la** apă.);*

3. la = *adverb* echivalent cu *cam, aproximativ (Erau **la** 15-20 de oameni.)*

4. la = *verb predicativ*, regional, *a **la*** (*a spăla*);

5. la = *substantiv* (nota a șasea din gama do major.);

6. l-a = pronume personal *îl* + verb auxiliar *a vrea* (***L-a** văzut la film.*).

§67. LE

1. le = *articol hotărât*, masculin, singular, (*câine + **le** = câine**le***), feminin, plural (*fete + **le** = fete**le***), neutru, plural (*ouă + **le** = ouă**le***);

2. le = *pronume personal*, forma neaccentuată, persoana III

- feminin, neutru, plural, Ac. (***Le** văd.*)
- feminin, neutru, plural, D. (***Le** ofer ceva.*)

§68. LI

1. li = *pronume personal*, neaccentuat, masculin, feminin, plural, D., persoana III (***Li** s-a spus.*);

2. l-i = *pronume personal*, masculin, Ac. + verbul auxiliar *a vrea*, rostite într-o silabă (***L-i** vedea mâine = Îl vei vedea mâine.*);

3. li-i = *pronume personal*, D., persoana III, (vezi li) + verbul *a fi*, rostite într-o silabă (*Iar **li-i** sete = Iar le este sete.*)

§69. MĂ

1. mă = *pronume personal*, neaccentuat, masculin și feminin, singular, Ac., persoana I (*El **mă** vede.*);

2. mă = *pronume reflexiv*, neaccentuat, masculin și feminin, Ac., persoana I (***Mă** gândesc.*)

Scanned with OKEN Scanner

Obs. Deosebirea dintre cele două tipuri de pronume se poate face prin adăugarea formei accentuate de Ac.:

– posibilă la pronumele personal (*El mă vede **pe mine**.*);

– imposibilă la pronumele reflexiv (*Eu mă gândesc **pe mine**.* – enunț imposibil).

Tot astfel se identifică și celelalte pronume omonime: *te, ne, vă*. La persoana III reflexivul are forme proprii: *se, s-*, inconfundabile. (vezi §100.).

3. **mă** = *interjecție* echivalentă cu *măi* (*Ce faci, **mă**, acolo?*);

4. **mă** = *substantiv* (de la mamă) în exemple ca ***mă-ta, mă-sa, mă-tii, mă-sii***.

§70. MI

1. **mi** = *pronume personal*, neaccentuat, feminin și masculin, singular, D., persoana I (***Mi** se pare.*);

2. **mi** = *pronume reflexiv*, neaccentuat, feminin și masculin, singular, D., persoana I (***Mi**-amintesc.*)

Obs. Deosebirea dintre cele două forme omonime se poate face prin adăugarea formei accentuate de D.:

– posibilă la pronumele personal (***Mi** se pare **mie**.*);

– imposibilă la pronumele reflexiv (***Mi**-amintesc **mie**.* – enunț nefiresc!).

3. **mi** = *substantiv* masculin (invariabil) (a treia notă muzicală);

4. **mii** = pluralul *substantivului mie* (*Câștigă trei **mii**.*);

5. **mi-i** = *pronume personal* (reflexiv) + *verbul **a fi*** (***Mi-i** sete.*) (silabă);

6. **mi-i** = *pronume personal* (reflexiv) + *pronume personal* (silabă) (***Mi-i** dai.*)

§71. NA

1. **na** = *interjecție predicativă* (***Na**-vă de cheltuială!*);

2. **n-a** = *adverb de negație* + *verbul auxiliar **a avea*** sau ***a vrea*** (***N-a** spus. **N-a** merge niciodată.*)

§72. NE

1. **ne** = *prefix negativ* (***ne** + bun = **ne**bun; **ne**știință; **ne**cunoscut*);

Scanned with OKEN Scanner

2. ne = *pronume personal*, neaccentuat, plural, D., persoana I (*Ne-a spus nouă.*);

3. ne = *pronume personal*, neaccentuat, plural, Ac., persoana I (*Ne vede pe noi.*);

4. ne = *pronume reflexiv*, neaccentuat, plural, D., persoana I (*Ne-am adus aminte.*);

5. ne = *pronume reflexiv*, neaccentuat, plural, Ac., persoana I (*Ne-am trezit devreme.*)

Obs. 1. Pronumele reflexive, după cum se vede din exemplu, nu pot fi dublate prin formele accentuate, precum cele personale.

Obs. 2. Aceeaşi argumentaţie poate fi folosită pentru pronumele omonime **vă** şi **v-** (*Vă spun. V-a spus.; Vă duce. V-a dus.* – personal; *Vă amintiţi. V-aţi amintit.; Vă duceţi. V-aţi dus.* – reflexive) (vezi §100.)

§73. OR

1. or = *conjuncţie* coordonatoare, adversativă echivalentă cu *dar, însă* (*Te-am aşteptat, **or** tu aveai alte probleme.*);

2. or = forma populară a verbului auxiliar ***a vrea*** la viitor (***M-or** vedea atunci* = *Mă vor vedea* ...) sau ***a avea*** (***Or** să cadă flori de tei* = *Au să cadă* ...).

Obs. 1. Nu trebuie confundat **or** – conjuncţie adversativă, cu **ori** – *conjuncţie coordonatoare disjunctivă* (*Vii **ori** pleci?*).

Obs. 2. Similar cu **or** se tratează şi formele **oi** (***Oi** merge* = *Voi merge.*) şi **om** (***Om** şti* = *Vom şti.*)

§74. PE

1. pe = morfem al genului personal (*L-am văzut **pe** Radu. **Pe** Radu* = complement direct în Acuzativ; ***pe*** ≠ *deasupra*);

2. pe = *prepoziţie* (≠ *deasupra, peste*), confundabilă cu ***pe*** al Ac., personal, dar urmând unor verbe intranzitive (*Mă bizui **pe** Radu. S-a supărat **pe** mine. **Pe** mine, **pe** Radu* = complemente indirecte.);

3. pe = *prepoziţie* (= *peste, deasupra*) (*S-a oprit **pe** mal. **pe** mal* = c.c. de loc);

4. pe = *prepoziţie* în componenţa unor locuţiuni: *a face **pe** prostul, a da **pe** faţă, **pe** neaşteptate, de azi **pe** mâine, **pe** naiba!, **pe** lac, **pe** timpuri, **pe** urmă* etc.)

Scanned with OKEN Scanner

§75. SA

1. **sa** = *adjectiv pronominal posesiv* (*Asta e cartea **sa**.*) în N. şi Ac. Însoţit de articolul posesiv ***a*** (***a sa***) poate fi şi pronume posesiv (*A **sa** e mai bună.*) în N. sau Ac.

Obs. **Sa** nu este niciodată în G! Forma pentru G. şi D. este ***sale*** (*Casa surorii **sale** e mare.*)

2. **s-a** = *pronume reflexiv* (se), Ac., persoana III (*S-a însurat.*)

Obs. În poziţia lui sa_1 se află şi ***mea, ta, noastră, voastră.***

§76. SĂ

1. **să** = *marcă* (indice) a conjunctivului cu sens imperativ (***Să** fii cuminte!*);

= *marcă* a *conjunctivului*, fără a fi conjuncţie subordonatoare (*Ştiu unde **să** plec.*);

= *marcă* a *viitorului popular*, fără a fi conjuncţie subordonatoare (*Am **să** plec. O **să** mai vedem.*);

= *marcă* a *prezumtivului* (***Să** fi lucrând.*);

2. **să** = *conjuncţie subordonatoare* şi marcă a conjunctivului (*E bine **să** ştii.*);

3. **să** = în componenţa unor *locuţiuni conjuncţionale* precum: *în loc **să**, fără **să**, măcar **să**, numai **să**, chiar **să**, pentru ca **să*** etc.)

§77. ŞI

1. **şi** = *pronume reflexiv*, neaccentuat, D., persoana III (***îşi***) (*Şi-aminteşte de noi. Şi-au rupt hainele.*);

2. **şi** = *conjuncţie coordonatoare copulativă* (*E frumoasă **şi** harnică. Cântă **şi** dansează.*);

3. **şi** = *adverb de mod* (= *încă, în plus*) (*A venit **şi** el. Mănâncă **şi** mere. A **şi** plecat. **şi** = deja*);

4. **şi** = în componenţa unor *locuţiuni: **şi** mai **şi*** (adjectivală), *dar **şi**, precum **şi**, cum **şi**, cât **şi*** (conjunctivale) etc.

§78. UN

(vezi O_1 – ***un** om*; O_2 – ***un** om, altă femeie*; O_3 – ***un** om, două femei*) (§48.)

Scanned with OKEN Scanner

§79. VA

1. -va = *element de compunere* pentru adverbe (*undeva, cândva, cumva*), pronume (*cineva, careva, altcineva*);

2. va = *verb defectiv*, indicativ prezent, persoana III, singular, popular, în expresia *mai* ***va*** = „mai este mult";

3. va = *verb auxiliar* ***a vrea*** în construcția viitorului indicativ, persoana III, singular (***Va*** *merge.* ***Va*** *fi fost.*);

4. v-a = *pronume personal*, neaccentuat, D., plural, persoana II + verbul auxiliar ***a avea***, rostite într-o silabă (***V-a*** *povestit totul.*)

= *pronume personal*, neaccentuat, Ac., plural, persoana II + verbul auxiliar ***a avea***, rostite într-o silabă (***V-a*** *amenințat.*) (vezi §100.)

§80. ȚI

1. ți = *pronume personal*, neaccentuat, D., singular, persoana II (*Ți-am dat-o.*);

2. ți = *pronume reflexiv*, neaccentuat, D., singular, persoana II (*Ți-ai stricat mașina.*);

3. ții = formă a *verbului* ***a ține*** (***Ții*** *la mine.* *Să* ***ții*** *minte!*);

4. ți-i = *pronume personal* sau *reflexiv* ($ți_1$ și $ți_2$) + *verbul* ***a fi*** rostite într-o silabă (***Ți-i*** *bine* = *Îți este bine.*);

= pronume $ți_1$ sau $ți_2$ + *pronume personal*, Ac., persoana III, plural, rostite într-o silabă (***Ți-i*** *dau.* ***Ți-i*** *amintești.*) (vezi §70.)

5. ții-i = *verbul* ***a ține*** (vezi §3.) și *pronume personal*, persoana III, plural, Ac. (***Ții-i*** *sau nu pe ei?*) sau D. (***Ții-i*** *sau nu-i ții partea?*)

§81. LUI

1. lui = *articol hotărât* proclitic la G. și D. în fața unor substantive care nu se pot articula enclitic (***lui*** *George,* ***lui*** *Carmen,* ***lui*** *Eminescu,* ***lui*** *ianuarie,* ***lui*** *2000,* ***lui*** *taică-său*). Este un indice al genului personal. Se deosebește prin poziție de *-lui* enclitic (*copilului, Bucureștiului* etc.);

2. lui = *pronume personal*, accentuat, masc., singular, G. sau D., persoana III (*casa* ***lui****, I-am dat-o* ***lui****.*)

§82. NIȘTE

1. niște = *articol nehotărât*, masculin, feminin, neutru, plural, N. și Ac. (*Au venit* ***niște*** *colegi și* ***niște*** *colege.*);

Scanned with OKEN Scanner

2. nişte = *adjectiv nehotărât*, invariabil, pe lângă substantive la singular (*Am cumpărat **nişte** carne. Doreşte **nişte** unt.*) (vezi §103.)

§83. CEL (CEA, CEI, CELE)

1. cel (cea, cei, cele) = *articol demonstrativ* sau *adjectival*, atunci când stă în faţa unui adjectiv sau numeral, indiferent dacă se subordonează sau nu unui substantiv (*Ştefan **cel** Mare, **Cei** doi au plecat. **Cea** de-a doua fată e mai harnică. El este **cel** mai mare din clasă.*). Când substantivul lipseşte, articolul demonstrativ are rolul de a substantiviza adjectivul sau numeralul pe care-l precedă.

2. cel (cea, cei, cele) = *pronume demonstrativ*, când:

– e urmat de *prepoziţie + substantiv* sau *adverb* (***Cei** din sală sunt atenţi. **Cel** de acolo e Mircea.*);

– în grupurile *pronominale*: ***cel** ce, **cei** ce, **cele** ce, **cea** care*;

3. cel (cea, cei, cele) = *adjectiv demonstrativ*, când se acordă cu un substantiv (*Pe **cel** deal se vede turma. În **cea** lume ne ducem.*);

4. cel = *adverb* (în comparaţia adverbelor) (*Vine **cel** târziu mâine. Ea învaţă **cel** mai bine.*) (vezi §104.);

5. ce-l = *pronume relativ + pronumele personal*, Ac., persoana III, singular, rostite într-o silabă (*Ştie **ce-l** doare.*)

ce-a = *pronume relativ interogativ + verbul auxiliar **a avea***, rostite într-o silabă (***Ce-a** fost pe acolo?*). După **ce** poate urma verbul auxiliar *a vrea* (***Ce-a** spune el? = Ce va spune el?*);

ce-i = *pronume relativ interogativ + verbul auxiliar **a fi*** (*Vede **ce-i** acolo*). După **ce** poate urma un pronume personal, D. sau Ac., rostite într-o silabă (*Ştie **ce-i** spui. Uite **ce-i** bate!*).

§84. CUM

1. cum = *adverb interogativ* (***Cum** e vremea?*);

2. cum = *adverb relativ* (*Nu înţeleg **cum** se descurcă.*);

3. cum = *conjuncţie subordonatoare* care introduce o cauzală (***Cum** era prea obosit, a plecat acasă.*).

§85. POATE

1. poate = formă a *verbului **a putea***, indicativ, prezent, persoana III, singular (*El **poate** face multe lucruri.*);

Scanned with OKEN Scanner

2. **poate** = adverb de mod (*Poate va veni şi ea.*), **poate** = complement circumstanţial de mod;

3. **poate** = adverb predicativ (*Poate că o să plouă.*), **poate** = predicat verbal.

§86. FIE

1. **fie** = *conjuncţie coordonatoare disjunctivă* (*Fie slabi, fie puternici, eu tot îi respect.*);

2. **fie** = *formă a verbului* ***a fi*** (*Fie-i ţărâna uşoară! O să fie bine.*);

3. **fie** = *substantivul* ***fiică***, formă populară (*A venit cu fie-sa.*).

§87. TOT

1. **tot** = *pronume nehotărât* (alături de *toată, toţi, toate*) (*El vede tot.*);

2. **tot** = *adjectiv pronominal nehotărât* (*Mănâncă* ***tot*** *caşul.*);

3. **tot** = *adverb de timp* (*El* ***tot*** *lucrează, zi şi noapte.*);

4. **tot** = *adverb concesiv* (*Chiar dacă nu-i place,* ***tot*** *mănâncă.*);

5. **tot** = *adverb de mod* (*El este* ***tot*** *aşa de bun.*);

6. **tot** = *substantiv* echivalent cu *întreg, univers* (*Se pierde în marele* ***tot***.).

§88. CÂT

1. **cât** = *pronume interogativ*, alături de *câtă?, câţi?, câte?* (*Pe* ***cât*** *te prinzi?*);

2. **cât** = *pronume relativ*, alături de *câtă, câţi, câte* (*Ştiu pe* ***cât*** *joci.*);

3. **cât** = *adjectiv pronominal interogativ* (***Cât*** *unt pui?*);

4. **cât** = *adjectiv pronominal relativ* (*Am văzut* ***cât*** *timp mai este.*);

5. **cât** = *adverb relativ* (*Strigă* ***cât*** *poate. Stă* ***cât*** *vrea.*);

6. **cât** = *substantiv* („număr rezultat dintr-o împărţire”);

7. **cât** = *prepoziţie*, în construcţii comparative (*E înalt* ***cât*** *tine.*);

8. **cât** = în componenţa unor *locuţiuni*: ***cât*** *colo,* ***cât*** *pe ce* etc.;

9. **cât** = *adverb de mod* (***Cât*** *de bine e aici!*)

Obs. *Câte* intră în componenţa numeralului distributiv (***Câte*** *doi,* ***câte*** *cinci.*)

§89. IAR

1. **iar** = *conjuncţie coordonatoare adversativă* (*El vine,* ***iar*** *tu pleci.*);

Scanned with OKEN Scanner

2. iar = *adverb de mod* (= din nou) (*A venit **iar**.*);

3. i-ar = *pronume personal*, neaccentuat, singular, D., persoana III + verbul auxiliar **a avea**, rostite într-o silabă (***I-ar** spune dac-ar ști.*);

= pronume personal, neaccentuat, plural, Ac., persoana III + verbul auxiliar **a avea**, rostite într-o silabă (***I-ar** vedea, dacă s-ar uita.*).

§90. SAU

1. sau = *conjuncție coordonatoare disjunctivă* (*E mare **sau** mic?*)

2. s-au = *pronume reflexiv*, Ac., persoana III, plural + *verbul auxiliar **a avea***, rostite într-o silabă (***S-au** grăbit.*).

§91. CONTRA

1. contra = *prefix* cu sensul „împotriva", „opus" (*contrapunct, contraperformanță*);

2. contra = *adverb de mod* (*El a votat **contra**.*);

3. contra = *prepoziție*, urmată de substantiv, pronume și numeral în G. (*Merge **contra** curentului.*), dar și de adjective posesive în Ac. (*El e pornit **contra** mea.*);

4. contra = *prepoziție* neologică, urmată de substantiv în Ac. (*Oferă servicii **contra** cost. Luptă unul **contra** trei.*);

5. contra = *verbul **a contra*** (*El **contra** lovitura adversarului.*).

§92. DEAL

1. deal = *substantiv* (*sara pe **deal***);

2. de-al = *prepoziție* + *articol genitival* (posesiv), rostite într-o silabă (*E unul **de-al** lor.*);

3. de-a-l = *prepoziție + prepoziție a infinitivului + pronume personal*, neaccentuat, masculin, singular, Ac., persoana III, rostite într-o silabă (*Înainte **de-a-l** pedepsi, întreabă-l ce-a făcut.*).

§93. VI

1. vi = *pronume personal*, neaccentuat, plural, D., persoana II (*Vi s-a făcut dreptate.*);

2. vi-i = *pronume **vi**$_1$* + **verbul *a fi***, rostite într-o silabă (*Vi-i rău?*);

= *pronume **vi**$_1$* + *pronume personal*, plural, Ac., persoana III, rostite într-o silabă (*Banii **vi-i** dau azi.*);

3. vii = *substantivul **vie*** la plural (*Strugurii se coc în **vii**.*);

= *adjectivele **viu, vie*** la plural (*oameni **vii***);

Scanned with OKEN Scanner

= *verbul* ***a veni*** (*Tu **vii** la noi. Să **vii** mai des.*);

4. viii = *substantiv* provenit din adjectivul ***viu, vie***, cu articol hotărât (*Viii cu viii, morții cu morții.*);

5. viii-i = ***viii***$_1$ urmat de *pronumele personal*, neaccentuat, D., singular, persoana III, rostite împreună (*Viii-i sunt mai dragi = Viii îi sunt mai dragi.*)

§94. CAL

1. cal = substantiv (*Are un **cal** frumos.*);

2. c-al = *conjuncție subordonatoare* (***că***) + *articolul gen.* (posesiv) rostite într-o silabă (*Văd **c-al** meu e mai bun.*);

3. c-a-l = *conjuncție subordonatoare* (***că***) + *prepoziție a infinitivului* + *pronume personal*, neaccentuat, singular, Ac., persoana III, rostite într-o silabă (*Știu **c-a-l** tot întreba este o greșeală.*).

§95. ÎI

1. îi = *verbul* ***a fi***, formă scurtă (*El **îi** acasă.*);

2. îi = *pronume personal*, neaccentuat, singular, D., persoana III (*Îi ofer ceva.*);

3. îi = *pronume personal*, neaccentuat, plural, Ac., persoana III, masculin (*Îi ascult.*).

CONFUZII MORFOLOGICE

I. Substantiv cu adverb

§96. 1. Unele substantive cu sens temporal sau care denumesc unități de timp (*zi, noapte, lună, săptămână, iarnă, vară, primăvară, toamnă, luni, marți, seară, dimineață, vreme* etc.) se transformă în anumite situații, în adverbe de timp (*dimineața, seara, ziua, noaptea, marțea, joia, toamna, primăvara* etc.). Pentru a le deosebi de substantivele omonime, articulate cu articolul hotărât, se pot folosi următoarele criterii:

- să aibă un -a enclitic (*seara, ziua*);
- să nu aibă determinanți (cuvinte relaționate);
- să nu aibă formă de plural.

Ex. a) ***Seara** este răcoare.*

Scanned with OKEN Scanner

b) *Seara aceasta este răcoroasă.*
c) *Seara de luni o petrecem împreună.*
d) *Se face seară.*
e) *Seara se face întuneric.*
f) *Toate serile vine pe la noi.*

Cuvântul *seară* din exemplele de mai sus este:

a) seara = adverb de mod, deoarece îndeplineşte toate criteriile (are pe -a enclitic; nu e la plural, nu are determinanţi);

b) seara = substantiv (deoarece are adjectivul *acesta* acordat);

c) seara = substantiv (deoarece are determinantul *de luni*);

d) seară = substantiv (deoarece nu are -a final);

e) seara = *adverb de timp* (deoarece îndeplineşte cele trei criterii);

f) serile = substantiv (deoarece are formă de plural şi are adjectivul *toate* acordat.).

Obs. Când este adverb, nu are categoria cazului!

§97. 2. Unele substantive pot deveni, în anumite situaţii, *adverbe de mod*, deosebindu-se prin faptul că:

- nu au flexiune (nu au formă de plural);
- nu au determinanţi (de ex. adjective);
- nu se articulează.

Ex. a) *Şi-a cumpărat* ***colac.***
b) *Câinele doarme* ***colac.***
c) *El este sănătos* ***tun.***
d) *El aude bubuit de* ***tun.***
e) *Mănâncă* ***turtă*** *dulce.*
f) *El este beat* ***turtă.***

În exemplele de mai sus cuvintele *colac* (b), *tun* (c) şi *turtă* (f) sunt adverbe de mod, deoarece nu au flexiune (nu pot fi puse la plural, de ex.), nu au determinanţi (nu sunt însoţite de adjective, de ex.) şi nu sunt articulate.

În schimb, *colac* (a), *tun* (d) şi *turtă* (e) sunt substantive (pot avea formele *colaci, tunuri, turte*), pot fi articulate şi însoţite de adjective.

II. Pronume cu adjectiv pronominal

§98. Unele pronume (de întărire, posesiv, demonstrativ, nehotărât, interogativ – relativ, negativ) îşi pot schimba (cu mici excepţii: *cineva,*

Scanned with OKEN Scanner

fiecine, cine, nimeni, nimic etc.) valoarea gramaticală, devenind adjective pronominale.

În această nouă ipostază suferă sumare modificări formale (de ex. – pierd articolul sau particula finală: *altul – alt, acesta – acest* etc.) şi se confundă cu pronumele omonime.

Criteriul principal de recunoaştere este *acordul* cu un substantiv (***acest** om*) sau cu un alt pronume (*el **însuşi***), orice modificare a unei categorii gramaticale a termenului regent atrăgând aceeaşi schimbare formală a termenului subordonat (***aceşti** oameni, ea **însăşi***). De exemplu:

1. a) ***Însuşi** a participat la dezbateri.* (***însuşi*** = pron. de întărire)
   b) *Mircea **însuşi** mână-n luptă...* (***însuşi*** = adj. pron. de întărire)
2. a) *M-am întâlnit cu **ai mei**.* (***ai mei*** = pron. posesiv)
   b) *M-am întâlnit cu nişte prieteni **ai mei**.* (***ai mei*** = adj. pron. posesiv)
3. a) *A vorbit despre **aceia**.* (***aceia*** = pronume demonstrativ)
   b) *A vorbit despre oamenii **aceia**.* (***aceia*** = adj. pronominal demonstrativ)
4. a) *A iubit pe **altul**.* (***altul*** = pron. nehotărât)
   b) *A iubit pe **alt** bărbat.* (***alt*** = adj. pron. nehotărât)
5. a) ***Care** iese la tablă?* (***care*** = pronume interogativ)
   b) ***Care** elev iese la tablă?* (***care*** = adj. pron. interogativ)
6. a) *Ştie **ce** să citească.* (***ce*** = pronume relativ)
   b) *Ştie **ce** ziar să citească.* (***ce*** = adj. pron. relativ)
7. a) *Azi n-a venit **nici unul**.* (***nici unul*** = pron. negativ)
   b) *Azi n-a venit **nici un** oaspete.* (***nici un*** = adj. pron. negativ)

Obs. În ipostaza de adjective pronominale, aceste cuvinte au genul, numărul şi cazul termenului cu care se acordă (regent).

III. Pronumele personal cu adjectiv pronominal posesiv

§99. Formele de genitiv ale pronumelui personal pers. a III-a sg. şi pl. (*lui, ei, lor*) sunt confundate adesea în analiza şcolară cu adjectivele pronominale posesive (*sa, său, săi, sale*), mai ales din cauza folosirii greşite a întrebării *al (a, ai, ale) cui?*

De exemplu:

1. a) *Casele **ei** sunt frumoase.* (***ei*** = pron. pers., G., sg.)
   b) *Casele **sale** sunt frumoase.* (***sale*** = adj. pron. pos., N., pl.)
2. a) *Stă în banca **lui**.* (***lui*** = pron. pers., masc., sg., G.)
   b) *Stă în banca **sa**.* (***sa*** = adj. pron. pos., fem., sg., Ac.)

Scanned with OKEN Scanner

Obs. 1. După prepozițiile *contra, împotriva, deasupra, asupra* sau locuțiunile prepoziționale *în urma, în dreapta, în fața* etc., urmează pronume personal în G., adj. pron. pos. în Ac.

Ex. *Are ceva împotriva **lui**.* (**lui** = pron. pers., G.)
*Are ceva împotriva **sa**.* (**sa** = adj. pron. pos., Ac.)

Forma *sa* este pentru N. și Ac., iar *sale* pentru G. și D.

Ex. *Casa surorii **sale** e frumoasă.* (sale = adj. pron. pos., G.)
*I-am dat surorii **sale** o carte.* (sale = adj. pron. pos., D.)

Obs. 2. Aceeași argumentație se poate folosi și pentru pers. I (*mea, noastră*) și pers. a II-a (*ta, voastră*) care sunt forme de N. și Ac., iar *mele, noastre, tale, voastre*, de G. și D. (vezi §123. 3. Obs. 1)

IV. Pronume reflexiv cu pronume personal

§100. Datorită faptului că la persoanele I și a II-a, singular și plural, cazurile D. și Ac., formele neaccentuate ale pronumelui personal sunt identice cu cele ale pronumelui reflexiv, pot apărea lesne confuzii.

Criteriul de deosebire a acestor forme este persoana verbului la care se referă pronumele:

- dacă pronumele are aceeași persoană cu verbul, este *reflexiv*
- dacă pronumele are persoană diferită față de verb, este *personal*

De exemplu:

1. a) *Mă gândesc la tine.* (***mă*** = pron. reflexiv, Ac., pers I)
   b) *Mă așteptați la gară.* (***mă*** = pron. pers., Ac., pers. I)
2. a) *Te trezești devreme.* (***te*** = pron. refl., Ac., pers. II, sg.)
   b) *Mama te trezește devreme.* (***te*** = pron. pers., Ac., pers. II, sg.)
3. a) *Mi-aduc aminte de voi.* (***mi*** = pron. refl., D., pers. I, sg.)
   b) *Mi-a spus adevărul.* (***mi*** = pron. pers., D., pers. I, sg.)
4. a) *Îți cumperi un caiet.* (***îți*** = pron. refl., D., pers. II, sg.)
   b) *Îți cumpără un ghiveci.* (***îți*** = pron. pers., D., pers. II, sg.)
5. a) *Ne supărăm pe voi.* (***ne*** = pron. refl., Ac., pers. I, pl.)
   b) *Ne supără fumul.* (***ne*** = pron. pers., Ac., pers. I, pl.)
   c) *Ne amintim de tot.* (***ne*** = pron. refl., D., pers. I, pl.)
   d) *Ne amintiți de părinți.* (***ne*** = pron. pers., D., pers. I, pl.)
6. a) *Vă doare măseaua.* (***vă*** = pron. pers., Ac., pers. II, pl.)
   b) *Vă puneți pălăria.* (***vă*** = pron. refl., D., pers. II, pl.)
   c) *Vă mirați de tot.* (***vă*** = pron. refl., Ac., pers. II, pl.)

Scanned with OKEN Scanner

d) *Vă place tortul.* (*vă* = pron. pers., D., pers. II, pl.)

Obs. 1. Discuția este identică pentru formele: *îmi, ți, m-, v-.*

Obs. 2. La persoana a III-a formele pronumelor nu se confundă: *îi, -i, îl, -l, le, li, o* (personal) și *își, se, -și, s-* (reflexiv).

V. Adverbul de mod cu adjectivul

§101. Având forme identice cu ale unor adjective, multe dintre adverbele de mod se pot confunda cu acestea, producând mari erori în analiza gramaticală.

Confuzia poate fi risipită aplicând regula acordului gramatical. Un adjectiv se acordă întotdeauna (chiar și când e invariabil) în gen, număr și caz cu un termen regent substantiv, pronume sau numeral, chiar dacă acesta este doar subînțeles, în vreme ce adverbul, neavând categorii gramaticale, nu se poate acorda.

1. a) *El are un scris **corect**.* (***corect*** = adj. acordat cu subst. *scris*, atr. Adj.)
   b) *Ea scrie **corect**.* (***corect*** = adv. de mod, nu se acordă, c. c. de mod)
2. a) *Copilul este **vesel**.* (***vesel*** = adj. acordat cu subst. *copilul*, nume pred.)
   b) *Fetița **veselă** se joacă.* (***veselă*** = adj. acordat cu *fetița*, atr. adj.)
   c) *Pianele cântă **vesel**.* (***vesel*** = adv. de mod, nu se acordă, c. c. de mod)
   d) *Copiii se joacă **veseli**.* (***veseli*** = adj. acordat cu *copiii*, elem. pred. suplimentar)
   e) *Par **vesele** astăzi.* (***vesele*** = adj. acordat cu subiectul subînțeles *ele*, nume pred.)
   f) *E **vesel** să te distrezi.* (***vesel*** = adv. de mod, nu se acordă, nume pred.)
3. a) *E un om **prost**.* (***prost*** = adj., acordat cu *om*, atr. adj.)
   b) *El este **prost**.* (***prost*** = adj., acordat cu *el*, nume pred.)
   c) *Ea este **prost** crescută.* (***prost*** = adv. de mod, nu se acordă, c. c. de mod)
   d) *Noi muncim **prost**.* (***prost*** = adv. de mod, nu se acordă, c. c. de mod)
4. a) *A văzut un buchet **frumos** aranjat.* (***frumos*** = adv. de mod, nu se acordă)
   b) *E **simplu** de zis.* (***simplu*** = adv. de mod, nu se acordă)
   c) *Apa e **limpede**.* (***limpede*** = adj., se acordă cu subst. *apa*)
   d) *E **clar** că are dreptate.* (***clar*** = adv. de mod, nu se acordă)
   e) *Fiindu-i **greu**, obosește **ușor**.* (***greu, ușor*** = adv. de mod, nu se acordă)
   f) *E un om **eficace**.* (***eficace*** = adj., se acordă cu subst. *om*)
   g) ***Sigur** că e bună.* (***sigur*** = adv. de mod, nu se acordă)
   h) *O știm de **mică**.* (***mică*** = adj., se acordă cu pron. *o*)

Scanned with OKEN Scanner

i) *Eram **sigur** că va veni.* (***sigur*** = adj., se acordă cu sb. eu – masc., deoarece la fem. *Eram **sigură***, iar la pl. : *Eram **siguri***).

VI. Articolul cu pronumele, numeralul, adjectivul, prepoziția, verbul

§102. 1. Articolul hotărât *lui*, așezat în fața unor substantive proprii și comune la G. și D., poate fi confundat cu pronumele personal omonim (vezi §81.)

Exemple:

a) *Stau mulți în jurul **lui**.* (***lui*** = pron. pers., masc., G.)
b) *Stau mulți în jurul **lui** Andrei.* (***lui*** = art. hot., G.)
c) *Cartea **lui** e interesantă.* (***lui*** = pron. pers., masc., G.)
d) *Cartea **lui** Ioana e interesantă.* (***lui*** = art. hot., G.)
e) *Ciocolata i-a dat-o **lui**.* (***lui*** = pron. pers., D., masc.)
f) *Ciocolata i-a dat-o **lui** Andrei.* (***lui*** = art. hot., D.)
g) *A pomenit evenimentele **lui** 1907.* (***lui*** = art. hot., G.)
h) *În zilele **lui** august s-a întâmplat asta.* (***lui*** = art. hot., G.)
i) *Spune-i asta **lui** taică-tău.* (***lui*** = art. hot., D.)
j) *S-a întâmplat datorită **lui**.* (***lui*** = pron. pers., D.)
k) *S-a întâmplat datorită **lui** Paul.* (***lui*** = art. hot., D.)
l) *Rochia **lui** Lili e frumoasă.* (***lui*** = art. hot., G.)

§103. 2. Articolul nehotărât *un, o, niște* poate fi confundat în unele contexte cu numeralul cardinal, adjectivul nehotărât (vezi §48. și §82.) sau pronumele personal.

a) *A cumpărat **un** caiet* (***o** carte*). (***un, o*** = art. nehot.)
b) *A cumpărat **un** caiet și două cărți* (***o** carte și două caiete*). (***un, o*** = num. card.)
c) *Am văzut-**o**.* (***o*** = pron. pers., Ac.)
d) *Are **un** creion roșu și altul negru.* (***un*** = adj. nehot.)
e) ***O** fată roșcată și alta brunetă râd.* (***o*** = adj. nehot.)
f) *A stat **un** an (**o** lună) la munte.* (***un, o*** = num. card.)
g) *Cumpărăm **niște** haine.* (***niște*** = art. nehot.)
h) *Vinde **niște** pâine.* (***niște*** = adj. nehot.)
i) *Are **o** singură dorință.* (***un** singur gând*) (***o, un*** = num. card.)
j) *Citește doar **o** carte* (***un** roman*). (***o, un*** = num. card.)
k) ***Un** altul ar fi știut la fel.* (***un*** = art. nehot.)

Scanned with OKEN Scanner

§104. 3. Articolul demonstrativ *cel (cea, cei, cele)* poate fi confundat cu pronumele demonstrativ sau, mai rar, cu adjectivul demonstrativ, forma populară (vezi §83. *cel, cea, cei cele*). De exemplu;

a) *Ea este fata* ***cea*** *harnică.* (***cea*** = art. dem.)
b) ***Cei*** *buni reuşesc întotdeauna.* (***cei*** = art. dem.)
c) *Am vorbit despre* ***cele*** *două.* (***cele*** = art. dem.)
d) ***Cel*** *de-al doilea a sosit târziu.* (***cel*** = art. dem.)
e) *Ea a fost* ***cea*** *mai bună din clasă.* (***cea*** = art. dem.)
f) *A sosit* ***cel*** *mai devreme.* (***cel*** = articol adverbializat)
g) *A câştigat* ***cel*** *mult un milion.* (***cel*** = articol adverbializat – loc. adv. *cel mult*)
h) ***Cei*** *care învaţă reuşesc.* (***cei*** = pron. demonstrativ de depărtare)
i) ***Cei*** *de pe deal m-au recunoscut.* (***cei*** = pron. dem., formă scurtă)
j) *O văd pe* ***cea*** *din faţă.* (***cea*** = pron. dem.)
k) *Pe* ***cel*** *deal trece-un voinic.* (***cel*** = adj. dem., formă populară)
l) ***Cel*** *de acolo e un amic.* (***cel*** = pron. dem.)
m) ***Cele*** *dintr-a patra sunt frumoase.* (***cele*** = pron. dem.)
n) *A citit* ***cele*** *câteva cărţi de pe raft.* (***cele*** = art. dem.)
o) ***Cei*** *dinăuntru sunt agitaţi.* (***cei*** = pron. dem.)

§105. 4. Articolul genitival *a (al, ai, ale)* se deosebeşte întrucâtva de omonimul său posesiv şi numeral (vezi §46.**A**, §52. **AL**, §53. **AI**), putându-se confunda cu prepoziţia sau verbul auxiliar *a avea*. Exemple:

a) *O prietenă* ***a*** *copilului soseşte.* (***a*** = articol genitival)
b) *Miroase* ***a*** *gutui.* (***a*** = prepoziţie cu Ac.)
c) *Cartea este* ***a*** *mea.* (***a*** = articol posesiv – nu cere G.)
d) *A vecinului va pleca.* (***a*** = pronume semiindependent în N.)
e) *Sosirea* ***a*** *trei oaspeţi mă bucură.* (***a*** = prepoziţie cu G.)
f) *Începe* ***a*** *ploua.* (***a*** = prepoziţie cu infinitivul)
g) *A sosit* ***a*** *doua.* (***a*** = articol numeral, nu cere G.)
h) *I-am învins pe* ***ai*** *lui Radu.* (***ai*** = pronume semiindependent în Ac.)
i) ***Al*** *cui e caietul?* (***al*** = articol genitival)

Obs. Şcoala clujeană de gramatică îl consideră pe *„al (a, ai, ale)"* din structura posesivelor drept pronume semiindependent, negând existenţa pronumelui posesiv.

Scanned with OKEN Scanner

VII. Verbe predicative cu verbe nepredicative

§106. 1. Verbele *predicative* sunt cele care îndeplinesc *singure* funcția de predicat al propoziției, când sunt puse la un mod personal (indicativ, conjunctiv, condițional-optativ, prezumtiv şi imperativ).

2. Verbele *nepredicative* sunt cele care nu pot îndeplini *singure* această funcție, fiind însoțite de alte părți de vorbire. Între acestea distingem:

a) verbele copulative (numite şi *auxiliare predicative*, deşi mai precis este *auxiliare sintactice*)

b) verbele auxiliare (numite şi *auxiliare morfologice*)

§107. Calitatea de *predicate* o pot avea toate verbele, cu anumite restricții şi, în special, când sunt puse la moduri personale.

Calitatea de *copulative* o pot avea un număr restrâns de verbe care:

a) când sunt puse la moduri personale, îndeplinesc funcția de predicat nominal al propoziției împreună cu un nume predicativ (subst., adj., num., pron., vb., adv.). Aceste verbe copulative sunt: *a deveni, a fi, a părea, a rămâne, a ieşi, a se face, a ajunge, a însemna* etc.

b) când sunt puse la moduri nepersonale, îndeplinesc funcții compuse (vb. copulativ+ nume predicativ = complement)

§108. Calitatea de *auxiliare* o pot avea verbele *a fi, a avea, a vrea (a voi)* când ajută la formarea categoriilor gramaticale analitice ale altor verbe:

a) diateza pasivă a verbelor tranzitive se formează cu ajutorul verbului auxiliar *„a fi"* (+ part. verbului conjugat)

b) modul condițional-optativ al verbelor se formează cu ajutorul verbului auxiliar *a avea (aş, ai, ar, am, ați, ar)* (+ vb. conjugat);

c) timpurile perfecte se realizează cu ajutorul verbului *a avea* (perfectul compus) (*am ai, a, am, ați, au*) sau *a fi (fi)* (+ vb. conjugat);

d) timpul viitor se realizează cu ajutorul verbului *a vrea (a voi) (voi, vei, va, vom, veți, vor)* sau *a avea* (*am, ai, are, avem, aveți, au* + *să* + vb. de conjugat)

Deoarece aceleaşi verbe sunt, în anumite circumstanțe, predicative, în altele *copulative* sau *auxiliare*, ele pot fi uşor confundate, creând mari dificultăți în analiza gramaticală.

Scanned with OKEN Scanner

A. *Verbul „A FI”*

§109. 1. Verbul „a fi” este verb predicativ în următoarele situații:

a) când are sensul lui *a exista*:

*Pe Marte nu **există** viață.*
*De când **suntem** n-am văzut așa ceva.*
*Când **e** frig, înghețăm.*
Sunt trei luni de la plecare.

b) când are sensul lui *a se afla*:

*El **e** în curte.*
*Departe-**i** Clujul de Oradea.*

c) Când are sensul lui *a se întâmpla*:

*Lângă intersecție **a fost** un accident.*
*Asta **a fost** pe vremea lui Pasvante.*
*Întâlnirea **va fi** peste un an.*

d) când are sensul de *a dura, a ține, a se împlini, a trece*:

*Haina **e** din tinerețe.*
*Ziarul **este** de ieri.*
Sunt doi ani de-atunci.
*Mâine **va fi** un an de la căsătorie.*

e) când arată proveniența:

*El **este** din România*
*Cadoul **e** de la văru-său.*

f) când arată valoarea, prețul, mărimea:

*Biletul **e** 3000 de lei.*
*Camera **e** de 25 m².*
*Cât **e** ceapa?*

g) când are sensul de *a pleca, a sosi, a trebui, a locui*:

*La ce oră **e** trenul?*
*Dacă **e** să plecăm, s-o facem acum.*
*Noi **suntem** la etajul III.*

Obs.: În toate exemplele de mai sus verbul *a fi* este predicativ și are funcția de *predicat verbal* în propoziție. Dacă verbul ar fi pus la mod nepersonal (infinitiv, participiu, gerunziu, supin), el ar rămâne tot *predicativ*, dar nu ar mai avea funcția de predicat.

De exemplu:

*a) Înainte de **a fi** în curte, am stat o oră în casă.* (***a fi*** = c. c. de timp)
*b) **Fiind** în București, nu ne-am putut întâlni* (***fiind*** = c. c. de cauză)

Scanned with OKEN Scanner

§110. 2. Verbul ***a fi*** este verb ***copulativ*** în următoarele situații:

a) ajută la formarea *predicatului nominal*, fiind însoțit de un nume predicativ sau de o subordonată predicativă:

*Copilul meu **este** elev.*
*Perele **sunt** bune.*
*Prietenii mei **au fost** alții.*
*Necazul **era** că pierdusem trenul.*
*Mașina **e** de spălat.*

În toate aceste situații verbul copulativ *a fi* este la mod personal. Astfel, el formează *predicate nominale* împreună cu numele predicative *elev, bune, alții, de spălat* și este urmat de *predicativa: că pierdusem trenul.*

b) ajută la formarea unor părți de propoziție compuse:

***A fi** student este o bucurie.*
*Dorința de **a fi** fericit este mare.*
***Fiind** bună, i-a iubit pe toți.*

În exemplele de mai sus verbul copulativ *a fi* nu este la mod personal. El formează împreună cu numele predicative diferite părți de propoziție: subiect (*a fi student*), atribut (*de a fi fericit*), complement (*fiind bună*).

§111. 3. Verbul **a fi** este *auxiliar* (*ajutător*) în următoarele situații:

1. când formează *diateza pasivă* a altor verbe:

*Cartea **este** citită de către elev.*
*Ușa **a fost** deschisă de vânt.*
*Echipa noastră **a fost** învinsă de greci.*
***Să fi** fost bătut de ei, s-ar fi supărat.*

În aceste exemple verbul auxiliar *a fi* formează diateza pasivă a verbelor *a citi (este citită), a deschide (a fost deschisă), a învinge (a fost învinsă)* și *a bate (să fi fost bătut)* și, datorită faptului că este pus la moduri personale, aceste verbe au funcția de *predicat verbal* în propoziție.

Dacă verbul auxiliar *a fi* e la mod nepersonal, aceste verbe au alte funcții sintactice:

- subiect: ***A fi bătut** de cineva nu este o plăcere.*
- atribut: *Am trăit necazul **de a fi învinși** de greci.*
- complementul: ***Fiind deschisă** de vânt, ușa s-a rupt.*

Scanned with OKEN Scanner

Obs.1. Posibila confuzie între formele omonime de *predicat verbal* exprimat prin verbe la diateza pasivă (vb. aux. + participiul vb. de conjugat) şi *predicat nominal* exprimat prin verbul copulativ *a fi* + nume predicativ (adjectiv provenit din participiu) se rezolvă prin criteriul *complementului de agent*, introdus prin prepoziţiile *de, de către* care apare doar după verbul la participiu din diateza pasivă.

De exemplu:

a) Albastrul cerului ***este deschis.*** (***este deschis*** = pred. nom. – vb. cop. + n. pred.)

b) Drumul ***este deschis*** *de genişti.* (***este deschis*** = pred. vb. – vb. aux + part.)

c) Merele ***sunt coapte.*** (***sunt coapte*** = pred. nom. – vb. cop. + n. pred.)

d) Merele ***sunt coapte*** *de razele soarelui.* (***sunt coapte*** = pred. vb.)

e) Laptele ***este prins.*** (***este prins*** = pred. nom – vb. cop. + nume pred.)

f) Hoţul ***e prins*** *de poliţie.* (***e prins*** = pred. verbal, vb. la diateza pasivă)

În exemplele *b), d)* şi *f)* verbele *a deschide, a coace, a prinde* sunt la diateza pasivă, fiind urmate de complementele de agent *de genişti, de razele, de poliţie.*

Obs.2. Uneori, pot fi confundate mai multe forme ale verbului *a fi* (predicativ, copulativ şi auxiliar). De exemplu:

a) S-a spus că ***ai fi*** *la şcoală.* (***ai fi*** = vb. pred., cond.-opt., pred. verbal)

b) ***Ai fi*** *bucuros dacă aş veni.* (***ai fi*** = vb. cop., cond.-opt.; ***ai fi*** *bucuros* = pred. nom)

c) ***Ai fi*** *jignit de toţi, dacă nu ripostezi.* (***ai fi*** = vb. aux., formează diateza pasivă a verbului *a jigni*)

d) ***Ai fi*** *căzut, dacă nu erai atent.* (***ai fi*** = vb. aux., ***a avea*** + vb. aux. *a fi* care formează condiţional-optativul perfect al verbului *a cădea*)

Obs.3. Formele unor verbe la diateza activă, timpuri perfecte, se pot confunda cu formele de prezent ale acestor verbe la diateza pasivă. De exemplu:

a) El ***ar fi aşteptat*** *mai mult, dacă ştia.* (***ar fi aşteptat*** = vb. pred., cond.-opt., perfect, pers. III, sing., diateza pasivă, pred. verbal)

b) El ***ar fi aşteptat*** *de colegi, dacă ar veni.* (***ar fi aşteptat*** = vb. pred., cond.-opt., prezent, pers.III, sing., diateza pasivă, pred. verbal)

Criteriul de deosebire este tot *complementul de agent. De colegi* este complement de agent pe lângă *ar fi aşteptat* din *b).*

2. când formează *timpurile perfecte* ale altor verbe: *va fi cântat, aş fi plecat, să fi mers, a fi spus.*

Scanned with OKEN Scanner

B. *Verbul „A DEVENI"*

§112. 1. Verbul *a deveni* este *predicativ* foarte rar, doar cu sensul filozofic de *a se transforma.*

În univers nimic nu e static, totul ***devine.*** (***devine*** = pred. verbal)

2. Verbul *a deveni* este *copulativ* când are sensul „a ajunge să fie".

Ea ***a devenit actriță.*** (***a devenit actriță*** = pred. nominal, format din vb. cop. + nume predicativ)

C. *Verbul „A AJUNGE"*

§113. 1. Verbul *a ajunge* este *predicativ* când are sensurile lui *a sosi, a prinde, a fi suficient, a fi de-ajuns.*

Copiii ***au ajuns*** *târziu acasă.* (***au ajuns*** = pred. verbal, vb. pred.)

N-a mai ***ajuns*** *cursa de trei.* (***n-a ajuns*** = pred. verbal, vb. pred.)

Nu-i ajunge *cât câștigă.* (***nu ajunge*** = pred. verbal, vb. pred.)

Ajunge *să-l privești și înțelege.* (***ajunge*** = pred. verbal, vb. pred.)

2. Verbul *a ajunge* este copulativ când înseamnă *a deveni.*

Fata aceasta ***va ajunge profesoară.*** (***va ajunge profesoară*** = pred. nominal, format din vb. cop. *a ajunge* + numele predicativ *profesoară*)

Noi ***am ajuns*** *ce-am dorit.* (***am ajuns*** = pred. nom. insuficient, exprimat prin vb. cop. *a ajunge* + subord. predicativă *ce-am dorit*)

D. *Verbul „A RĂMÂNE"*

§114. 1. Verbul *a rămâne* este *predicativ* când are sensul *a sta pe loc* și când e folosit impersonal cu sensul *a urma să...:*

El ***a mai*** *rămas la noi o zi.* (***a rămas*** = pred. verbal, vb. pred.)

Mi-au mai ***rămas*** *două zile.* (***au rămas*** = pred. verbal, vb. pred.)

Rămâne *să-mi telefonezi.* (***rămâne*** = pred. verbal, vb. pred.)

2. Verbul *a rămâne* este *copulativ* când are sensul de *a păstra, a deține o calitate:*

El ***a rămas*** *director în școală.* (***a rămas director*** = pred. nom., exprimat prin verb cop. *a rămâne* + numele pred. *director*)

Ea ***va rămâne*** *de poveste.* (***va rămâne de poveste*** = pred. nom.)

Toți ***ați rămas*** *cum ați fost.* (***ați rămas*** = pred. nom. insuficient, format din vb. cop. *a rămâne* + predicativa *cum ați fost*)

Scanned with OKEN Scanner

E. *Verbul „A IEŞI"*

§115. 1. Verbul *a ieşi* este *predicativ* când are sensul *a părăsi un loc*, în locuţiuni verbale etc.

*Omul **a ieşit** din casă.* (***a ieşit*** = pred. verbal, vb. pred.)
*Viorelele **vor ieşi** în curând.* (***vor ieşi*** = pred. verbal, vb. pred.)
*Nu **i-a ieşit** rezultatul.* (***nu a ieşit*** = pred. verbal, vb. pred.)
*Ea **îşi iese** din sărite.* (***îşi iese din sărite*** = pred. verbal, loc. vb.)

2. Verbul *a ieşi* este *copulativ* când e sinonim cu *a deveni*

*El **a ieşit** victorios.* (***a ieşit victorios*** = pred. nom.; *a ieşit* = vb. cop.)
Iese** prima la concurs.* (iese prima*** = pred. nom.; *iese* = vb. cop.)

F. *Verbul „A SE FACE"*

§116. 1. Verbul *a se face* este *predicativ* când are sensurile:

- *a se produce, a se fabrica: Ţuica **se face** din prune.* (***se face*** = pred. vb.)
- *a fi cuprins de: I **s-a făcut** foame.* (***s-a făcut*** = pred. verbal)
- *a se preface: **S-a făcut** că pleacă.* (***s-a făcut*** = pred. verbal)
- *a se părea: **Se făcea** că eram tânăr.* (***se făcea*** = pred. verbal)
- *a fi posibil: Cum **se face** că eşti liber?* (***se face*** = pred. verbal)

2. Verbul *a se face* este *copulativ* când înseamnă *a deveni:*

*Copilul **se va face** inginer.* (*se va face inginer* = pred. nom., exprimat prin vb. cop. *a se face* + numele pred. *inginer*)
*Vinul **s-a făcut** acru.* (*s-a făcut acru* = pred. nom.: vb. cop. + nume pred.)

Obs. În expresiile *a-i fi frig* (*dor, foame, sete, lehamite, ruşine, scârbă, lene etc.), a fi ziuă (cazul, noapte, lumină, vremea* etc.), *a i se face dor* (*foame, scârbă, groapă, ruşine, cald, sete* etc.) verbele ***a fi*** şi ***a se face*** sunt predicative, iar *subst.* e **subiect.**

Există unii autori care le consideră *copulative*, urmând ca substantivul care urmează să fie nume predicativ.

Recomandăm elevilor varianta primă, cea clasică, mai ales că, altfel e greu de stabilit subiectul.

G. *Verbul „A PĂREA"*

§117. 1. Verbul *a părea* este *predicativ* când e folosit impersonal cu pronume reflexiv sau nu:

Scanned with OKEN Scanner

Mi se pare că plouă. (***se pare*** = pred. verbal)
Pare că se va sfârşi cu bine. (***pare*** = pred. verbal)

2. Verbul *a părea* este *copulativ* când e personal sau în expresii nominale impersonale (*părea bine, părea rău*):

*El **pare** un om serios.* (***pare un om*** = pred. nom., format din vb. cop. *pare* + numele predicativ *om*)
*Nu-i **pare** rău de nimic.* (***nu pare rău*** = pred. nominal = vb. cop. *pare* + numele predicativ *rău*)

Obs. Verbele *copulative* sunt *intranzitive* şi, în consecinţă, nu pot fi urmate de complement direct sau completivă directă, cum ar sugera folosirea fără discernământ a întrebării *ce*?

VIII. Verbe tranzitive cu verbe intranzitive

§118. Tranzitivitatea este capacitatea unui verb de a avea ca subordonat un *complement direct*. În funcţie de acest regim sintactic, verbele se împart în:

1. tranzitive: care au sau pot avea complement direct;
2. intranzitive: care nu au şi nu pot avea complement direct.

Ex. *Maria **a mâncat** un măr.* (***a mâncat*** = vb. tranzitiv)
*Ion o **iubeşte** pe Maria.* (***iubeşte*** = vb. tranzitiv)
Un măr, o, pe Maria sunt complemente directe ale verbelor.
*Dan **merge** la şcoală.* (***merge*** = vb. intranzitiv)

Proba complementului direct se face cu ajutorul formelor neaccentuate ale pronumelor personale în Ac. (*mă, te, îl, o, vă, îi, le*) care sunt posibile doar pe lângă verbele tranzitive.
Ex. ***Mă** vede. **Te** aştept. **Îl** caut. **Ne** bate. **Vă** iubesc. **Îi** pedepsesc.*

§119. 1. Verbele *tranzitive* se clasifică după numărul valenţelor de combinare cu complementul direct (al persoanei şi al obiectului) în:

a) monotranzitive (care au unul din aceste complemente directe)
- *nedublat*:

*Şi-a cumpărat **o casă**. Am întâlnit **o fată**.*

Verbele *a cumpărat* şi *am întâlnit* sunt *monotranzitive*.

- *dublat*, fie prin anticipare, fie prin reluare:

*L-am văzut **pe Ion**.* (pron. pers. *l* este înaintea compl. dir. ***pe Ion***)
Pe Ana** a căutat-o.* (pron. pers *o* este după compl. dir. ***pe Ana)

Scanned with OKEN Scanner

Cele două complemente directe se referă la aceeaşi persoană. Aceeaşi valenţă de compl. direct poate fi satisfăcută de mai mulţi termeni coordonaţi. Astfel, apare un complement direct *multiplu*. De exemplu:

*Astăzi a mâncat **pâine, lapte, fructe şi prăjituri.***

*Îi cunoaşte pe **Gheorghe, pe Maria, pe Ileana şi pe Ion.***

Complementele directe multiple ocupă aceeaşi poziţie sintactică.

b) bitranzitive (care au simultan două valenţe de tranzitivitate, două poziţii sintactice, atât a persoanei, cât şi a obiectului) : *a întreba, a asculta a examina, a trece, a ruga, a sfătui, a anunţa, a învăţa* etc.

Ex.: ***L-a învăţat pe Ion scrisul şi cititul.***

L şi ***pe Ion*** sunt c. d. ale persoanei (dublat), iar *scrisul* şi *cititul* sunt c. d. ale obiectului (c. d. multiplu)

M-a rugat pe mine să-l vizitez.

M şi ***pe mine*** sunt c. d., iar ***să-l vizitez*** este completivă directă.

A. La diateza reflexivă, verbele monotranzitive se intranzitivizează.

Ex.: *El **duce** o sacoşă.* (***duce*** = vb. tranzitiv)

*El **se duce** la meci.* (***se duce*** = vb. intranzitiv)

Verbele bitranzitive îşi anulează doar o singură valenţă, rămânând tranzitive prin cealaltă.

Ex.: *El **te întreabă pe tine** dacă vii.*

Te şi ***pe tine*** sunt complemente directe (dublat), iar *dacă vii* este completivă directă. Punând verbul la diateza reflexivă, obţinem:

***El se întreabă** dacă vii.*

Dacă vii este completivă directă, satisfăcând valenţa de tranzitivitate a obiectului.

B. La diateza pasivă se întâmplă la fel ca la diateza reflexivă.

Verbele monotranzitive devin intranzitive.

*El **citeşte** o carte. Cartea **este citită** de el.*

Citeşte este tranzitiv, iar *este citită* e verb intranzitiv.

Verbele bitranzitive pierd doar o valenţă, rămânând tranzitive.

*El **îl anunţă** pe Ion că vine.*

Îl, pe Ion = complemente directe; ***că vine*** = completivă directă

*El **este anunţat** de Ion că vine.*

că vine = completivă directă

Scanned with OKEN Scanner

§120. 2. Verbele *intranzitive* sunt, în general, verbele de mişcare (*a merge, a fugi, a alerga, a veni, a sosi, a ieşi, a intra* etc.) şi cele ale stării (*a exista, a fi, a sta, a şedea* etc.)

Verbele copulative sunt intranzitive, de asemenea expresiile unipersonale (a-*i plăcea, a-i conveni, a-i trece prin cap, a-i trece prin minte* etc.).

Obs. 1. În funcţie de sensul contextual, unele verbe pot fi tranzitive sau intranzitive. De exemplu:

a) Vremea ***trece****.* (***trece*** = verb intranzitiv)
b) Îl ***trece*** *râul.* (***trece*** = verb tranzitiv)
c) El ***a ajuns*** *medic.* (***a ajuns*** = verb intranzitiv)
d) El ***a ajuns*** *trenul.* (***a ajuns*** = verb tranzitiv)

Obs.2. Este greşită considerarea drept complemente directe a unor subiecte sau complemente indirecte care apar după verbele la diateza reflexivă cu pronumele reflexiv în Ac.

De exemplu:
a) I se cuvine ***prăjitura****.* (***prăjitura*** = subiect)
b) Se întâmplă ***o nenorocire****.* (***o nenorocire*** = subiect)
c) Se supără ***pe mine****.* (***pe mine*** = complement indirect)
d) Se bizuie ***pe tine****.* (***pe tine*** = complement indirect)

Confuzia subiect – complement direct poate apărea şi după alte verbe: *a-i plăcea, a-i conveni* etc. De exemplu:
a) Îi place ***muzica****.* (***muzica*** = subiect)
b) Nu-i convine ***asta****.* (***asta*** = subiect)

Predicatul se acordă (vezi §141) cu subiectul.

IX. Verbe impersonale cu verbe la moduri nepersonale

§121. După capacitatea lor de a avea cele trei persoane (I, a II-a şi a III-a) verbele se împart în:

1. *personale* (care au toate cele trei persoane când sunt puse la modul indicativ, conjunctiv, condiţional-optativ, prezumtiv şi imperativ: *a spune, a merge, a cânta* etc.)

2. *unipersonale* (cele care au numai persoana a III-a sg. şi pl., acţiunea lor având un autor)

Scanned with OKEN Scanner

Sunt unipersonale verbele: *a piui, a rumega, a grohăi, a făta, a oua, a ustura, a durea, a mieuna* etc.

3. *impersonale* (cele care au numai persoana a III-a sg. şi pl., dar nu au un autor al acţiunii)

Sunt impersonale verbele: *a fulgera, a tuna, a ploua, ase însera, a se înnora, a ninge, a trăsni, a viscoli, a i se năzări, a-i păsa, a-i prii, a-i trebui, a-i tihni, a se întâmpla* etc.

§122. Verbele au calitatea de *personale, unipersonale* sau *impersonale* indiferent de modul la care sunt puse.

Confuzia poate apărea între un verb la mod nepersonal şi un verb impersonal sau între un verb la mod personal şi un verb personal. De exemplu:

a) *Ştiind că va ploua, şi-a luat umbrela.*

Verbele din acest enunţ sunt: *-ştiind* = vb. personal la mod nepersonal (gerunziu)

-va ploua = vb. impersonal la mod personal (indicativ)

-a luat = vb. personal la mod personal

Ştiind este verb personal, deoarece poate avea cele trei persoane (de ex. *ştiu, ştii, ştie*)

X. Prepoziţii cu adverbe

§123. Un număr important de prepoziţii şi locuţiuni prepoziţionale cu G. provin din adverbe şi locuţiuni adverbiale, mai rar substantive, fiind formate prin *conversiune*, prin adăugarea, de regulă, a unui articol hotărât (la origine): *-a, -l, -le,* motiv pentru care sunt adeseori confundate.

Criteriul de deosebire, în afara articolului, este cel sintactic. Prepoziţiile şi locuţiunile prepoziţionale sunt urmate obligatoriu de substantive, pronume sau numerale în cazul G., în vreme ce adverbele şi locuţiunile adverbiale nu.

1. Sunt prepoziţii: *contra, împotriva, deasupra, înaintea, asupra, înapoia, dedesubtul* etc.

2. Sunt adverbe: *împotrivă, deasupra, înainte, înapoi, dedesubt* etc.

3. Sunt locuţiuni prepoziţionale: *în ciuda, în pofida, în faţa, în urma, în spatele, în afara, în preajma, în jurul, în dosul, de-a lungul, de-a curmezişul, în susul, în dreptul* etc.

Scanned with OKEN Scanner

4. Sunt locuțiuni adverbiale: *în față, în urmă, în spate, în afară, în preajmă, în jur; în dos, de-a lungul, de-a curmezișul, în sus* etc.

Exemple:

a) *Drumul merge* ***de-a lungul*** *apei.* (***de-a lungul*** = loc. prep.)

b) *Au așezat banca* ***de-a lungul.*** (***de-a lungul*** = loc. adv.)

c) *Stă* ***înăuntru.*** (***înăuntru*** = adv. de loc)

d) *Stă* ***înăuntrul*** *casei.* (***înăuntrul*** = prep. cu G.)

e) *Avionul zboară* ***deasupra.*** (***deasupra*** = adv. de loc)

f) *Avionul zboară* ***deasupra*** *norilor.* (***deasupra*** = prep. cu G)

Obs.1. Adjectivele posesive *mea, meu, ta, tău, sa, său, nostru, noastră, vostru, voastră* precedate de aceste prepoziții și locuțiuni prepoziționale sunt în cazul Ac.

De exemplu:

a) Stă în fața ***mea.*** (***mea*** = adj. pos., fem., sg., Ac.)

b) S-a așezat în spatele ***nostru.*** (***nostru*** = adj. pos., Ac.)

c) Soseşte înaintea ***ta.*** (***ta*** = adj. pos., Ac.)

d) Împrejurul ***meu*** *sunt numai prieteni.* (***meu*** = adj. pos., Ac.)

Obs.2. Datorită faptului că substantivul din componență admite un adjectiv, următoarele grupuri (prep. + subst. articulat) nu pot fi considerate locuțiuni prepoziționale: *din cauza, din pricina, cu condiția, pe motivul, în cazul, cu scopul, în timpul, în privința* etc.

Ex. – *din cauza* – *din* ***această*** *cauză* (*din cauza* ***asta***) (posibil)

– *în fața* – *în* ***această*** *față* (*în fața* ***aceasta***) (imposibil)

Rezultă că *în fața* este locuțiune prepozițională, iar *din cauza* este un grup format din substantiv cu prepoziție.

XI. Numeral cu substantiv, adjectiv, adverb

§124. Numeralul nu se confundă cu altă parte de vorbire, ci, dimpotrivă, se comportă gramatical ca un substantiv, adjectiv sau adverb, confuziile apărând între aceste întrebuințări (sau valori) morfologice.

1. Valoare *substantivală* are când înlocuieşte un substantiv. De exemplu:

a) ***Doi*** *se ceartă,* ***al treilea*** *se uită la ei.* (***doi, al treilea*** = val. subst)

b) Stă lângă ***cei doi.*** (***al doilea, amândoi***) (***cei doi, al doilea, amândoi*** = val. subst.)

Scanned with OKEN Scanner

Obs. În grupurile *numeral + de + substantiv* (*douăzeci de copii, şapte sute de lei* etc.) se consideră că numeralul are valoare substantivală, iar substantivul este atribut subst. prepoziţional.

Aceasta, în pofida faptului că, de exemplu, spunem *treizeci şi două de fete, douăzeci şi doi de copii*, fiind evident acordul numeralului. În exemplul:

Au venit douăzeci şi doi de copii.

Subiectul propoziţiei nu poate fi decât ***copii***, iar nu *douăzeci şi doi*, fapt care ar impune ideea că *douăzeci şi doi* este, totuşi, un numeral cu valoare adjectivală, legat şi prin prepoziţia *de* postpusă ca în: *Deşteptul de Ion a plecat.*, unde *Ion* este subiect.

2. Valoare adjectivală are numeralul atunci când determină un substantiv şi se acordă cu el. De exemplu:

Amândoi** copiii au **câte două** mere.* (amândoi, câte două*** = val adj.)

***Al şaselea** bărbat munceşte cu forţe **înzecite**.* (val. adj.)

3. Valoare *adverbială* are când determină un verb, un adjectiv sau un adverb.

De exemplu:

*Munceşte **întreit**.* (***întreit*** = val. adv.)

*Casa a fost **de două ori** mai scumpă.* (***de două ori*** = val. adv.)

*A venit **a doua oară**.* (***a doua oară*** = val. adv.)

XII. Adverb + „DE" cu locuţiune prepoziţională

§125. Structura *adverb + prep. „**de**"* poate fi uneori locuţiune prepoziţională, iar alte ori nu.

1. Grupul „adverb + de" este locuţiune prepoziţională atunci când este urmat de substantiv în Ac.: *aproape de, departe de, dincolo de, înainte de, în afară de* etc.

De exemplu:

*El locuieşte **departe de** şcoală.* (***departe de*** = loc. prep. cu Ac.)

2. Grupul „adverb + ***de***" nu este nici locuţiune prepoziţională, nici locuţiune adverbială, când e urmat de adjective: *extrem de, teribil de, colosal de, groaznic de, destul de, nespus de, aşa de, nemaipomenit de, atât de, cât de* etc.

De exemplu:

*Ea este **extrem de** harnică.* (***extrem de*** = adv. de mod cu prep.)

Scanned with OKEN Scanner

XIII. Adverbe predicative cu adverbe aparent predicative

§126. Uneori, unele adverbe pot îndeplini în propoziție funcția de predicat, fiind numite, astfel, *predicative*. În această ipostază sunt urmate de conjuncția subordonatoare „că", prin care se introduce o subiectivă.

Această situație duce la două posibile confuzii:

1. adverbele predicative sunt confundate cu alte adverbe de mod, asemănătoare ca formă, dar care au verbul copulativ **a fi** neexprimat. De exemplu:

a) ***Desigur*** *că va ploua.* (***desigur*** = adv. predicativ, pred. verbal)

b) ***Sigur*** *că va ploua.* (***sigur*** = adv. de mod, pred nominal cu vb. cop. **a fi** subînțeles)

Astfel, sunt adverbe de mod, urmate de conj. subord.: *clar, bine, posibil, firesc, sigur, normal, probabil* etc. (precedate de **a fi** subînțeles).

2. adverbele în cauză să fie considerate *predicative* în toate situațiile, și când nu sunt urmate de o subordonată. De exemplu:

a. ***De bună seamă*** *că va veni* (***de bună seamă*** = loc. adv. pred.)

b. ***Pesemne*** *că va* întârzia (***pesemne*** = adv. pred.)

c. Omul este, ***de bună seamă,*** *amețit.* (***de bună seamă*** = loc. adv. nepred.)

d. ***Pesemne*** *știa totul.* (***pesemne*** = adv. nepred.)

Confuzii mai mari provoacă *„poate"* (vezi §85). De exemplu:

Poate *că va veni.* (***poate*** = adv. pred.)

Poate *va veni* (***poate*** = adv. de mod nepred.)

Poate *veni.* (***poate*** = verb. pred., pred. vb.)

Obs. 1: Interpretarea grupului adv. + conj. subord. **că** drept loc. conj. (*poate că, firește că, desigur că, bineînțeles că*) este greșită și se bazează pe confuzia cu *„măcar că", „chiar că", „mai ales că"* etc., care, însă, cer cu obligativitate încă o propoziție.

Bineînțeles că *vom pleca.* (***bineînțeles că*** – adv. pred. + conj. subord.)

Măcar că *nu îmi răspunde, eu tot îl salut.* (***măcar că*** – loc. conj. subord.)

Obs. 2: Adverbe *predicative* sunt: *firește, bineînțeles, poate, desigur, pesemne, aproape, negreșit, mai,* iar locuțiuni adverbiale predicative: *de bună seamă, fără îndoială, cu siguranță.*

Scanned with OKEN Scanner

XIV. Locuțiuni prepoziționale cu locuțiuni conjuncționale

§127. Locuțiunile prepoziționale sunt grupuri de cuvinte care au rol de *prepoziție*, iar locuțiunile conjuncționale au valoare de *conjuncție.*

1. Locuțiunile prepoziționale au în componența lor obligatoriu o prepoziție:

a) la sfârșit: -...***cu:*** *împreună cu, de față cu, potrivit cu, contrar cu, în legătură cu, la fel cu, la un loc cu* etc.

-...***de:*** *alături de, afară de, vizavi de, împrejur de, față de, în loc de, în vreme de, în caz de* etc.

-...***la:*** *privitor la, referitor la, cu privire la* etc.

b) la început: *în fața, în spatele, în preajma, de-a lungul, în afara* etc.

2. Locuțiunile conjuncționale se termină obligatoriu cu un cuvânt subordonator: conjuncție subordonatoare, relativul „ce", adverbe relative.

a) terminate în conjuncții subordonatoare:

-...***că:*** *chit că, din cauză că, în caz că, pentru că, mai ales că, după ce că, măcar că, în afară că* etc.

-...***să:*** *măcar să, până să, pentru ca să, fără să, în loc să* etc.

-...***dacă:*** *chiar dacă, în caz dacă* etc.

-...***de:*** *chiar de, măcar de* etc.

b) terminate în relativul ***ce:*** *de vreme ce, numai ce, pe măsură ce, până ce, după ce, odată ce, în timp ce, din moment ce, imediat ce...*

c) terminate în adverbe relative: *ca și când, ca și cum,*

De exemplu:

a) ***În caz de*** *incendiu, spargeți geamul!* (***în caz de*** = loc. prep.)
b) ***În caz că*** *plouă, ia-ți umbrela!* (***în caz că*** = loc. conj.)
c) N-a venit nimeni ***în afară de*** *el!* (***în afară de*** = loc. prep.)
d) ***În afară că****-i frig, mai și ninge!* (***în afară că*** = loc. conj.)
e) Se apleacă ***în afară.*** (***în afară*** = loc. adverbială).

Obs.1. Locuțiunile conjuncționale: *din cauză că, pe motiv că, în caz că, în timp ce* etc. au în componență un substantiv nearticulat. Când substantivul se articulează, grupul nu mai este locuțiune conjuncțională*: în cazul că, pe motivul că* etc.

De exemplu: ***În caz că*** *vii, anunță-mă!* (***în caz că*** = loc. conj.)
În cazul [că vii], anunță-mă! (***că*** = conj. subord.; ***în cazul*** = compl. circ. cond.)

Scanned with OKEN Scanner

În primul exemplu subordonata (*în caz că vii*) este condițională, iar în al doilea (*că vii*) este atributivă.

Tot „false" locuțiuni conjuncționale sunt grupurile: *cu condiția să, cu scopul să, pe lângă faptul că, în eventualitatea că, cu speranța că* etc. care sunt formate din prep. + subst. (în regentă) și conjuncția *că* sau *să*, introducând atributive.

Obs.2. În grupurile: *din ce cauză, cu ce scop, în ce mod, cu ce condiție* etc. „ce" este adjectiv relativ pe lângă substantivul precedat de propoziție. De exemplu:

Nu se știe [din ce cauză e trist]. (subordonata este subiectivă)
E trist [din cauză că nu știe]. (subordonata este cauzală)

XV. Interjecții *cu* și *fără* funcție sintactică

§128. De regulă, interjecțiile nu au funcție sintactică. În anumite situații, însă, ele pot fi predicate, subiecte, atribute, complemente, nume predicative. De exemplu:

*a) **Hai** să plecăm!* (***hai*** = interj. pred., *să plecăm* = finală)
*b) **Vai** de noi!* (***vai*** = pred. nominal, exprim. prin n. pred. și vb. cop. *a fi* subînțeles)
*c) **Iată**-l pe Ion!* (***iată*** = interj. pred., pred. verbal)
*d) Se aude **buf!*** (***buf*** = interjecție, subiect)
*e) **Halal** omenie!* (***halal*** = interjecție, atribut)
*f) **Măi**, omule, taci!* (***măi*** = interjecție fără funcție sintactică)
*g) Rața merge **lipa-lipa.*** (***lipa-lipa*** = interj., c. circ. de mod)
*h) Iepurele **țuști!** în tufiș.* (***țuști*** = interj. pred., pred. verbal)
*i) Asta e – **vai!** – rău de tot!* (***vai*** = interj. fără funcție sintactică)
*j) El e un om care, **iată**, nu cedează.* (***iată*** = interj. fără funcție sintactică)

DIFICULTĂȚI MORFOLOGICE

I. Cazurile substantivului

§129. 1. Confundarea N. cu Ac. fără prepoziție

Această confuzie are origine sintactică, provenind din confundarea subiectului postpus predicatului cu complementul direct, mai ales din cauza folosirii întrebării **ce?** pusă verbului predicat.

Scanned with OKEN Scanner

Aceasta se întâmplă după verbe impersonale cu pronume personale în D.: *a-i plăcea, a-i conveni, a-i prii, a-i trebui* sau în Ac.: *a-l durea, a-l ustura* etc., după verbe la diateza reflexivă cu pronume reflexiv în Ac. sau în expresii ca: *a-i fi dor* (*sete, foame, frig, frică* etc.) şi *a se face ziuă* (*seară, noapte, frică* etc.) De exemplu:

a) Nu i-a plăcut niciodată ***fotbalul.***
b) Îi mai trebuie o ***carte.***
c) Mă doare tare ***măseaua.***
d) De pe balcon se vede ***oraşul.***
e) I s-a furat ***geanta.***
f) Mi-i tare ***dor*** *de voi.*
g) Acum s-a făcut ***ziuă.***

Substantivele *fotbalul, o carte, măseaua, oraşul, geanta, dor, ziuă* sunt în N., deoarece sunt subiecte ale propoziţiilor. Proba se poate face punându-le la plural (*genţile, măselele, oraşele* etc.), ceea ce provoacă, prin acord, modificarea formei verbului predicat (*s-au furat, dor, se văd* etc.). Or, se ştie că predicatul se acordă cu *subiectul.*

Confundarea N. cu Ac. fără prepoziţie se poate face şi din necunoaşterea faptului că după verbele intranzitive nu poate exista complement direct. De exemplu:

a) Pictura e ***pasiunea*** *mea.* (***pasiunea*** e în N., fiind nume predicativ)
b) El este considerat ***un bun specialist.*** (***un specialist*** e în N., elem. pred. supl.)
c) Ioana a fost numită ***directoare.*** (***directoare*** e în N., elem. pred. supl.)
d) I-a mai venit ***o scrisoare.*** (***o scrisoare*** e în N., subiect)

§130. 2. Confundarea Ac. fără prepoziţie cu N.

Această confuzie se face, de obicei, când complementul direct precedă un verb tranzitiv cu subiectul inclus sau subînţeles. De exemplu:

a) ***Cartea*** *mi-ai cerut-o ieri.* (***cartea*** e în Ac., compl. direct; (*tu*) = subiect inclus)
b) ***Laurii*** *voiau să smulgă de pe fruntea ta de fier...* (***laurii*** e în Ac., compl. direct)

§131. 3. Confundarea N. cu vocativul

Această confuzie se poate face în structurile nominale cu două sau trei substantive, folosite ca formule de adresare. De exemplu:

a) *Domnule* ***Popescu,*** *vă aşteptăm!* (***Popescu*** e în N., atr. subst. apoziţional)

Scanned with OKEN Scanner

b) *Bade **Ioane**, aş fi vrut să-ţi fac...* (***Ioane*** e în V., atr. subst. apoziţional)
*c) Mai veniţi pe aici, stimate **domnule doctor Grigore?*** (***domnule*** e în V., fără funcţie sintactică; *doctor* şi *Grigore* sunt în N., atr. subst. apoziţional)

II. Cazurile pronumelor

§132. 1. Confuzia între D. şi Ac.

Această confuzie are loc, de regulă, în cazul formelor neaccentuate ale pronumelor personale şi reflexive omonime: *i, ne, v-, vă, le, îi.* Confuzia poate fi uşor înlăturată prin adăugarea formei accentuate: *pe ei – lui* sau *ei; pe noi – nouă; pe voi – vouă; pe ele – lor; pe ei – lui* sau *ei.* De exemplu:

a) I-am dat o carte. (*i* e în D. – *I-am dat **lui** (**ei**) o carte.*)
I-am pedepsit. (*i* e în Ac. – *I-am pedepsit **pe ei.***)
b) Ne-a spus ceva. (*ne* e în D. – *Ne-a spus **nouă** ceva.*)
Ne-a aşteptat. (*ne* e în Ac. – *Ne-a aşteptat **pe noi.**)*
c) Vă recomand. V-am recomandat. (*vă* şi *v-*sunt în D. – *Vă recomand **vouă.***)
Vă caut. V-am căutat. (*vă* şi *v-*sunt în Ac. – *Vă caut **pe voi.***)
d) Le priveşte. (*le* e în D. – *Le priveşte **lor***)
Le cunosc. (*le* e în Ac. – *Le cunosc **pe ele.***)
e) Îi mulţumesc. (*îi* e în D. – *Îi mulţumesc **lui** (**ei**)*)
Îi văd. (*îi* e în Ac. – *Îi văd **pe ei.***)

§133. 2. Confuzia între G. şi celelalte cazuri

O astfel de confuzie se face la pronumele posesive care, din cauză că răspund la întrebarea *a (al, ai, ale) cui?* sunt considerate în cazul G., neţinându-se seama de funcţia lor sintactică sau de prepoziţia care le precedă. De exemplu:

*a) **Ai mei** au plecat la mare.* (***ai mei*** = pron. pos., N., subiect)
*b) Nemţii i-au învins pe **ai noştri.*** (***ai noştri*** = pron. pos., Ac., compl. dir.)

III. Cazurile adjectivelor

§134. Dificultăţi creează doar cazul adjectivelor relaţionate de un termen regent printr-o prepoziţie. Există situaţiile când:

1. prepoziţia nu impune cazul adjectivului:
a) *A învăţat de **mică** a scrie.* (**mică** = adj., N., c. c. de timp)
b) *Nu se poate ridica de **bolnavă.*** (**bolnavă** = adj., N., c. c. de cauză)

Scanned with OKEN Scanner

2. prepoziția impune un caz diferit de al subst., pron., numeralului pe care-l relaționează (doar la adjectivul pronominal posesiv):

*a) Toți s-au ridicat împotriva **mea**.* (***mea*** = adj. pos., Ac.,c. ind.)

*b) S-a așezat în fața **ta**.* (***ta*** = adj. pos., Ac., c. c. de loc)

Uneori, uitându-se de acordul în gen, număr și caz al adjectivului cu termenul regent, se confundă cazurile adjectivului pronominal posesiv, mai ales când are aceeași formă cu pronumele posesiv.

*a) La noi au venit niște colegi **ai mei**.* (***ai mei*** = adj. pos., N., atr. adj.)

*b) Casa acestor prieteni **ai mei** e frumoasă.* (***ai mei*** = adj. pos., G., atr. adj.)

*c) Multor colegi **ai mei** li s-au dat bani.* (***ai mei*** = adj. pos., D., atr. adj.)

*d) Îi cunoști pe acești vecini **ai mei**.* (***ai mei*** = adj. pos., Ac., atr. adj.)

*e) Dragi prieteni **ai mei**, iertați-mă!* (***ai mei*** = adj. pos., V., atr. adj.)

IV. Dativul

§135. 1. Dativul fără prepoziție poate avea ca termen regent un verb, un adjectiv, o interjecție, dar și un substantiv. De exemplu:

*a) **Lui Andrei** îi place muzica.* (***lui Andrei*** și ***îi*** sunt în D., compl. indirect)

*b) Azi a fost o zi favorabilă **fotbalului**.* (***fotbalului*** e în D., compl. imdirect)

*c) Bravo **lui**!* (***lui*** e în D., compl. indirect)

*d) El este prieten **copiilor** mei.* (***copiilor*** e în D., atr. subst.)

*e) Acordarea de premii **elevilor** se va face azi.* (***elevilor*** e în D., atr. subst.)

*f) **Ți** s-a pus pe mână un fluture.* (***ți*** e în D. posesiv, atr. pron.)

*g) **Îmi** caut pălăria.* (***îmi*** e pron refl., D. posesiv, atr. pron.)

*h) Dă-**i** cu vin, dă-**i** cu bere!* (***i*** e pron. pers., D., fără funcție sintactică)

*i) **Mi** l-au bătut fără milă.* (***mi*** e pron. pers., D. etic, fără funcție sintactică)

*j) Du-te **naibii**!* (***naibii*** e subst., D. locativ, c. c. de loc)

§136. 2. Dativul poate fi generat de o prepoziție (*datorită, contrar, grație, mulțumită, potrivit*)

*a) Acționează conform **planului**.* (***planului*** = subst., D., c. c. de mod)

*b) A zăcut datorită **bolii**.* (***bolii*** = subst., D., c. c. de cauză)

*c) A ieșit înainte-**mi**.* (***mi*** = pron. pers., D., c. c. de loc)

V. Tipuri de pronume reflexive

§137. 1. **Reflexivul reciproc:** *a se căsători, a se iubi, a se întâlni, a se tutui, a se certa, a-și zâmbi* etc. (implică reciprocitatea):

Scanned with OKEN Scanner

2. **Reflexivul eventiv:** *a se albi, a se îngrăşa, a se întrista, a se mări, a se reduce* etc. (implică ideea devenirii);

3. **Reflexivul pasiv:** *se învaţă, se câştigă* etc. (echivalente la diateza pasivă: *Lecţia* ***se învaţă*** *repede. Banul* ***se câştigă*** *greu.*);

4. **Reflexivul posesiv:** (când pronumele reflexiv se poate înlocui cu posesive: *Şi-a uitat servieta. A uitat servieta* ***sa.***);

5. **Reflexivul dinamic:** *a-şi aduce aminte, a-şi bate joc, a se gândi* etc. (subiectul participă intens la acţiune);

6. **Reflexivul impersonal:** (acţiunea are subiect general, nedeterminat: ***Se călătoreşte*** *cu trenul.*).

VI. Construcţiile infinitivale relative

§138. Sunt grupuri formate dintr-un pronume sau adverb relativ şi un verb la modul infinitiv. De exemplu:

a) N-am de unde plăti. (echivalentă cu: *N-am de unde să plătesc.*)

n-am = vb. pred., pers., tranz., conj. II, act., ind., prez., pers. I, formă neg., pred. verbal

de unde = adv. rel., prep. *de*, c. c. de loc

plăti = vb. pred., pers., tranz., conj. IV, act., inf., prez., compl. dir.

b) Nu-i ce mânca. (echivalentă cu: *Nu-i ce să mănânce.*)

nu-i = pred. vb.,

ce = compl. direct

mânca = subiect

VII. Verb (*a putea, a şti*) + verb reflexiv la infinitiv

§139. Aceste construcţii au particularitatea că situează pronumele reflexiv înaintea primului verb, creând confuzia că ar fi reflexiv.

De exemplu:

a) El se poate duce la masă. (*poate* = pred. vb., *se...duce* = compl. dir.)

Construcţia provine din: *El poate să se ducă la masă,* unde verbul reflexiv este *a se duce.*

b) Ea se ştie bucura de succes. (*ştie* = pred. vb., *se...bucura* = compl. dir.)

Construcţia provine din: *Ea ştie să se bucure de succes.*

Scanned with OKEN Scanner

CONFUZII SINTACTICE

I. Subiect inclus–subiect subînțeles–subiect nedeterminat

§140. Cele trei tipuri de subiecte sunt neexprimate

1. Subiectul *inclus* este de persoana I și a II-a (singular și plural), neexprimat, deoarece este cuprins în desinența verbului-predicat. De ex.

a. *Seara ne plimbăm pe malul lacului.*
b. *Azi mergi la teatru.*
c. *Sunteți foarte curioși.*
d. *Mă dusei cu prietenii mei.*

În propozițiile date, subiectele sunt *noi, tu, voi, eu,* incluse în desinențele verbelor *ne plimbăm, mergi, sunteți, mă dusei.*

2. Subiectul *subînțeles* este numai de persoana a III-a (singular și plural), fiind cunoscut din context, deoarece a fost exprimat într-o propoziție anterioară. De ex:

a. Un om trecu în grabă pe lângă noi și ne salută sfios.

Subiectul celei de-a doua propoziții (*ne salută sfios*) este *un om,* adică subiectul primei propoziții, care nu mai trebuie reluat, deoarece se subînțelege.

3. Subiectul *nedeterminat* nu indică o persoană care face acțiunea, dar arată că acțiunea poate fi atribuită oricărei persoane. De ex.

a. *Bate la ușă.*
b. *Scrie în ziar.*
c. *Povesteau cum a fost.*
d. *Dacă dai, nu ai.*
e. Nu-i de-ajuns să vrei.

Subiectul predicatelor *bate, scrie, povesteau* este de persoana a III-a, iar al predicatelor *dai, ai, să vrei* este de persoana a II-a

Obs. Nu trebuie să confundăm subiectul *nedeterminat* (care există, dar nu se cunoaște cine este) cu subiectul *inexistent* al verbelor *plouă, fulgeră, e bine, e frumos, se înnoptează* etc.

Scanned with OKEN Scanner

II. Subiect–complement direct

§141. Subiectul poate fi confundat cu complementul direct care se află situat după verbe la diateza reflexivă, la diateza pasivă sau activă (*a trebui, a plăcea, a durea, a deranja, a interesa, a-i conveni* etc.). De ex.

a. *Astăzi nu s-a întâmplat nici un* ***accident.***
b. *Nu se cuvine* ***a-i cere*** *ajutor.*
c. *Lui i s-au furat* ***banii.***
d. *Încă n-a fost găsită* ***soluția*** *corectă.*
e. *Lui Radu îi trebuie* ***un pix.***
f. *Nimănui nu i-a plăcut* ***concertul.***
g. *Pe mine mă doare* ***măseaua.***
h. *Ne deranjează pe toți* ***părerea*** *ta.*
i. *I-ar fi convenit și lui Ion* ***asta.***
j. *E ușor* ***a scrie*** *versuri.*

În exemplele de mai sus, *accident, a cere, banii, soluția, un pix, concertul, măseaua, părerea, asta, a scrie* sunt subiecte. Ele rămân subiecte, chiar dacă verbele-predicate sunt puse la mod nepersonal. De ex.

a. *Neîntâmplându-se nici un* ***accident****, m-am bucurat.*
b. *Până a se cuveni* ***a-i cere*** *ajutor mai este.*
c. *Furându-i-se* ***banii****, s-a întristat.*
d. *Nefiind găsită* ***soluția*** *corectă, n-au putut continua.*

III. Nume predicativ multiplu-verb la diateza pasivă cu auxiliar elidat

§142. În exemplele următoare, confuzia este posibilă, dacă nu se analizează corect

a. *Drumul a fost* ***lung și obositor.***
b. *Pământul a fost* ***arat și semănat.***

În exemplul *a.* există un predicat nominal cu două nume predicative coordonate copulativ (*a fost lung* și *obositor*), iar în exemplul *b.* există două predicate verbale exprimate prin verbele *a ara* și *a semăna* la diateza pasivă (*a fost arat* și *a fost semănat*). Se subînțelege verbul auxiliar *a fi* pe lângă participiul *semănat* care presupune și un complement de agent. Există și situația când predicatul nominal e urmat de un participiu. De ex.

Romanul a fost interesant și ***lăudat*** *de toți.*

Scanned with OKEN Scanner

E o frază cu predicat nominal (*a fost interesant*) şi un predicat verbal (*a fost lăudat*).

IV. Complement indirect–complement direct

§143. Confuzia între cele două tipuri de complemente este posibilă cel mai frecvent când în componența acestora intră prepoziția *pe*. Diferențierea se face în funcție de verbul care este termen regent. Complementul direct determină un verb tranzitiv care, de regulă, nu mai are un alt complement direct. Astfel, sunt complemente indirecte cuvintele subliniate din exemplele următoare, chiar dacă răspund la întrebarea *pe cine*?

a. *Nu contați **pe mine**.*
b. *Nu dă doi bani **pe tine**.*
c. *Părinții s-au supărat tare **pe noi**.*
d. *Vina a fost dată **pe colegi**.*
e. *El nu mizează **pe tine**.*
f. *Ea este furioasă **pe prietenele** sale.*

Obs. Uneori, se face confuzia şi cu complementul circumstanțial de loc, în exemple precum:

a. *Haina nu stă bine **pe tine**.*(***pe tine*** – c.c. de loc)
b. *Ia cămaşa **pe tine** şi du-te.*(***pe tine*** – c.c. de loc)
c. *Au apărut nişte pete **pe mine**.* (***pe mine*** – c.c. de loc)
d. *S-a urcat o insectă **pe el**.* (***pe el*** – c.c. de loc)

V. Complement circumstanțial de loc–complement circumstanțial de scop–complement indirect

§144. Confuzia între cele trei tipuri de complemente este posibilă când în componența lor există prepoziția la. De ex.

a. *El merge **la pescuit**.* (***la pescuit*** – c.c. de scop.)
b. *Părinții se gândesc **la copii**.* (***la copii*** – c.ind.)
c. *Își petrece timpul **la copii**.* (***la copii*** – c.c. de loc.)
d. *S-a dus **la cules** cartofi.* (***la cules*** – c.c de scop)

Scanned with OKEN Scanner

VI. Nume predicativ–compl. circ. de mod–element predicativ suplimentar

§145. Confuzia este posibilă când un adverb de mod, de obicei provenit dintr-un adj., prin *conversie* însoţeşte un verb. De ex.:

a) *Cântecul este* ***frumos***. (***frumos*** = adj., nume predicativ)
b) *Câmpul pare* ***frumos***. (***frumos*** = adj., nume predicativ)
c) *Copacii au crescut* ***frumos***. (***frumos*** = adv. de mod, c. c. de mod)
d) *Copii se joacă* ***frumos***. (***frumos*** = adv. de mod, c. c. de mod)
e) *Băiatul e considerat* ***frumos***. (***frumos*** = adj., element predicativ suplimentar)
f) *De aici, meciul se vede* ***frumos***. (***frumos*** = adj., element predicativ suplimentar)

În ex. *a* şi *b frumos* este adjectiv, deoarece se acordă în gen, nr. şi caz cu substantivele *cântecul, câmpul* şi este nume predicativ, deoarece completează predicatul format din verb copulativ (*a fi, a părea*). În ex. *c* şi *d frumos* este adverb de mod, provenit din adjectiv, deoarece nu se acordă cu substantivele şi determină un verb predicativ (*a creşte, a se juca*), fiind astfel complement. În ex. *e* şi *f, frumos* e adjectiv, deoarece se acordă în gen, nr. şi caz cu substantivele *băiatul, meciul*, dar este element predicativ suplimentar, pentru că determină, în acelaşi timp, şi verbele predicative *a considera, a se vedea*.

Alte exemple:

a) *Faptul a devenit* ***clar***. (***clar*** = nume predicativ)
b) *Zgomotele se aud* ***clar***. (***clar*** = c. c. de mod)
c) *Conturile se înfăţişează* ***clare***. (***clare*** = element predicativ suplimentar)

VII. Subiectivă – completivă directă – predicativă

§146. Confuzia provine din faptul că termenului regent i se pune întrebarea *ce?*, iar subordonata pare că este răspunsul adecvat. Este, de fapt, o ilustrare la nivelul frazei a confuziei dintre subiectul postpus şi complementul direct, obţinut ca răspuns la aceeaşi întrebare *ce?* care duce la mari greşeli de analiză. Asta, deoarece la întrebarea *ce?* pot răspunde *subiectul* (*subiectiva*), *complementul direct* (*completiva directă*), *numele predicativ* (*predicativa*), *elementul predicativ suplimentar* (*predicativa suplimentară*). Confuzia se înlătură efectuând contragerea subordonatei şi urmărind apoi relaţia cu termenul regent. De exemplu:

Scanned with OKEN Scanner

1. Lui Andrei îi place ***să asculte muzică clasică.***

Efectuând contragerea subordonatei *să asculte muzică clasică*, se obține: *Lui Andrei îi place* ***muzica***, unde *muzica* este subiect, fiindcă predicatul *place* se acordă cu *muzica*. Se știe că predicatul se acordă doar cu subiectul, nu cu complementul direct. Rezultă că *să asculte muzică* este o *subiectivă*.

2. Lui Andrei i-am spus ***să asculte muzică clasică.***

Contragând, obținem *Lui Andrei i-am spus* ***ceva***, în care *ceva* este complement direct pe lângă verbul tranzitiv (*am spus*). Subiectul este *eu, noi* (inclus). Rezultă că *să asculte muzică clasică* este *completivă directă*.

3. Plăcerea lui Andrei este ***să asculte muzică clasică.***

Prin, contragere, se obține *Plăcerea lui Andrei e* ***muzica***, în care *muzica* este *nume predicativ* pe lângă verbul copulativ este și, în consecință, *să asculte muzică clasică* este o *predicativă*.

VIII. A PUTEA
A ȘTI + subiect sau complement direct

§147. Confuzia apare atunci când după *a putea* și *a ști* urmează un verb la infinitiv. De exemplu:

a) Noi putem ***merge*** *la școală.* (***merge*** = vb., d. act., c. direct)
b) El ***se*** *poate* ***duce*** *la școală.* (***se... duce*** = vb., d. refl., c. direct)
c) Ea poate ***fi căutată*** *de cineva.* (***fi căutată*** = vb., d. pas., c. direct)
d) Nu ***se*** *poate* ***proceda*** *astfel.* (***se... proceda*** = vb., d. refl., subiect)
e) ***Se*** *poate* ***întâmpla*** *orice.* (***se... întâmpla*** = vb., d. refl., subiect)

Prin expansiune, se poate ușor clarifica:

a) Noi putem ***să mergem la școală.*** (completivă directă)
b) El poate ***să se ducă la școală.*** (completivă directă)
c) Ea poate ***să fie căutată de cineva.*** (completivă directă)
d) Nu poate ***să se procedeze astfel.*** (subiectivă)
e) Poate ***să se întâmple orice.*** (subiectivă)

După verbul *a ști* se poate construi similar:

a) El știe ***cânta.*** *El știe* ***să cânte.*** (c. d., completivă directă)
b) Ea ***se*** *știe* ***duce.*** *Ea știe* ***să se ducă.*** (c. d., completivă directă)
c) Se știe ***asta.*** *Se știe* ***că pleci.*** (subiect, subiectivă)

Scanned with OKEN Scanner

IX. Atributivă – circumstanțială

§148. Confuzia este posibilă din cauza folosirii întrebării, fără a se ține seama de termenul regent. De exemplu:

*a) Plecarea **încotro vezi cu ochii** este posibilă.* (atributivă)
*b) Sosirea **când era prevăzut** n-a mai avut loc.* (atributivă)
*c) Dorința **să plece** a fost mai puternică.* (atributivă)
*d) Plecând **încotro vezi cu ochi** este bine.* (circ. de loc)
*e) Sosind **când era prevăzut** s-au întâlnit.* (circ. de timp)
*f) Dorind **să plece** l-a supărat.* (completivă directă)

În exemplele a), b), c) termenul regent este substantiv (*plecarea, sosirea, dorința*), iar în d), e), f) este verb (*plecând, sosind, dorind*). Tot astfel pot fi confundate atributele cu complementele. Din exemplele de mai sus, prin contragere, se pot obține:

*a) Plecarea **spre mare** e posibilă.* (atribut subst. prep.)
*b) Sosirea **la ora cinci** n-a mai avut loc.* (atr. subst. prep.)
*c) Dorința **de a pleca** a fost mai puternică.* (atr. subst. prep.)
*d) Plecând **spre mare** era bine.* (c. circ. de loc)
*e) Sosind **pe la cinci** s-au întâlnit.* (c. circ. de timp)
*f) Dorind **a pleca** l-a supărat.* (c. direct)

Scanned with OKEN Scanner

PARTEA a II-a

TESTE ŞI RĂSPUNSURI

Scanned with OKEN Scanner

FONETICĂ, VOCABULAR, MORFOLOGIE, SINTAXĂ, ORTOGRAFIE

Testul nr. 1

1. Care este sensul cuvântului *lucrativ*?
   a) muncitoresc; b) rentabil; c) harnic; d) intrigant.
2. Precizați cazul cuvântului *săi* din exemplul:
   Nu i-a cunoscut pe părinții *săi*.
   a) genitiv; b) dativ; c) acuzativ; d) nominativ.
3. Arătați funcția sintactică a cuvântului *regulamentului* din exemplul:
   Pedeapsa acordată jucătorilor a fost conform *regulamentului*.
   a) complement circumstanțial de mod;
   b) atribut substantival prepozițional;
   c) nume predicativ;
   d) complement direct.
4. Precizați felul propoziției *să ningă* din exemplul:
   De ieri a început *să ningă*.
   a) subiectivă;
   b) completivă directă;
   c) predicativă;
   d) circumstanțială de scop.
5. Ce parte de vorbire este *lui* din exemplul:
   Pe masa din cameră sunt niște cărți ale *lui* Andrei.
   a) articol hotărât;
   b) pronume personal;
   c) articol genitival;
   d) adjectiv posesiv.
6. În ce caz se află *mei* din exemplul:
   Datorită părinților *mei* am putut urma facultatea.
   a) dativ; b) acuzativ; c) genitiv; d) nominativ.
7. Cum se desparte corect în silabe cuvântul *toponimie*?
   a) top-o-ni-mi-e;
   b) to-po-ni-mi-e;
   c) topo-ni-mi-e;
   d) top-o-ni-mie.

Scanned with OKEN Scanner

8. Arătați funcția sintactică a lui *ce* din exemplul:

Spuneți-mi *ce*-i dreptatea?

a) nume predicativ;
b) subiect;
c) complement direct;
d) atribut pronominal.

9. Ce parte de vorbire este cuvântul *însă*?

a) adverb de mod;
b) conjuncție subordonatoare;
c) prepoziție;
d) conjuncție coordonatoare.

10. Ce fel de prepoziție este *că-s profesori* din exemplul:

Profesorii, *că-s profesori*, şi tot mai greşesc.

a) atributivă;
b) circumstanțială condițională;
c) circumstanțială concesivă;
d) circumstanțială cauzală.

11. Ce este din punct de vedere morfologic *-i* din exemplul:

L-*i* vedea la sfârşitul săptămânii.

a) pronume personal;
b) verb auxiliar (a fi);
c) verb auxiliar (a vrea);
d) articol genitival.

12. Ce este din punct de vedere sintactic *de la munte* din exemplul:

Sosirea copiilor noştri *de la munte* a fost prevăzută pentru azi.

a) atribut substantival prepozițional;
b) atribut adjectival;
c) complement circumstanțial de loc;
d) complement indirect.

13. Ce mod şi ce timp are verbul *are să plece* din exemplul:

Mama *are să plece* în oraş.

a) indicativ, prezent; b) conjunctiv, prezent; c) indicativ, viitor.

14. Ce funcție sintactică are *corectate* din exemplul:

Extemporalele au fost citite şi *corectate* de către profesor.

a) predicat verbal;
b) nume predicativ;
c) complement direct;
d) atribut verbal.

15. Cum se desparte corect în silabe cuvântul *întrajutorare*?

a) într-a-ju-to-ra-re; b) în-tra-ju-to-ra-re; c) întra-ju-to-ra-re.

Scanned with OKEN Scanner

16. Care este sensul cuvântului *fortuit*?
a) întâmplător b) forțat; c) întărit; d) înapoiat.

17. Care formă este corectă?
a) repercursiune; b) repercusiune; c) repecursiune.

18. Ce funcție sintactică are *o* din exemplul:

Au mai pățit-*o* și alții.

a) nu are funcție sintactică; c) subiect;
b) complement direct; d) complement direct.

19. Ce fel de propoziție este *ce ți-e scris* din exemplul:

Ce ți-e scris în frunte ți-e pus!

a) predicativă; c) subiectivă;
b) completivă directă; d) atributivă.

20. Punctul este semn de ortografie:
a) în abrevieri; b) la sfârșitul comunicării; c) în nici o situație.

21. Cratima din exemplul: Până la Oradea sunt 200-300 km. este:
a) semn de ortografie; b) semn de punctuație; c) altă soluție.

22. Care este forma de plural corectă a cuvântului *poiană*:
a) poiene; b) poieni; c) poiane.

23. Care din cuvintele următoare nu este scris corect?
a) înainte; b) înec; c) înămolit; d) înota; e) înalt.

24. Care din următoarele cuvinte nu este prepoziție?
a) către; b) lângă; c) sub; d) înaintea; e) dar.

25. Ce funcție sintactică are *așteptând* din exemplul:

Se plictisise *așteptând*.

a) subiect; c) complement direct;
b) complement circumstanțial de timp; d) complement indirect.

26. La ce diateză este *va fi văzut* din exemplul:

Mergând pe plajă, Mihaela te *va fi văzut* și pe tine.

a) reflexivă; b) activă; c) pasivă.

Scanned with OKEN Scanner

27. Ce fel de propoziție este *cum n-ai învățat* din exemplul:

Cum n-ai învățat, nu era posibil să reușești.

a) completivă directă; c) cauzală;
b) subiectivă; d) condițională;
e) circumstanțială de mod.

Testul nr. 2

1. Cum se desparte corect în silabe cuvântul *înaptă*?
a) in-ap-tă; b) in-a-ptă; c) i-nap-tă; d) i-na-ptă.

2. Care este sinonimul cuvântului *persuasiv*?
a) ager; b) convingător; c) ascuns; d) viclean.

3. Ce parte de vorbire este *ai noștri* din exemplul:

„*Ai noștri* tineri la Paris învață."

a) pronume posesiv; b) pronume personal;
c) adjectiv pronominal posesiv.

4. În ce caz se află *ai noștri* din exemplul precedent?
a) Ac.; b) G.; c) D.; d) N.

5. Ce funcție sintactică are *ai noștri* din același exemplu?
a) subiect; c) atribut adjectival;
b) atribut pronominal; d) nume predicativ.

6. Când se scrie *noștri* cu doi i (*noștrii*) ?
a) când e pronume; c) niciodată;
b) când precedă substantivul; d) când e articulat.

7. Ce fel de propoziție este *cum e îmbrăcată Mihaela* din exemplul:

Mamei îi place *cum e îmbrăcată Mihaela*.

a) subiectivă; c) circ. de mod;
b) completivă directă; d) completivă indirectă

8. Ce funcție sintactică are *ai cui* din exemplul:

Nu știu *ai cui* sunt copiii.

Scanned with OKEN Scanner

a) atribut pronominal;
b) nume predicativ;
c) subiect;
d) complement direct.

9. Ce parte de vorbire este *-i* din exemplul:

Când s-aprinde sacru candida-*i* vâlvoare.

a) pronume personal; b) verb copulativ (a fi); c) articol hotărât.

10. În ce caz se află *-i* din exemplul precedent?

a) G.; b) D.; c) nu are caz; d) Ac.

11. Ce funcție sintactică are *-i* din același exemplu?

a) atribut pronominal;
b) complement indirect;
c) intră în componența predicatului nominal.

12. Care este predicatul propoziției *nime-n lume n-a s-o ştie* din exemplul:

„De mi-i da o sărutare, / *Nime-n lume n-a s-o ştie.*"

a) n-a s-o ştie; b) n-a s-...ştie; c) s-o ştie; d) s-...ştie.

13. Ce fel de subordonată este *de mi-i da o sărutare*?

a) condițională;
b) completivă directă;
c) concesivă;
d) subiectivă.

14. Ce funcție sintactică are *lume* din exemplul precedent?

a) compl. circ. de loc;
b) atribut substantival prepozițional;
c) complement indirect.

15. Ce formă are la dativ cuvântul *frescă*, articulat cu articol hotărât?

a) frescii; b) frescăi; c) frescei; d) freştii; e) freştei.

16. Care cuvânt este scris greşit din următoarele:

a) aşează; b) înşală; c) greşeală; d) creează; e) premisă.

17. Ce fel de subordonată este *cum visează* din exemplul:

„O, priviți-i *cum visează!*"

a) completivă directă, b) completivă indirectă; c) circ. de mod.

18. Precizați funcția sintactică a cuvântului *vers* din exemplul:

„Iară ea se face *vers.*"

a) complement direct;
b) subiect;
c) nume predicativ;
d) complement indirect.

Scanned with OKEN Scanner

19. Ce subordonată introduce *de* din exemplul:

I-a dat un pumn *de* a căzut pe spate.

a) finală; b) concesivă; c) modală; d) condițională

20. În ce caz se află *ale tale* din exemplul:

„*Ale tale* doruri toate/ Numai eu știu să le-ascult."

a) Ac.; b) G.; c) N.; d) D.

21. Ce funcție sintactică are *copilărie* din exemplul:

„Unde ești, *copilărie*,/ Cu pădurea ta cu tot?"

a) nu are funcție; b) nume predicativ; c) subiect.

22. În ce caz se află *-mi* din exemplul:

„Astfel zise lin pădurea/ Bolți asupră-*mi* clătinând."

a) G.; b) D.; c) Ac.

23. Ce funcție sintactică are *-mi* din același exemplu?

a) complement indirect; b) compl. circ. de loc;
c) atribut substantival prepozițional.

24. Ce fel de subordonată este *că nu-ți faci temele* din exemplul:

Mă enervează că *nu-ți faci temele*!

a) subiectivă; b) completivă directă; c) circ. de cauză.

25. Ce funcție sintactică are *bun* din:

Însă, oricât de *bun* băiat ar fi fost, avea și el păcatele lui.

a) nume predicativ; b) atribut adjectival; c) compl. circ. de mod.

26. Ce fel de propoziție este *oricât de bun ar fi fost* din exemplul dat?

a) circ. de mod; b) principală; c) concesivă; d) consecutivă.

27. Care este predicatul propoziției de mai sus?

a) ar fi fost băiat, b) ar fi fost bun; c) ar fi fost oricât de bun.

Scanned with OKEN Scanner

Testul nr. 3

1. Ce fel de propoziție este *că te-am zărit* din exemplul:

„*Că te-am zărit* e a mea vină/ Şi vecinic n-o să mi-o mai iert"?

a) predicativă; b) subiectivă; c) completivă directă; d) cauzală.

2. Care este predicatul propoziției *e a mea vină* din exemplul precedent?

a) e; b) e a mea; c) e vină; d) e a mea vină.

3. Care este predicatul propoziției *vecinic n-o să mi-o mai iert* din exemplul de mai sus?

a) n-o să mi-o iert; b) n-o ietrt; c) n-...să iert; d) n-o să-mi iert.

4. În ce caz se află *a mea* din acelaşi exemplu?

a) G.; b) D.; c) N.; d) Ac.

5. Ce funcție sintactică are *a mea*?

a) atribut pronominal;
b) atribut adjectival;
c) nume predicativ;
d) subiect.

6. Cum se desparte corect în silabe cuvântul *dezechilibru*?

a) dez-e-chi-li-bru;
b) de-ze-chi-li-bru;
c) de-ze-chi-lib-ru;
d) dez-e-chi-lib-ru.

7. Care este sinonimul cuvântului *oneros*?

a) onorabil; b) costisitor; c) remunerabil; d) dezonorant

8. Ce fel de propoziție este *să vină şi băiatul* din exemplul:

Ar fi trebuit *să vină şi băiatul.*

a) subiectivă;
b) predicativă;
c) completivă directă;
d) circ. de cauză.

9. Ce parte de vorbire este *şi* din exemplul precedent?

a) conjuncție coordonatoare;
b) pronume reflexiv;
c) adverb de mod;
d) pronume presonal.

10. Ce este din punct de vedere morfologic *cei* din exemplul:

Cei de pe deal îi făceau semne disperate.

Scanned with OKEN Scanner

a) articol demonstrativ; c) adjectiv pronominal demonstrativ;
b) pronume demonstrativ; d) pronume nehotărât.

11. Prin care din următoarele părți de vorbire nu se poate exprima subiectul?
a) verb; b) numeral; c) adverb; d) pronume; e) substantiv

12. Care din următoarele construcții nu este locuțiune conjuncțională?
a) cu toate că; b) de aceea; c) din moment ce; d) de vreme ce.

13. Care cuvânt este scris greşit?
a) trăsnet; b) trosnet; c) casnă; d) casnic; e) beznă; f) paznic.

14. Care este forma corectă de plural a cuvântului *pavăză*?
a) paveze, b) pavezi; c) peveze; d) pevezi.

15. Care este forma corectă la indicativ, prezent, pers. I, sing. a verbului *a peria*?
a) periu; b) perii; c) periez.

16. Care este forma corectă de plural a cuvântului *faşă*?
a) faşe; b) feşe; c) feşi; d) făşi; e) făşii.

17. Ce este din punct de vedere sintactic *a petrece* din exemplul:

Sub raza ei mă lasă *a petrece*!

a) subiect; c) compl. circ. de scop;
b) complement direct; d) complement indirect;
e) predicat verbal.

18. La ce mod şi timp se află cuvântul *lasă*?
a) indicativ, prezent; b) conjunctiv, prezent; c) imperativ, prezent.

19. În ce caz se află *stejari* din exemplul:

„Singuri, voi, *stejari*, rămâneți/ De visați la ochii vineți."?

a) N.; b) G.; c) Ac.; d) V.

20. Ce funcție sintactică are *stejari* din exemplul precedent?
a) nu are funcție; c) subiect;
b) nume predicativ; d) atribut substantival apozițional.

21. Ce parte de vorbire este *de* din acelaşi exemplu?
a) conjuncție subordonatoare; b) prepoziție; c) pronume relativ.

Scanned with OKEN Scanner

22. Ce fel de propoziție este *de visați la ochii vineți*?
a) predicativă;
b) circ. de scop;
c) circ. consecutivă;
d) circ. condițională.

23. Ce parte de vorbire este *ia* din exemplul:
„*Ia* eu fac ce fac de mult."?
a) verb; b) pronume personal; c) interjecție; d) adverb de mod.

24. În ce caz se află *tânăr* din exemplul:
„Tu din *tânăr* precum eşti/ Tot mereu întinereşti."?
a) Ac.; b) N.; c) D.; d) V.

25. Ce funcție sintactică are *tânăr* din acest exemplu?
a) atribut adjectival;
b) complement indirect;
c) nume predicativ;
d) compl. circ. de mod.

26. Ce fel de propoziție este *precum eşti?*
a) circ. de mod; b) atributivă; c) predicativă.

27. Ce parte de vorbire este *precum* din exemplul precedent?
a) prepoziție; b) adverb relativ; c) conjuncție subordonatoare.

Testul nr. 4

1. Care este sinonimul cuvântului *implicit*?
a) complicat; b) subînțeles; c) amestecat; d) fals.

2. Cum se desparte corect în silabe cuvântul *atleți*?
a) a-tleți, b) at-leți; c) at-le-ți; d) a-tle-ți.

3. Care cuvânt este scris greşit?
a) vizavi;
b) scurtcircuit;
c) zigzag;
d) jazz;
e) subsemnatul;
f) piunează.

4. Ce funcție sintactică are *mic* din exemplul:
„Încă de *mic* te cunoşteam pe tine."?
a) atribut adjectival; b) compl. circ. de timp; c) complement indirect.

Scanned with OKEN Scanner

5. Ce funcție sintactică are *hai* din exemplul:

„*Hai* ş-om fugi în lume!"?

a) nu are funcție sintactică; b) predicat; c) complement direct.

6. Ce parte de vorbire este *gata* din exemplul:

„Astfel dorința-i *gata*!"?

a) adjectiv; b) adverb de mod, c) verb; d) substantiv

7. Ce funcție sintactică are *gata* din acelaşi exemplu?

a) nume predicativ;
b) atribut adverbial;
c) subiect,
d) compl. circ. de mod.

8. Care este predicatul în exemplul:

„Eu nu te pot pricepe!"?

a) Nu pot şi pricepe; b) nu pot; c) nu pricepe; d) nu pot pricepe.

9. Care ortografiere este cea corectă?

a) I-a du-t' de-ți vezi de treabă!
b) Ia du-t' de-ți vezi de treabă!;
c) Ia dut' de-ți vezi de treabă!;
d) Ia du-t-de-ți vezi de treabă!,
e) Ia dut-de-ți vezi de treabă.?

10. Ce fel de propoziție este *de-ți vezi de treabă*?

a) consecutivă; b) finală; c) modală; d) de loc.

11. Ce funcție sintactică are *un amic* din exemplul:

„S-a dus amorul, *un amic*/ Supus amândurora,/
Deci cânturilor mele zic/ Adio tuturora."?

a) subiect;
b) complement direct;
c) nu are funcție;
d) atribut substantival apozițional.

12. Ce parte de vorbire este *amândurora*?

a) adjectiv pronominal nehotărât; b) pronume nehotărât;
c) numeral cardinal.

13. În ce caz se află *mele* din acelaşi exemplu?

a) N.; b) G.; c) D.; d) Ac.

14. Ce parte de vorbire este *deci* din exemplul de mai sus?

a) conjuncție coordonatoatre;
b) adverb relativ;
c) conjuncție subordonatoare;
d) prepoziție.

Scanned with OKEN Scanner

15. Relația dintre subiect și predicat se realizează sintactic prin:
a) prepoziție;
b) acord;
c) juxtapunere;
d) conjuncție coordonatoare.

16. Cum se scrie corect?
a) mam' mare; b) mam-mare; c) mammare; d) mamare.

17. Ce fel de verb este *a avea* din exemplul:
„Noi *avem* să mergem la școală."?
a) predicativ; b) copulativ; c) auxiliar.

18. Ce fel de propoziție este *cum că-i altă toamnă* din exemplul:
„Se pare *cum că-i altă toamnă.*"?
a) subiectivă; b) predicativă; c) completivă directă; d) circ. de mod.

19. Care este predicatul propoziției *cum că-i altă toamnă*?
a) –i; b) –i altă; c) –i toamnă; d) –i cum

20. În ce caz se află *dureri* din exemplul.
„Că am fost victimă iară/ Neînduratelor *dureri.*"?
a) N.; b) G.; c) D.; d) Ac.

21. Ce funcție sintactică are *dureri* din exemplul dat?
a) nume predicativ,
b) subiect;
c) atribut substantival;
d) complement direct.

22. Ce fel de propoziție este *oricât ele sunt de sus* din exemplul:
„Dar, *oricât ele sunt de sus*, Ca tine nu-s..."?
a) subiectivă; b) concesivă; c) modală; d) predicativă.

23. Ce funcție sintactică are *sus* din exemplul precedent?
a) compl. circ. de loc; b) nume predicativ; c) atribut adverbial.

24. Care este funcția sintactică a lui *tine* din exemplul precedent?
a) nume predicativ, b) compl. circ. de mod; c) atribut pronominal.

25. În ce caz este *copilul* din exemplul:
„El veni, *copilul* mândru, / Călărind pe-un papagal."?
a) N.; b) V.; c) Ac.

Scanned with OKEN Scanner

26. Ce funcție sintactică are *papagal* din același exemplu?
a) complement direct; b) complement indirect;
c) compl. circ. de mod.

27. La ce timp este verbul *veni*?
a) perfect simplu; b) imperfect; c) prezent.

Testul nr. 5

1. Scoateți din următorul șir zece cuvinte formate prin derivare: antecedent, antebraț, antenă, antibiotic, antichitate, anticameră, anticariat, antilopă, anticipat, antiimperialist, antimaterie, cântând, plecaseră, conac, conațional, concav, concediu, concepție, concetățean, desărat, descalifica, dezamăgi, începe, înota, înainte, înadins, încoace, exemplu, examen, exact, fetiță, reptilă, retras, pregeta, pregăti.

2. Despărțiți în silabe următoarele cuvinte: înăcrit, înalt, înălbi, subiect, subit, șubofițer, pâslă, cotlet, somptuos, strâmți.

3. Alcătuiți perechi sinonimice, selectând cuvintele potrivite din coloanele de mai jos:

nepărtinitor	pedeapsă
rafinat	fraudă
artificial	zilnic
cotidian	elevat
imaginar	a dezice
hoție	candid
a contopi	a fuziona
pur	fictiv
a retracta	contrafăcut
sancțiune	echitabil

4. Construiți câte un enunț pentru fiecare din omonimele cuvintelor: nouă, cer, mai.

Scanned with OKEN Scanner

5. Scoateți din șirul următor zece cuvinte ortografiate greșit și rescrieți-le corect: licean, să fi mers, copii aceea, pioneză, maiou, cearceaf, fiicele însăși, ceea ce, fiind-că, greșeală, se așează, maseur, dute-vin-o, înșală, arbitrii aceia integri, fiii noștri.

6. Scrieți zece enunțuri în care cuvântul *a bate* are sensuri diferite. Precizați aceste sensuri alăturat.

7. Scoateți conjuncțiile subordonatoare din șirul următor: ce, deoarece, însă, încă, să, care, când, dacă, dar, căci, până să, ci, că, la, cum, ca să, deși, mai, fiindcă, deci, pentru că, încât.

8. Arătați funcția sintactică a cuvintelor subliniate:
a) Munca înseamnă *cinste*.
b) Nu se știu *zilele* omului.
c) Părea tot anul *zi* de sărbătoare.
d) S-a oprit în fața acelei *case*.
e) Spune-mi *al cui* băiat ești.
f) Știm în *ce* clasă ești.
g) În caz de *incendiu*, spargeți geamul!
h) Acordarea de burse *studenților* se face ulterior.
i) Zburând deasupra *norilor* avionul nu se vedea.
j) Oameni suferind de *foame* se văd peste tot.

9. Arătați felul subordonatelor din enunțurile de mai jos:
a) Veniți de mă ajutați!
b) Dacă n-am învățat, am picat la examen.
c) Dacă tot ai copiat, corecteaz-o!
d) Ai face bine să mă crezi.
e) De fericit că m-a văzut, îi dau lacrimile.
f) Tot ce ai spus era adevărat.
g) Nu mă sfiii să i-o spun.
h) Sunt prea tineri, ca să poată înțelege.

Scanned with OKEN Scanner

i) Îl doare că spui atâtea lucruri adevărate.
j) Te deranjează dacă vin cu tine?

10. Ortografiați corect următoarele neologisme scrise aici așa cum se pronunță: bestselăr, biznis, chici, còpirait, ferplei, spici, römi, striptiz, teleşou, statucvo.

Testul nr. 6

1. Construiți zece subordonate diferite care au ca regent verbul *a câştiga.*

2. Scrieți zece enunțuri care cuprind expresii şi locuțiuni alcătuite cu cuvântul *cap.*

3. Arătați câte litere şi câte sunete intră în compunerea următoarelor cuvinte: examen, chiciură, vechi, cinci, unghi, mixt, schimb, ceas, ochi, pix.

4. Arătați cuvântul potrivit din următoarele perechi de paronime: serbare anuală/anuară, text cu lacune/lagune, virtuos/virtuoz al naiului, livret/libret militar, muncitor miner/minier, compunere literală/literară, acces/abces de furie, tanc petrolifer/petrolier, casă familială/familiară, persoană enervată/inervată

5. Rescrieți variantele corecte ale următoarelor enunțuri.

a) Plăcerea distracțiilor - l-a făcut să uite.
- l-au făcut

b) Misiunea oamenilor - aceştia nu e uşoară.
- acestora

c) Efortul muncii - depusă în folosul şcolii n-a fost zadarnic.
- depuse

d) Florile sunt - a Ioanei.
- ale

Scanned with OKEN Scanner

e) Mihai - însuşi a spus asta.
- însăşi

f) Experţii sunt - unanim de acord cu asta.
- unanimi

g) Omul - pe care l-aţi chemat nu mai vine.
- care

h) Datorită eforturilor şi - a contribuţiei voastre a reuşit.
- contribuţiei

i) Vreau - ca să adaug ceva la acest capitol.
- să adaug

j) A venit - în calitate de trimis special.
- ca şi

6. Construiţi enunţuri corecte în care să apară ortogramele: vi, vii, viii, viii-i, m-i, mi, mii, i-i, a-l, al.

7. Identificaţi, prin alegere, felul propoziţiei subliniate:

a) Ce ai făcut cu banii pe care i-ai câştigat?

I. CD, II. PP, III. ATR., IV. CI

b) L-am făcut *să-şi schimbe părerea.*

I. CI, II. PP, III. C. scop, IV. CD

c) Din moment ce n-ai venit, nu ţi-am putut spune noutatea.

I. C. mod, II. C. cauză, III. C. timp, IV. C. cond.

d) Cum nu era acasă, n-am mai insistat.

I. C. mod, II. C. timp, III. C. cauză, IV. CI

e) Important este a învăţa *ce este necesar în viaţă.*

I. SB, II. Pred., III. Atr., IV. CD

f) Atâta a insistat, *că l-a convins.*

I. C. mod, II. C. concesivă, III. C. consecutivă, IV. CI

g) Nici lui Andrei, prietenul meu, nu-i convenea *că ai plecat.*

I. SB, II. Pred., III. CD, IV. C. cauză

h) Orice ar spune, nu-l pot crede.

I. CD, II. CI, III. C. concesivă, IV. C. cauză

Scanned with OKEN Scanner

i) Are *să vină.*

I. CD, II. C. scop, III. PP, IV. SB

j) Oriunde ai merge *să nu mă uiți!*

I. PP, II. Pred., III. C. scop, IV. C. loc

8. Arătați cazul și funcția sintactică a cuvintelor subliniate:
   a) Cartea pe *care* ai citit-o a fost interesantă.
   b) A vorbit conform *notițelor* luate.
   c) Este *curios* că încă nu mi-a răspuns.
   d) Ei sunt adevărații *voștri* prieteni.
   e) Nu-i mai plăcea *nimic* din ce-i spuneam.
   f) A mers pe propriile-*i* picioare.
   g) Cartea a fost citită și *povestită* de elevi.
   h) Măsurile luate au fost contra *fumatului* în școală.
   i) Nu se știe *ale cui* sunt caietele
   j) Când m-a văzut, a rupt-*o* la fugă.

9. Construiți enunțuri care să respecte următoarele cerințe:
   a) c. c. de loc, exprimat prin pron. rel. *care* cu prepoziție;
   b) o completivă directă introdusă prin conj. subord. *dacă;*
   c) un complement direct exprimat prin verb predicativ la diateza pasivă;
   d) c. c. de timp exprimat prin pronume personal în genitiv;
   e) atribut pronominal, exprimat prin pronume personal în dativ;
   f) c. c. de cauză exprimat prin verb la gerunziu;
   g) o circumstanțială concesivă introdusă prin conj. subord. *să;*
   h) un atribut subst. prepoz. în genitiv;
   i) un subiect exprimat prin verb la diateza reflexivă;
   j) un nume predicativ exprimat prin adverb.

10. Despărțiți în silabe cuvintele: cincisprezece, inepție, inaptă, copiii, privelişti, U. N. E. S. C. O., mijlociu, răzleț, evlavie, vârstnic.

Scanned with OKEN Scanner

Testul nr. 7

1. Despărțiți în silabe următoarele cuvinte: anestezie, antepenultim, burlan, catharsis, lingvist, sandvici, fiindcă, abstract, arterioscleroză, absorbție.

2. Arătați care sunt enunțurile corecte:

I. a) A luat patrusprezece caiete.
   b) A luat paisprezece caiete.
   c) A luat paişpe caiete.

II. a) Du-su-te-ai şi tu?
   b) Dusute-ai şi tu?
   c) Dusu-te-ai şi tu?
   d) Dus-u-te-ai şi tu?

III. a) Fi-ți mândri!
   b) Fi-ți mândrii!
   c) Fiți mândri!
   d) Fiți mândrii!

IV. a) Fetițe-i i sete!
   b) Fetiței i-i sete!
   c) Fetiței i sete!
   d) Fetiței i-sete!

V. a) Fiica face o greşeală.
   b) Fica face o greşeală.
   c) Fiica face o greşală.

VI. a) Zglobii copii aleargă.
   b) Zglobiii copiii aleargă.
   c) Zglobiii copii aleargă.

VII. a) De l-i l-ar trimite!
   b) De li lar trimite!
   c) De li l-ar trimite!

VIII. a) Iați ce-ți place.
   b) I-ați ce-ți place.
   c) Ia-ți ce-ți place.

IX. a) Alerg pân-s-o-nnopta.
   b) Alerg pân' so-nnopta.
   c) Alerg pân' s-o-nnopta.

Scanned with OKEN Scanner

X. a) Nu mă sfii ai spune.
b) Nu mă sfiii a-i spune.
c) Nu mă sfiii ai spune.

3. Arătați funcția sintactică a cuvintelor subliniate:

I. E ușor *a zice.*

a) Sb., b) N.p., c) c.d., d) c.i.

II. Nu-i *a bine.*

a) Sb., b) N.p., c) c.d., d) c.c. mod

III. Satul semăna *a oraș.*

a) Sb., b) c.c. mod, c) atr., d) c.i.

IV. Avea plăcerea *de a cânta* la pian.

a) N.p, b) c.c. mod, c) atr. verbal

V. Am terminat *de învățat.*

a) c.d., b) Sb., c) c.i., d) c.c. scop

VI. Mă pregătesc *de plecare.*

a) c.d., b) c.c. mod, c) c.i., d) c.c. scop

VII. Ne știm *de copii.*

a) c.d., b) c.i., c) c.c. timp, d) c.c. mod

VIII. Fițuica a fost găsită *asupră-i.*

a) c.i., b) c.c. loc, c) c.c. mod

IX. Plânge *din orice.*

a) c.i., b) c.c. cauză, c) c.c. mod

X. E greu de spus *asta.*

a) c.d., b) Sb., c) N.p., d) c.i.

4. Arătați felul subordonatelor:

a) Ajungând ce și-a dorit, era mulțumit.
b) Perioada cât a stat la Paris a fost plăcută
c) Ce se cuvine să facem azi?
d) Să știe adevărul, m-ar certa!
e) Hai că n-avem timp de pierdut!

Scanned with OKEN Scanner

f) S-a învățat să mintă.
g) Şi de nu m-ar chema, n-aş veni.
h) Ce-ai zice s-o ştergem de-aici?
i) Nu e frumos să te lauzi singur.
j) Faci totul să-ncurci lumea.

5. Construiți zece subordonate diferite introduse prin *de*.

6. Scoateți din următorul şir cuvintele care sunt conjuncții subordonatoare: de, la , să, însă, încă, sau, fără, încât, care, deşi, deci, aşadar, totuşi, supra, dacă, fiindcă, cât, cu, că, deoarece, şi, dar, întrucât.

7. Arătați modul şi timpul următoarelor verbe:
a) *Du-te!*
b) Ştie *citi*.
c) *Venişi*.
d) *Ar fi mers*.
e) *Vei fi spus*.
f) *Merserăm*.
g) *Avem să vorbim*.
h) Mă tem că *n-a veni*.
i) Mi-*i* sete.
j) *A mers* la scăldat.

8. Formați familia lexicală a cuvântului *om* (zece derivate) şi arătați modul de realizare.

9. Construiți zece enunțuri în care pronumele relativ *cine* să aibă următoarele funcții sintactice:
a) subiect;
b) nume predicativ în nominativ;
c) nume predicativ în genitiv;
d) atribut pronominal genitival;
e) nume predicativ în acuzativ;
f) complement direct;
g) complement indirect în acuzativ;
h) complement indirect în genitiv;
i) complement cicumstanțial de loc;
j) complement circumstanțial de timp.

Scanned with OKEN Scanner

10. Scrieți câte un cuvânt în care apar următoarele dublete (litere duble):
a) aa, b) bb, c) cc, d) ee, e) ff, f) dd, g) gg, h) ii, j) ll, k) mm, l) nn, m) oo, n) pp, o) rr, p) ss, r) tt, s) uu, t) zz.

Testul nr. 8

1. Construiți câte două enunțuri scurte pentru fiecare din următoarele perechi de omografe lexicale net diferențiate semantic:
a. áugust şi augúst;
b. colónie şi coloníe;
c. compánie şi companíe;
d. comédie şi comedíe;
e. diréctor şi directór;
f. imóbil şi imobíl;
g. mozáic şi mozaíc;
h. típic şi tipíc;
i. áfin şi afín;
j. ácele şi acéle.

2. Corectați greşelile de orice natură existente în următoarele contexte, *rescriind în întregime fiecare enunț*, însă fără explicarea erorilor descoperite:
a. Aceiaşi persoană, asupra căruia s-au găsit acte false, spunea că prețul ouălelor s-a scumpit foarte mult în ultima vreme.
b. Noi cercetări medicale, care au fost efectuate în apus, par să crediteze ideia că oamenii scunzi trăiesc mai mult decât cei înalți.
c. Se pare că mai sunt în viață vreo 30 persoane din cei 750 de supra-viețuitori ai Titanicului, luxosul pachebot britanic naufragiat la 14 Aprilie 1912, după ciocnirea lui cu un aiceberg.
d. Un candidat la preşidenție trebue să întrunească un summum de calități.

3. Rescrieți corect cele două texte. În textul A adăugați semnele de ortografie şi de punctuație, în textul B, corectați greşelile de ortografie:

Scanned with OKEN Scanner

A. „Decât să tot vii la-noi
Mai bin meri badeo la oi
Nici l-aceea nu eşti bun
Când li-i sete, le dai fân."

B. „Cine-a zice Nițu vine,
Daiaşi tot ce am pe mine;
Cine-a zice ca venit,
Daiaşi ce m-am juruit."

4. Construiți un text unitar în care să folosiți următoarele cuvinte în forma grafică dată: aceleiaşi, propriii, albaştrii-ți, sfiii, într-una, să nu fi, a-şi, l-i, acrii, însemi.

5. Dați 10 exemple cu funcții sintactice diferite ale adverbelor (loc. adv.).

6. Se dă fraza:

Fiind cam departe, cu toată *dorința mea* arzătoare, mi-era cu neputință să surprind măcar *vreun* fragment din conturul inteligibil al unei fraze, ca să pot *reconstitui* convorbirea *lor*, *ale cărei* frânturi de-abia puteau *fi auzite* din camera în care mă aflam, dar, cum îl ştiam pe el foarte inteligent, iar pe ea, în pofida *tuturor* aparențelor, extrem de emotivă, eram *sigur* că acolo e o devenire...

Analizați sintactic cuvintele subliniate.

7. Indicați prin subliniere formele corecte: salar – salariu, servici – serviciu, bare – bări, coperte – coperți, bună-voință – bunăvoință, mi-ar place – mi-ar plăcea, a înota – a înnota, mi-i ruşine – mi ruşine, noi creem – noi creăm, şaisprezece – şasesprezece.

8. Arătați felul propozițiilor din următoarele fraze:
a. E de dorit să-i spui.
b. Trebuie să încerci.
c. Cum te-ai răzgândit să-i spui?
d. Să-l fi văzut, puteai să-i spui.
e. Asta a fost când ne-am întâlnit.
f. Să-i spui înseamnă să-l rănești.
g. Când pleci unde ți-ai propus?
h. Veniți să mă ajutați.

Scanned with OKEN Scanner

i. Se leagănă ramurile, după cum bate vântul.
j. Cum n-a prins trenul, s-a întors acasă.

9. Arătați, prin exemple, funcțiile sintactice ale substantivului în genitiv.

10. Despărțiți în silabe următoarele cuvinte: altundeva, wattmetru, abstract, pehlivan, obiect, înaripat, înăbuși, inundație, inerți, exemplu.

Testul nr. 9

1. Care serie de cuvinte nu cuprinde nici un diftong?
   a. leoarcă, ceaşcă, coafor;
   b. oaie, ciucur, fiu;
   c. mioară, vioi, aer;
   d. pian, aripioară, suiau.

2. Cuvintele **móbilă** şi **mobílă** sunt:
   a. omonime;
   b. omofone;
   c. omografe;
   d. polisemantice.

3. Care serie cuprinde numai cuvinte scrise greşit?
   a. înşală, escroc, asambla;
   b. contingent, piuneză, crează;
   c. egzemă, fregvență, tixită;
   d. Shakespeare, Alecsandri, Rousseau.

4. Indicați seria (seriile) de cuvinte despărțite corect la sfârşit de rând.
   a. re-cunoască-l, vârst-nic, in-uman;
   b. recunoască-l, boj-deucă, pâs-la;
   c. recunoas-că-l, au-gust, an-alfabet;
   d. recu-noască-l, Cea-hlău, jert-fă.

5. Indicați care este ortografierea corectă.
   a. Oceanul Înghețat de nord;
   b. Oceanul înghețat de Nord;
   c. Oceanul Înghețat de Nord;
   d. Oceanul Înghețat De Nord.

Scanned with OKEN Scanner

6. Indicați seria în care nu există nici un cuvânt scris greșit.
   a. orișicine, vreodată, de-amănuntul, de-a bușilea;
   b. anticameră, după-amiază, astă-vară, bună-cuviință;
   c. nemaiauzit, antediluvian, distructiv, ceea ce;
   d. fiică, fiindcă, înnăbușit, greșeală.

7. Indicați cuvântul (cuvintele) accentuat(e) greșit.
   a. scrutín;
   b. butélie;
   c. avaríe;
   d. antíc.

8. Care din perechile de cuvinte nu sunt sinonime?
   a. lucrativ – rentabil;
   b. fortuit – întâmplător;
   c. sfeșnic – consilier;
   d. sentință – verdict.

9. Marcați care din enunțuri nu conțin greșeli.
   a. El absolvă clasa a IX-a.
   b. Judecătorul îl absolvește de pedeapsă.
   c. Copilul absolvește anul acesta liceul.
   d. Curtea nu-l absolvă de pedeapsă pe acuzat.

10. Indicați enunțul (enunțurile) corect(e).
   a. Nu se cam înțeleg.
   b. Ne vom întâlni la orele 19.
   c. Se cam știe ce vor face.
   d. La ora 19 va începe meciul.

11. Marcați enunțul (enunțurile) incorect(e).
   a. Radu e prietenul unei colege a mele.
   b. Radu e prietenul unei colege ale mele.
   c. Radu e prietenul unei colege de-a mele.
   d. Radu e prietenul unei colege de-ale mele.

12. Marcați enunțul (enunțurile) corect(e).
   a. Ea stă în banca I-a.
   b. Ea stă în banca a-ntâia.

Scanned with OKEN Scanner

c. Ea stă în banca întâia.
d. Ea stă în banca întâi.

13. Indicați enunțul (enunțurile) cu greșeli.
a. Copii o să plece mâine.
b. Copiii or să plece mâine.
c. Copi or să plece mâine.
d. Copiii o să plece mâine.

14. Indicați enunțul (enunțurile) corect(e).
a. Nu mă sfii ai spune totul.
b. Nu mă sfiii a-i spune totul.
c. Nu m-ă sfiii a-i spune totul.
d. Nu mă sfii a-i spune totul.

15. Marcați enunțul corect.
a. Supăratu-o-au propriii-i fii?
b. Supăratu-au propriii fii?
c. Supăratu-o-au proprii fiii?
d. Supăratu-au-o proprii-i fii?

16. Marcați enunțul (enunțurile) cu greșeli.
a. L-i vedea când ți-i vedea ceafa.
b. Li se pare că li-i bine.
c. I-i vedea de vreme ce o să vină.
d. I se pare că i-i bine.

17. Cratima este semn de punctuație când:
a. arată aproximația;
b. arată limitele;
c. arată o repetiție;
d. arată cuvinte compuse.

18. P.S. înseamnă:
a. pe scurt;
b. pentru ștampilă;
c. post-scriptum;
d. pentru semnătură.

Scanned with OKEN Scanner

19. *Vindicativ* înseamnă:
a. răzbunător;
b. tămăduitor;
c. comercial;
d. incurabil.

Indicați partea de vorbire subliniată.

20. **Ce** frumos este afară!
a. adv. de mod;
b. pron. rel.;
c. adj. pron. rel.;
d. pron. dem.

21. **Cei** buni au învins.
a. pron. dem.;
b. adj. pron. dem.;
c. art. dem.;
d. art. adj.

22. **Îți** vizitezi prietenii.
a. pron. refl., D.;
b. pron. pers, D.;
c. pron. refl, G.;
d. pron. refl, Ac.

23. A fost găsită o carte **a ta**.
a. pron. pos., G.;
b. pron. pos., Ac.;
c. adj. pron. pos., G.;
d. adj. pron. pos., N.

24. Am stat la mare toată **vara**.
a. subst., Ac.;
b. adv. de timp;
c. subst., N.;
d. altă soluție.

Scanned with OKEN Scanner

25. Cărțile **a** doi colegi sunt pe bancă.
a. art. gen.;
b. verb auxiliar;
c. art. pos.;
d. pron. dem.

26. Aș fi vrut măcar **o** prăjitură.
a. art. nehot.;
b. adj. pron. nehot.;
c. numeral card.;
d. pron. pers.

27. **Na**-ți banii!
a. verb defectiv;
b. pron. nehot.;
c. subst. în V.;
d. interjecție.

28. Elementul subliniat din plecaserăți este:
a. pron. refl.;
b. temă a perfectului;
c. sufix al mai mult ca perfectului;
d. desinență de pers. II, pl.

29. Elementul subliniat din umblu este:
a. desinență de pers. I;
b. terminație;
c. sufix lexical;
d. desinență de pers. I, sg.

30. În care enunț este copulativ verbul **a fi**?
a. Știu cât e ceasul.
b. Biletul este 5000 de lei.
c. De când e lumea oamenii iubesc.
d. Se știe ce a fost pe-atunci.

31. Identificați partea de vorbire subliniată din:

Ai cam sfeclit-**o**.

a. art. nehot.;

Scanned with OKEN Scanner

b. vb. aux. **a avea**;
c. pron. pers., Ac., formă neacc., neutral;
d. numeral card.

32. Identificați partea de vorbire subliniată din:

Dă-**i** înainte, fără grijă!

a. vb. aux. **a fi**, formă scurtă;
b. pron. pers., neacc., Ac., pl.;
c. pron. pers., neacc., D., compl. ind.;
d. pron. pers., neacc., D., neutral.

33. Cuvântul sublniat din „Nu-mi **pasă** de tine" este:
a. vb. defectiv;
b. vb. copulativ;
c. vb. unipersonal;
d. vb. impersonal.

34. Cuvântul subliniat din „El **poate** vine după meci." este:
a. vb. impersonal;
b. vb. copulativ;
c. adv. de mod;
d. vb. pred.

35. În enunțul: „Îi place să rămână singur, dar i se pare ciudat să tacă." sunt:
a. 4 vb. de conj. II;
b. 3 vb. de conj. III şi unul de conj. II;
c. 2 vb. de conj. II şi 2 vb. de conj. III;
d. un vb. de conj. III şi 3 de conj. III.

Marcați analiza corectă a cuvântului subliniat.

36. Nu pune mâna **pe tine**.
a. compl. dir., pron. pers.;
b. compl. ind., pron. pers.;
c. compl. circ. de loc, pron. pers.;
d. compl. de agent, pron pers.

Scanned with OKEN Scanner

37. A plecat **după** *bere*.
a. c. c. de loc, subst. + prep.;
b. c. c. de mod, subst + prep.;
c. c. c. de mod, subst + prep;
d. c. c. de scop, subst + adv. de loc.

38. Se vorbeşte **româneşte**.
a. compl. dir., adv. de mod;
b. c. c. de mod, adv. de mod;
c. subiect, adv. de mod;
d. nume pred., subst.

39. Te credeam **copil** cuminte.
a. nume pred., subst. în N.;
b. elem. pred. suplim., subst. în N.;
c. compl. dir, subst. în Ac.;
d. compl. ind., subst. în Ac.

40. Casa **în care** te afli este închiriată.
a. c. c. de loc, pron. rel. în Ac.;
b. art. pron., pron. rel. în Ac.;
c. compl. ind., pron. rel. în Ac.;
d. altă soluție.

41. Toate **câte** s-au întâmplat m-au întristat.
a. subiect, pron. rel.;
b. compl. dir., pron. rel.;
c. atr. adj., adj. pron. rel.;
d. c. c. de mod, adv. rel.

42. Romanul a fost citit şi **conspectat**.
a. nume pred., adj. prov. din participiu;
b. pred. verbal, vb. pred.;
c. pred. nom., adj. prov. din participiu;
d. nume pred., adj. propriu-zis, în N.

43. **Din verde** a devenit roşu.
a. compl. ind., adj.;
b. compl. ind., adv. de mod;

Scanned with OKEN Scanner

c. c. c. de mod, adv. de mod;
d. nume pred., adj.

44. Toți sunt **împotriva** *sa.*
a. c. c. de mod, prep. + pron. pos. în G.;
b. nume pred., prep. +adj. pron. în G.;
c. nume pred., prep. +adj. pron. în Ac.;
d. nume pred., prep. +pron. pers. în G.

45. Elevul, **fără a fi citit** lecția, tot a răspuns satisfăcător.
a. pred. vb., prep. + vb.la inf., d. activă;
b. c. c. de mod, prep. + vb.la inf., d. pasivă;
c. atr. verbal, prep. + vb.la inf., d. pasivă;
d. c. c. concesiv, prep. + vb.la inf., d. activă.

46. Nu stă o clipă **locului.**
a. c. c. de loc, subst. în D.;
b. atr. subst., subst. în G.;
c. c. c. de mod, subst. în D.;
d. c. c. de mod, subst. în G.

47. În enunțul **Se poate întâmpla şi aşa**, subiectul este:
a. nedeterminat;
b. inclus;
c. subînțeles;
d. exprimat.

48. **La naiba!** este:
a. subst. + prep.;
b. loc. interjecț.;
c. loc. adv.;
d. loc. subst.

49. În enunțul „Se înțelege **de la sine**", cuvântul sublniat este:
a. loc. adv.;
b. pron. refl. cu prep. compusă;
c. loc. pron.;
d. pron. pers. cu prep. compusă.

Scanned with OKEN Scanner

Marcați analiza corectă a frazelor:

50. *E multă lume în oraș, de aceea e interzis să depășești.*
a. PP + CZ + SB
b. PP + CZ + CD
c. PP + PP + CD
d. PP + PP + SB

51. *Orice i-ai spune, nu-l poți obliga să se facă ce vrei tu.*
a. CD + PP + CD + CD
b. C. concesivă + PP + CI + Pred.
c. C. concesivă + PP + CD + Pred.
d. C. concesivă + PP + CD + CD

52. *Fumatul unde se lucrează e bine să fie interzis.*
a. C. loc + PP + SB
b. C. loc + PP + CD
c. Atr. + PP + SB
d. Atr. + PP + CD

53. *Dacă n-are habar ce se vorbește despre el, este de așteptat că va greși.*
a. SB + CD + PP + SB
b. C. cond. + CI + PP + CD
c. C. cond + SB + PP + SB
d. C. cond + CI + PP + SB

54. *S-a plâns că, deși e antrenat, nu i-i totuna dacă joacă azi sau mâine.*
a. PP + C. concesivă + CI + C. cond.
b. PP + C. concesivă + PP + SB
c. PP + C. concesivă + PP + CD
d. PP + C. concesivă + CI + SB

55. *Fără îndoială că de aici trebuie să fim în stare a ne descurca.*
a. PP + SB + SB + CI
b. SB + PP + CI
c. SB + PP + SB
d. PP + SB + SB

Scanned with OKEN Scanner

56. *Îmi venea greu să-mi dau seama dacă merită să mă apuc de învățat.*
a. PP + CD + CI + CD
b. PP + SB + CI + SB
c. PP + CI + CD + CD
d. PP + SB + CD + SB

57. *Temându-se ca nu cumva să întârzie, o să se hotărască repede ce va face.*
a. PP + C cauză + CD
b. CI + PP + CI
c. C. cauză + PP + CD
d. CI + PP + SB

58. *Dacă mă vede că-s o văduvă sărmană, apoi trebuie să-și bată joc de mine?*
a. C. cond. + CD + PP + SB
b. C. cond. + CI + PP + CD
c. C. cond. + SB + PP + SB
d. C. cauză + CI + PP + SB

59. *Atrăgându-i atenția că nu-i frate cu mama, să-l pun în capul mesei, s-a supărat.*
a. CI + C. consec. + PP
b. CI + C. scop + PP
c. CI + CI + PP
d. PP + CI + C. scop + PP

60. *Să rezulte din ce mi-ai spus că important e numai să câștigi bani?*
a. SB + PP + CD + CD
b. PP + CI + SB + SB
c. PP + CI + SB + Pred.
d. CD + PP + SB + SB

Scanned with OKEN Scanner

Testul nr. 10

1. Încercuiți șirul care cuprinde numai conjuncții coordonatoare.
   a. *și, încât, dar, iar;*
   b. *deci, când, însă, sau;*
   c. *nici, deci, fie, ci;*
   d. *ori, dacă, unde, cu.*

2. Încercuiți șirul care cuprinde numai conjuncții subordonatoare:
   a. *ca, însă, dar, căci;*
   b. *deoarece, precum, încât, unde;*
   c. *să, că, ori, ca să;*
   d. *că, fiindcă, dacă, deși.*

3. Încercuiți șirul care cuprinde numai adverbe relative:
   a. *unde, dacă, cine, cum;*
   b. *când, deși, unde, fără;*
   c. *cum, când, unde, încotro;*
   d. *dar, cât, care, încolo.*

4. Încercuiți șirul care cuprinde numai pronume relative:
   a. *care, cine, când, ce;*
   b. *cine, ce, căci, cât;*
   c. *cât, ce, care, cine;*
   d. *ce, care, ci, cine.*

5. Încercuiți șirul în care toate părțile de vorbire pot fi termeni regenți:
   a. *subst., art., adv., num.;*
   b. *vb., pron., interj., conj.;*
   c. *vb., prep., num., subst.;*
   d. *adv., adj., pron., interj.*

6. Încercuiți șirul (șirurile) în care substantivul *adevăr* are funcția sintactică de subiect:
   a. *Îi place adevărul.*
   b. *El știe care este adevărul.*
   c. *Spune-mi adevărul!*
   d. *Iată adevărul!*

Scanned with OKEN Scanner

7. Subordonatele completive directe sunt cerute de:
   a. vb. cop.;
   b. vb. tranz.;
   c. vb. intranz.;
   d. vb. aux.

8. Raportul de subordonare este o relație între:
   a. o prop. sec. şi regenta sa;
   b. propozițiile unei fraze;
   c. unități sintactice diferite în care una e termen regent şi alta, termen subordonat;
   d. propozițiile unei fraze, când între acestea apar şi propoziții secundare.

9. Raportul sintactic este o relație între:
   a. două părți de prop.;
   b. două prop. oarecare;
   c. părți de prop. şi prop. sec.;
   d. două unități sintactice oarecare.

10. Raportul de coordonare este o relație care se stabileşte între:
   a. unități sintactice (părți de prop. sau prop.) de acelaşi fel, care nu depind una de alta;
   b. părți de prop. sau prop. de acelaşi fel;
   c. prop. de acelaşi fel legate prin elem. coord.;
   d. prop. princ. dintr-o frază.

11. Termenul regent este cuvântul:
   a. care are rol de parte principală de prop.;
   b. determinat de o parte sec. de prop. sau de o prop. sec.;
   c. care are rolul cel mai important în înțelegerea unui text;
   d. cu ajutorul căruia formulăm întrebarea pentru a găsi o prop. subord.

12. Completivele indirecte au ca termeni regenți:
   a. adj., vb., adv., interj.;
   b. num., vb., adj., art.;
   c. pron., subst., vb., conj.;
   d. interj., adj., adv., prep.

Scanned with OKEN Scanner

13. Circumstanțialele de loc pot avea ca termeni regenți:
a. subst.;
b. interj.;
c. vb.;
d. pron.

14. În cazul unei subord. atributive, virgula:
a. nu se folosește niciodată;
b. se folosește când atributiva e intercalată;
c. se folosește în toate situațiile;
d. se folosește când atributiva e izolată sau explicativă.

15. Subordonatele predicative sunt cerute de :
a. vb. la diateza pasivă;
b. expresii impersonale;
c. vb. impersonale;
d. vb. copulative.

16. Subordonata din enunțul *Se temea ca nu cumva să întârzie.*, este:
a. CI;
b. Circ. de cauză;
c. SB;
d. Circ. de scop.

17. Arătați care enunț e scris corect:
a. Tu săi ții pe aceia.
b. Tu să-i ții pe aceea.
c. Tu să-i ții pe aceia.
d. Tu să-i ți pe aceia.

18. Încercuiți antonimul cuvântului *altruist*:
a. mizantrop;
b. diferit;
c. egoist;
d. identic.

19. Încercuiți sinonimul cuvântului *oneros*:
a. dezavantajos;
b. cinstit;

Scanned with OKEN Scanner

c. respectabil;
d. delirant.

20. Încercuiți cuvântul ortografiat corect:
a. strip-tease;
b. striptease;
c. strip-tis;
d. striptiz.

21. Încercuiți cuvintele care sunt sinonime.
a. terific;
b. abominabil;
c. pământean;
d. tonic.

22. În enunțul *Rezultatele a doi dintre ei sunt bune*, **a** este:
a. prep.;
b. art. pos.;
c. art. gen.;
d. numeral.

23. În enunțul *Casa ta e mai mare decât a lui Ion*, **a** este:
a. pron. semiindependent;
b. art. gen.;
c. prep. ;
d. art. hot.

24. În exemplul *Ce face el nu seamănă a citit.*, **a** este:
a. vb. aux.;
b. prep.;
c. art. gen.;
d. art. hot.

25. În enunțul *Afară-i toamnă*, **-i** este:
a. art. hot.;
b. vb. cop.;
c. vb. pred.;
d. pron. pers.

Scanned with OKEN Scanner

26. În enunțul *Zi-i bade, cu fluiera!*, **-i** are funcția sintactică de:
a. compl. ind.;
b. nu are funcție sintactică;
c. pred. vb.;
d. atr. pron.

27. În enunțul *O elevă scrie, altele citesc*, **o** este:
a. pron. pers.;
b. num.;
c. art. nehot.;
d. adj. pron. nehot.

28. În enunțul *Băiatului ei s-a făcut rău*, **ei** este:
a. pron. pos.;
b. adj. pron. pos.;
c. pron. pers.;
d. adj. pron. pers.

29. În enunțul *A cumpărat nişte carne*, **nişte** este:
a. art. nehot.;
b. adv. de mod;
c. adj. pron. nehot.;
d. num.

30. În enunțul *Dânşii au plecat*, **dânşii** este.
a. pron. de întărire;
b. pron. pers.;
c. pron. nehot.;
d. pron. de politețe.

31. Arătați care cuvânt nu este despărțit corect în silabe:
a. boj-deu-că;
b. pâ-slă;
c. in-ac-ce-si-bil;
d. cinci-zeci.

32. Arătați câte sunete sunt în cuvântul **ghiveci**.
a. şapte;
b. şase;

Scanned with OKEN Scanner

c. cinci;
d. patru.

33. În enunțul *Privea în jur*, **în jur** este:
a. vb.;
b. subst. cu prep.;
c. loc. adv.;
d. loc. prep.

34. În enunțul *A citit lecția o dată*, **o dată** este:
a. subst.;
b. adv. de timp;
c. num.;
d. adv. de mod.

35. În enunțul *Mulțumită ei am reușit*, **mulțumită** este:
a. adv. de mod;
b. adj. provenit din participiu;
c. prep.;
d. subst.

36. În enunțul *Îl iubea mai mult decât pe ei*, **decât** este:
a. prep.;
b. conj. subord.;
c. adv.;
d. pron. rel.

37. În enunțul *A venit iar la noi*, **iar** este:
a. conj. subord.;
b. adv.;
c. prep.;
d. conj. coord. adversativă.

38. În enunțul *Au năvălit asupra mea*, **mea** este în cazul:
a. nominativ;
b. genitiv;
c. dativ;
d. acuzativ.

Scanned with OKEN Scanner

39. În enunțul *El are să plece*, **are** este:
a. vb. aux.;
b. vb. pred.;
c. vb. cop.;
d. vb. ajutător.

40. În enunțul *Știi cui i-am spus?*, **cui** este:
a. subst.;
b. pron. rel;
c. adj. pron. rel.;
d. pron. interogativ.

41. În enunțul *Concentrează-te!*, **te** este:
a. pron. refl.;
b. pron. pers.;
c. pron. pos.;
d. pron de întărire.

42. În enunțul *Fratelui tău i s-a spus asta*, **tău** este în cazul:
a. nominativ;
b. genitiv;
c. dativ;
d. acuzativ.

43. În exemplul *Ce este bine să faci?*, **ce** este:
a. nume pred.;
b. subiect;
c. compl. dir.;
d. compl.ind.

44. În enunțul *Era ocupat și de aceea n-a venit*, propoziția **de aceea n-a venit** este:
a. principală;
b. circ. de mod;
c. subiectivă;
d. circ. de cauză.

45. Arătați care enunț e scris corect:
a. Dacă l-i vedea, spune-mi!
b. Dacă li vedea, spune-mi!

Scanned with OKEN Scanner

c. Dacă li-i vedea, spune-mi!
d. Dacă li vedea, spunemi!

46. În cuvântul *oaie* există:
a. un hiat;
b. un triftong;
c. doi diftongi;
d. doi diftongi + un hiat.

47. În enunțul *Proprii noștrii arbitrii creează probleme*, greşelile de ortografie sunt în număr de:
a. trei;
b. două;
c. una;
d. zero.

48. În enunțul *Să-i spui aşa, să te creadă*, propozițiile sunt:
a. 1 PP – 2 CM;
b. 1 PP – 2 Cons.;
c. 1 CM – 2 PP;
d. 1 PP – 2 CD.

49. În exemplul *Ce-ai zice să mă-nsor?*, propoziția **să mă-nsor** este:
a. principală;
b. completivă directă;
c. completivă indirectă;
d. subiectivă.

50. În enunțul *El era harnic şi apreciat de toți*, cuvântul **apreciat** are funcția sintactică de:
a. pred. vb.;
b. atr. adj.;
c. elem. pred. suplim.;
d. nume pred.

51. Precizați care cuvinte sunt ortografiate greşit:
a. remunerație;
b. juristdicție;
c. funeralii;
d. divident

Scanned with OKEN Scanner

52. Raportul de interdependență este relația dintre:
a. subiect – predicat;
b. părțile de propoziție secundare și cele principale;
c. nume pred. și verb copulativ;
d. termenul subord. și termenul regent.

53. Un subst. în cazul N. nu poate avea funcție sintactică de:
a. subiect;
b. atribut;
c. nume predicativ;
d. complement direct.

54. Subordonatele subiective sunt cerute de:
a. vb. pred. pers., impers., expresii impersonale, adv. predicative;
b. interj. pred., pronume, adj., vb. pred.;
c. vb. cop., aux., predicative, intranz.;
d. vb. la diateza pasivă, reflex., activă, personale.

55. În exemplul *O văd plecând*, **plecând** are funcția sintactică de:
a. compl. direct;
b. compl. indir.;
c. elem. pred. suplim.;
d. subiect.

56. În enunțul *A venit în stațiune la odihnă*, **la odihnă** are funcția sintactică de:
a. c. c. de scop;
b. c. c. de loc;
c. compl. ind.;
d. atr. subst.

57. În enunțul *Ce trebuie să mai cumpărăm?*, **ce** este:
a. compl. dir.;
b. subiect;
c. nume pred.;
d. compl. ind.

58. Un substantiv în cazul genitiv nu poate avea funcția sintactică de:
a. nume pred.;
b. c. c. de timp;

Scanned with OKEN Scanner

c. compl.ind.;
d. compl.dir.

59. Un adjectiv în cazul vocativ:
a. nu are funcție sintactică;
b. poate fi atribut adjectival;
c. poate fi nume pred.;
d. poate fi elem. pred. suplim.

60. Un pronume pers. în cazul dativ nu poate avea funcția sintactică de:
a. atribut;
b. nume predicativ;
c. c. c. de loc;
d. complement direct.

Testul nr. 11

1. Care serie de cuvinte conține numai hiaturi?
a) toaletă, fiică, ceaun;
b) maestru, știință, poezie;
c) deoarece, aer, pion;
d) aurora, estuar, pieton.

2. Cum se despart la sfârșit de rând cuvintele de mai jos?
a) O-NU, U-NES-CO, a – 5 – a, du-te, cre-a;
b) ONU, UNESCO, a – 5 – a, du-te, cre-a;
c) ONU, UNESCO, a 5 – a, du-te, cre-a;
d) nu se desparte.

3. Arătați care serie cuprinde numai cuvinte accentuate greșit.
a) tuturòr, haòs, lapovìță;
b) dòctoriță, bòlnav, sèver;
c) vàtman, edìtor, furiè;
d) doctorìță, sèver, iànuarie.

4. În limba română există:
a) 31 de litere și 33 de sunete;
b) 29 de litere și 31 de sunete;

Scanned with OKEN Scanner

c) 30 de litere şi 30 de sunete;
d) 28 de litere şi 32 de sunete.

5. În care din cuvintele următoare apare semivocala i̯?
a) mergi;
b) ciocan;
c) viață;
d) diateză.

6. Marcați seria în care apar numai cuvinte scrise corect.
a) trăsnet, caznă, simfonie, vacs;
b) sinfonie, trăznet, caznă, vax;
c) vacs, simfonie, trăznet, caznă;
d) trăznet, simfonie, casnă, vacs.

7. Secvențele *deal, de-al* şi *de-a-l* sunt:
a) omonime;
b) omografe;
c) paronime;
d) omofone.

8. Care formă de G. este corectă?
a) căderea roii;
b) căderea rouăi;
c) căderea roăi;
d) căderea rouei.

9. Care din următoarele nume proprii este scris greşit?
a) Goethe;
b) Nicolae Toniza;
c) Costache Negruzi;
d) Al. Macedonski.

10. Arătați care forme feminine sunt incorecte.
a) psihologă;
b) escroacă;
c) analoagă;
d) pedagogă.

Scanned with OKEN Scanner

11. Marcați formele incorecte.
a) a două sutea;
b) al o mielea;
c) al zece miilea;
d) al zecelea.

12. Marcați enunțul corect.
a) Sosii şi eu, veni şi el.
b) Sosi şi el, venii şi eu.
c) Sosiii şi eu, venii şi el.
d) Sosi şi el, veni şi ea.

13. Marcați abrevierile scrise corect.
a) dv.;
b) dvs.;
c) d-voastră;
d) dv

14. În secvența *nord-vest*, liniuța este:
a) semn de punctuație;
b) semn de ortografie;
c) cratimă;
d) linie de pauză.

15. Marcați enunțul scris corect.
a) Țin-te bine pân' ce vin eu!
b) Țin' te bine pân' ce viu eu!
c) Țin' te bine pân-ce vin eu!
d) Țin' te bine pân' ce viu eu!

16. Marcați situațiile în care se pune punct.
a) după titluri de opere literare, muzicale, științifice;
b) la scrirea simbolurilor din chimie, fizică, matematică;
c) la abrevierile alcătuite din fragmente de cuvinte;
d) când se fac prescurtări.

17. Virgula se folosește pentru a reda:
a) elipsa predicatului;
b) raportul dintre subiect şi predicat;

Scanned with OKEN Scanner

c) raportul dintre o propoziție finală introdusă prin *de* și regentă;
d) relația dintre o subordonată juxtapusă și regenta ei.

18. Marcați enunțul (enunțurile) corect(e).
a) Prăvălia s-o ții deschisă între orele 9 și 16.
b) Prăvălia s-o ții deschisă între orele 9 – 16.
c) Orar de serviciu al prăvăliei: 9 – 16.
d) Orar de servici al prăvăliei: 9 – 16.

19. Marcați forma corectă.
a) plebiscit;
b) plebicist;
c) remunerație;
d) renumerație.

20. Marcați forma corectă a adjectivului pronominal de întărire.
a) elevei însuși;
b) elevei înșiși;
c) elevei însăși;
d) elevei înseși.

Marcați analiza gramaticală corectă a cuvântului subliniat.

21. *Ți-l voi aranja eu pe el, n-ai grijă!*
a) pron. pers., D. posesiv, compl. indirect.;
b) pron. pers., D. etic, fără funcție sintactică;
c) pron. pers., D. locativ, fără funcție sintactică;
d) pron. pers., D. posesiv, atr. pron.

22. *Toți sunt împotrivă- i .*
a) pron. pers., D. posesiv, atr. pron.;
b) pron. pers., D., nume pred.;
c) pron. pers., G., c. c. de mod;
d) pron. pers., D., c. c. de mod.

23. *Vorbește **în somn**.*
a) c. c. de mod, subst. cu prep., Ac.;
b) c. indirect, subst. cu prep., Ac.;

Scanned with OKEN Scanner

c) c. c. de timp, subst. cu prep., Ac.;
d) c. c. de loc, loc. adverbială.

24. *El este amabil şi iubit de toţi.*
a) n. pred., adj. prov. din part.;
b) n. pred., adj. propriu-zis;
c) pred. verbal, verb pred., d. pasivă;
d) n. pred., vb. pred., d. pasivă.

25. *Fiind **supărată**, el n-a mai invitat-o.*
a) nume pred., adj., Ac.;
b) nume pred., adj., N.;
c) c. c. de cauză, adj., Ac.;
d) c. c. de mod, adj., N.

26. ***Sigur** că ne vom mai întâlni.*
a) nume pred., adv. de mod;
b) nume pred., adj.;
c) pred. verbal, adv. predicativ;
d) c. c. de mod, adv de mod.

27. *Ea este invidioasă **pe Ioana**.*
a) c. c. de loc, subst. cu prep.;
b) c. direct, subst. cu prep.;
c) c. indirect, subst. cu prep.;
d) elem. pred. supl., subst. cu prep.

28. ***Mi**-am dat seama de greşeală.*
a) pron. refl., D., fără funcţie sintactică;
b) pron. refl., D., compl. indirect;
c) pron. pers., D., fără funcţie sintactică;
d) pron. pers., D., compl. indirect.

29. ***Mi**-am văzut poza în ziar.*
a) pron. refl., D., atr. pron.;
b) pron. pers., D., atr. pron;
c) pron. refl., D., c. indirect;
d) pron. pers., D., c. indirect.

Scanned with OKEN Scanner

30. *Au murit **dintre colegi**.*
a) subiect, subst. cu prep., Ac.;
b) subiect, subst. cu prep., N.;
c) atr. subst. prep., subst. cu prep., Ac.;
d) c. c. de loc, subst. cu prep., Ac.

31. *Holda nu-i de secerat,/ iar fata **de măritat**.*
a) nume pred., subst. cu prep., Ac.;
b) atr. subst. prep., subst. cu prep., Ac.;
c) c. c. de scop, subst. cu prep., Ac.;
d) nume pred., verb la supin.

32. *Prinde totul **din mers**.*
a) c. c. de mod, vb. la supin;
b) c. indirect, subst. cu prep., Ac.;
c) c. c. de loc, subst. cu prep., Ac.;
d) c. c. de loc, vb. la supin.

33. *N-a mai insistat asupra acelor nenumărate şi fără de sfârşit **petiţii**.*
a) subst., N., subiect;
b) subst., Ac., c. direct;
c) subst., G., c. indirect;
d) subst., D., c. indirect.

34. ***În locul lui**, eu nu te-aş mai asculta.*
a) c. c. de loc, pron. pers., G., loc. prep.;
b) c. c. condiţional, pron. pers., G., loc. prep.;
c) c. c. concesiv, pron. pers., G.;
d) c. c. de mod, pron. pers., G.

35. *N-am ce-ţi **face**, dragul meu!*
a) pred. verbal, vb. pred., ind., prez.;
b) pred. vb., vb. pred., conj., prez., forma populară,
c) compl. dir., vb. pred., inf., prez.;
d) subiect, vb. pred., inf., prez.

36. *Asta-i situaţia, **una** nu prea roză!*
a) subiect, num. card., N.;
b) atr. pron., pron. nehot., N.;

Scanned with OKEN Scanner

c) atr. adj., adj. pron. nehot., Ac.;
d) nume pred., pron. nehot., N.

37. *Te crezi tu **în stare** de așa ceva?*
a) nume pred., subst. cu prep.;
b) elem. pred. supl., loc. adj.;
c) c. c. de mod, subst. cu prep.;
d) c. c. de loc, loc. subst.

38. *Telefonează-i unui coleg **al meu**.*
a) c. ind., pron. pos., D.;
b) atr. pron., pron. pos., G.;
c) atr. adj., adj. pron. pos., D.;
d) atr. adj., adj. pron. pos., D.

39. *Nu s-a îndoit **nici o** clipă de asta.*
a) atr. adj., adj. pron. negativ, Ac.;
b) atr. adj., adj. pron. nehot., N.;
c) at. adverbial, adv. de mod;
d) subiect, pron neg., N.

40. *Toți cei **din jur** l-au aplaudat.*
a) atr. adverbial, loc adv. de loc;
b) atr. subst. prep., subst. cu prep., Ac.;
c) c. c. de loc, loc. adv. de loc;
d) c. c. de loc, subst. cu prep., Ac.

41. *Am locuit **un** an în Oradea.*
a) atr. adj., num. card., Ac.;
b) atr. adj., num. card., N.;
c) art. nehot., Ac.;
d) atr. adj., adj. pron. nehot., Ac.

42. *Ce crezi că-i place?*
a) adv. de mod, c. c. de mod;
b) subiect, pron. interogativ;
c) c. direct, pron. interogativ;
d) c. direct, pron. relativ.

Scanned with OKEN Scanner

Marcați analiza corectă a frazelor.

43. *Uite c-ai ajuns și tu să ai destui bani ca să-ți iei o mașină bună.*
a) Principală + CD. + SB. + CNS.
b) Principală + SB + CD. + C. scop
c) Principală + CD. + Pred. + CNS.
d) Principală + C. ind. + Pred. + Atributivă

44. *Au rămas toți cum erau pe vremea când s-au cunoscut.*
a) Principală + Atributivă + Circ. de timp
b) Principală + Atributivă + Atributivă
c) Principală + Circ. de mod + Circ. de timp
d) Principală + Pred. + Atributivă

45. *Ajunge să-l contrazici o dată, ca el să-ți poarte pică până mori.*
a) PP + CD. + Consec. + Atributivă
b) PP + SB + Consec. + C. de timp
c) P. + Pred. + Cauzală + C. de timp
d) PP + SB + Consec. + Atributivă

46. *I-a plăcut mult să bea, de aceea îl doare că nu mai poate.*
a) PP + CD. + Cauzală + SB
b) PP + SB + PP + CD
c) PP + CD + PP + SB
d) PP + SB + Cauzală + CD

47. *Ce din câte i se spun se cuvine să facă omul?*
a) Atributivă + PP + SB
b) Principală + Atributivă + CD
c) C. directă + PP + CD
d) Atributivă + PP + CD

48. *Să se știe ce-i convine să facă la serviciu, l-ar da afară.*
a) Condițională + SB + SB + PP
b) PP + C. directă + SB + Condițională
c) Circ. de scop + SB + C. directă + PP
d) Condițională + SB + C. directă + PP

49. *Cum e posibil ca asta să însemne lege și ce numim dreptate?*
a) PP + CD + PP

Scanned with OKEN Scanner

b) C. de mod + SB + PP
c) PP + SB + Pred.
d) PP + SB + CD

50. *În cazul că nu se va întâmpla ce aşteptăm noi, poate pleca.*
a) Circ. de cauză + SB + PP + CD
b) Circ. de cauză + C. directă + PP
c) Atributivă + SB + PP + CD
d) Atributivă + SB + PP

51. *Salariul, indiferent cât e, o să-l luăm, c-avem nevoie de bani.*
a) PP + Circ. de scop + Circ. de cauză
b) Circ. de mod + PP + Circ. de cauză
c) Concesivă + PP + Circ. de scop
d) Concesivă + PP + Circ. de cauză

52. *Cât aş merge pe câmpie, /Fată nu-i să-mi placă mie!*
a) Concesivă + PP + Atributivă
b) Concesivă + PP + Consecutivă
c) Concesivă + PP + Pred.
d) Circ. de mod + PP + Circ. de scop

53. *Ce-ai zice să plecăm fără să ne ştie cineva?*
a) PP + CD + Circ. de mod
b) PP + CI + Circ. de mod
c) PP + CD + Concesivă
d) PP + SB + Concesivă

54. *Că merge acum la şcoală tu nu trebuie să te miri.*
a) CD + PP + Pred.
b) CI + PP + CD
c) SB + PP + SB
d) CI + PP + SB

55. *Că n-ai să înveţi nimic, una ca asta n-aveam s-o aflu uşor.*
a) CD + PP + CD
b) CD + PP
c) CD + CD + PP + CD
d) SB + PP

Scanned with OKEN Scanner

56. *Când m-ai fi chemat la nuntă, bineînțeles c-aș fi fost bucuros.*
a) Circ. de timp + PP
b) Circ. de timp + PP + SB
c) Circ. cond. + PP
d) Circ. cond. + PP + SB

57. *Nu se poate spune de ce s-a supărat pe cine nu-i vinovat.*
a) PP + PP + CD + CD
b) PP + CD + CI
c) PP + SB + CI
d) PP + SB + CD

58. *N-avem de ce ne plânge c-am pierdut meciul.*
a) PP + CI
b) PP + CD + CI
c) PP + Circ. de cauză
d) PP + CD + Circ. de cauză

59. *Ar fi culmea să-l vezi că vine.*
a) PP + Atributivă + CD
b) PP + Atributivă + CI
c) PP + SB + CI
d) PP + SB + Pred. suplimentară

60. *Îl supără că ție trebuie să ți se spună ce-a făcut.*
a) PP + CD + CD + SB
b) PP + CD + SB + CD
c) PP + SB + CD + SB
d) PP + SB + SB + SB

Testul nr. 12

1. Indicați grupa (grupele) care conțin (e) paronime:
a) vèselă – vesèlă;
b) repercusiune – repercursiune;
c) aliment – faliment;
d) devreme – de vreme.

Scanned with OKEN Scanner

2. Cum se despart la sfârşit de rând cuvintele.
   a) cre-a, du-te, strâm-ţi;
   b) cre-a, du-te, strâmţi;
   c) cat-har-sis, au-to-buz, a-ug-men-ta-tiv;
   d) cathar-sis, au-tobuz, aug-mentativ?

3. Care serie de cuvinte conţine numai diftongi?
   a) mausoleu, eraţi, steaua;
   b) ceas, geam, gheaţă;
   c) deal, fior, pieton;
   d) piano, teatru, viaţă.

4. Marcaţi seria care cuprinde numai cuvinte scrise greşit.
   a) diriginţie, preşedinţie, chermesă, paratrăsnet;
   b) dirigenţie, preşedinţie, chermeză, paratrăznet;
   c) dirigenţie, preşedinţie, chermesă, paratrăsnet;
   d) diriginţie, preşedinţie, chermeză, paratrăznet.

5. Marcaţi formele verbale greşite.
   a) să convoce;
   b) să convoace;
   c) să invoce;
   d) invoace.

6. Marcaţi formele scrise corect.
   a) bine-nţeles;
   b) bineînţeles;
   c) binenţeles;
   d) bineânţeles.

7. Marcaţi exemplul (exemplele) în care cratima este un semn de punctuaţie.
   a) l-am dus;
   b) d-ta;
   c) P.N.L.-ul;
   d) proces-verbal.

8. Marcaţi situaţia (situaţiile) în care cratima este semn de ortografie.
   a) Ştefan-Vodă;
   b) roşu-deschis;

Scanned with OKEN Scanner

c) ex-director;
d) două-trei zile.

9. În expresia: *Șoseaua București – Baia Mare*, liniuța este:
a) semn de ortografie;
b) semn de punctuație;
c) cratimă;
d) linie de pauză.

10. Raporturile de subordonare în propoziție se pot realiza prin:
a) joncțiune;
b) juxtapunere;
c) flexiune;
d) conversie.

11. Elementul subliniat din pix*uri* este:
a) terminație;
b) desinență de plural;
c) sufix lexical;
d) sufix gramatical.

12. *Masă* din *masă de lemn* și *masă* din *masă de oameni* sunt:
a) omofone;
b) omografe;
c) omonime totale;
d) omonime parțiale.

13. *Sare* din *sare de bucătărie* și *sare* din *sare la înălțime* sunt:
a) omonime lexico-gramaticale;
b) paronime;
c) omofone;
d) omonime totale.

14. *Masă din masă de prânz, înainte de masă, masă de lemn* sunt:
a) omografe;
b) omofone;
c) omonime lexico-gramaticale;
d) altă soluție.

Scanned with OKEN Scanner

15. Arătați paronimele folosite corect:
a) flagrant delict;
b) fragrant delict;
c) unguent fragrant;
d) unguent flagrant.

16. Marcați grupurile care conțin sinonime.
a) antinomie – contradicție;
b) conjectură – supoziție;
c) adagio – aforism;
d) preceptor – pedagog.

17. Marcați cuvântul format cu ajutorul unui sufix augmentativ.
a) vulpoi;
b) măturoi;
c) trifoi;
d) copoi.

18. Cuvântul *laser* s-a format prin:
a) derivare;
b) conversiune;
c) compunere prin abreviere;
d) schimbarea valorii gramaticale.

19. Indicați partea de vorbire subliniată din enunțul:
*O ținea **una** și bine.*
a) adverb de mod;
b) pronume nehotărât;
c) numeral cardinal;
d) adjectiv pronominal nehotărât.

20. *Plânge ce plânge și apoi se liniștește.*
a) adverb de mod;
b) pronume relativ;
c) adj. pron. relativ;
d) adverb relativ.

Scanned with OKEN Scanner

21. *Pe-aici e şi mai uşor de trecut.*
a) pronume reflexiv;
b) conjuncție coordonatoare;
c) adverb de mod;
d) pronume de întărire.

22. *Are obiceiul de întârzie.*
a) prepoziție;
b) conjuncție coordonatoare;
c) pronume relativ;
d) adverb relativ.

23. ***Da de unde!***
a) locuțiune interjecțională;
b) locuțiune adverbială;
c) construcție incidentă;
d) locuțiune verbală.

24. ***Ia te uită!***
a) verb predicativ;
b) pronume personal;
c) interjecție;
d) adverb.

25. Indicați grupul care conține numai substantive epicene.
a) hipopotam, şoarece, elefant, liliac;
b) cățea, scroafă, porc, câine;
c) viespe, girafă, greier, bursuc;
d) gâscă, iapă, vacă, oaie.

26. Elementul subliniat din *mămico*!
a) este desinență a vocativului;
b) este un sufix gramatical;
c) argumentează existența genului personal;
d) este alternanță fonetică.

27. ***Cu dare de mână*** este:
a) locuțiune adjectivală;
b) locuțiune adverbială;

Scanned with OKEN Scanner

c) construcție incidentă;
d) substantiv compus.

28. În enunțul: **El se îngrașă.** ***se*** este pronume reflexiv:
a) reciproc;
b) eventiv;
c) posesiv;
d) impersonal.

29. În enunțul: **El stă ceva mai departe.** ***ceva*** este:
a) pronume nehotărât;
b) adjectiv pronominal nehotărât;
c) substantiv;
d) adverb.

30. În exemplul: **El vine tot mai des.** ***tot*** este:
a) pronume nehotărât;
b) adjectiv pronominal nehotărât;
c) substantiv;
d) adverb.

31. În enunțul: **A luat mașina aproape pe nimic.** ***pe nimic*** este:
a) pronume negativ cu prepoziție;
b) locuțiune adjectivală;
c) locuțiune substantivală;
d) locuțiune adverbială.

Marcați analiza gramaticală corectă a cuvântului subliniat.

32. *Oferirea de premii* ***tuturor*** *este o tradiție a școlii.*
a) adj. pron. nehot., G., atr. adj.;
b) adj. pron. nehot., D., atr. adj.;
c) pron. nehot.,G., atr. pron.;
d) pron. nehot., D., atr. pron.

33. ***Mai că*** *vine.*
a) adv. pred., pred. verbal;
b) adv. de mod, c. c. de mod;

Scanned with OKEN Scanner

c) adv. de timp, pred. vb.;
d) adv. de mod, nume pred.

34. *M-am plictisit **stând** degeaba.*
a) vb. pred., gerunziu, compl. ind.;
b) vb. pred., ger., atr. vb.;
c) vb. pred., compl. dir.;
d) vb. pred., c. c. de mod.

35. *Nu i-a convenit niciodată acest **lucru**.*
a) subst., N., subiect;
b) subst., Ac., compl. ind.;
c) subst., Ac., compl. ind.;
d) subst., N., nume pred.

36. *Face gesturi contrare bunului **simț**.*
a) subst., N., subiect;
b) subst., G., atr. subst.;
c) subst., D., c. ind;
d) subst., Ac., atr. subst.

37. *Tu **mi**-ai luat umbrela.*
a) pron. pers., D., compl. ind.;
b) pron. refl., G., compl. ind.;
c) pron. pers., D., atr. pron.;
d) pron. refl., G., atr. pron.

38. *Toamna se numără bobocii.*
a) subst., Ac., c. c. de timp;
b) subst., N., subiect;
c) adv. de timp, Ac., c. c. de timp;
d) adv. de timp N., c. c. de timp.

39. În enunțul *„Sună la ușă."* există:
a) subiect subînțeles;
b) subiect inclus;
c) subiect exprimat;
d) subiect nedeterminat.

Scanned with OKEN Scanner

40. Predicatul în enunțul: *„Nu i se poate face nimic rău."* este
a) nu se poate;
b) nu se poate face;
c) nu se poate face rău;
d) nu poate.

41. În care din enunțurile următoare se află subiective?
a) *Înainte de-a-i trece prin cap să vină, m-a sunat.*
b) *Fiindu-mi dat să te cunosc, m-am bucurat.*
c) *Era de presupus că va reuși.*
d) *M-a rugat pe mine să-l duc.*

42. Indicați enunțul (enunțurile) în care nu se află verbe auxiliare.
a) *L-i vedea mâine.*
b) *O să te aștept.*
c) *Unde i-s caietele?*
d) *El e acolo unde ar fi fost și ea.*

43. Marcați enunțul în care ***lui*** este pronume personal.
a) *Pisicile lui madam Popescu sunt vesele.*
b) *În zilele lui ianuarie 2000 a fost ger.*
c) *Perele i-au plăcut și lui Andrei, și lui Carmen.*
d) *S-a lovit datorită lui Nicușor.*

44. În care enunț *mea* este în G.?
a) *Draga mea, vino pe la mine!*
b) *El s-a așezat în fața mea.*
c) *Toți sunt împotriva mea.*
d) *Nu-ți place casa mea.*

45. *„A pățit-o din cauza lui."* Analiza gramaticală corectă a cuvântului ***lui***:
a) pron. pos., Ac., c. c. de cauză;
b) pron. pers., G., atr. pronominal;
c) adj. pron. pos., Ac., atr. adj.;
d) pron. pers., G., c. c. de cauză.

46. În enunțul: *„Ești atât de frumoasă!"*, cuvintele subliniate sunt:
a) locuțiune adverbială;
b) locuțiune prepozițională;

Scanned with OKEN Scanner

c) pron. nehot. + prep.;
d) adverb + prepoziție.

47. Marcați enunțul (enunțurile) în care *să* este conjuncție subordonatoare.
a) *Are să facă ce știe.*
b) *Nu știe unde să plece.*
c) *Să mergem cu toții la mare!*
d) *Cu cine să mai discut?*

48. Marcați enunțul (enunțurile) în care apar (e) subordonate (ă) cauzale (ă).
a) *Nu se știe din ce cauză a murit.*
b) *E supărat și de aceea nu vorbește cu nimeni.*
c) *Din cauza asta nu mănâncă și nu bea.*
d) *Nu te mai deranjez, din moment ce ești ocupat.*

49. Marcați enunțul (enunțurile) în care apar completive directe.
a) *Nu-i convine că am venit.*
b) *Îl văd că vine.*
c) *L-am întrebat pe Ion ce mai face.*
d) *El este obligat să muncească.*

50. Marcați enunțul (enunțurile) în care apar (e) completive indirecte.
a) *Se întreba ce să facă.*
b) *Candidații sunt invitați să intre în sală.*
c) *Spune-mi cui i-ai dat cartea.*
d) *Am insistat să plecăm azi.*

Marcați enunțul (enunțurile) care conține(e) greșeli.

51. a) *La sfârșitul celei de-a treia zi a venit.*
b) *Eu era să cad.*
c) *Nu mi-ar displăcea să vii.*
d) *Eu continuu să învăț și la ora zece.*

52. a) *Toată ziua am jucat remy.*
b) *Aseară, la talk-show, el a ținut un speech.*
c) *Jocul lui Hagi n-a fost fer-play.*
d) *Cartea aceea este un best-seler.*

Scanned with OKEN Scanner

53. a) *Manualul de istorie al românilor este acceptabil.*
b) *Bineînțeles că se simte în al optulea cer.*
c) *Inspectoratul Școlar nu se înșală niciodată.*
d) *Aceiași dizidenți candidează la președinție.*

54. a) *Primarul Alba-Iuliei;*
b) *Primarul Albei-Iulia;*
c) *Primarul Albei-Iulii;*
d) *Primarul Albii-Iulia.*

55. a) *Fiica ta face o greșeală.*
b) *I-ați umbrela!*
c) *Dărui-ți-mi-o mie!*
d) *Vezi-ți de-ale tale!*

56. a) *a rămas pe jantă;*
b) *industrie minieră;*
c) *transcriere literală;*
d) *tribunal arbitral.*

57. a) *Topîrceanu;*
b) *doisprezece iunie;*
c) *sfeclă-de-zahăr;*
d) *rea-voință.*

58. a) *excortă;*
b) *filigram;*
c) *delincvent;*
d) *jurisconsult.*

59. a) *Însuși Ion și Ana au venit.*
b) *Înseși Ion și Ana au venit.*
c) *Înșiși Ion și Ana au venit.*
d) *Însăși Ion și Ana au venit.*

Scanned with OKEN Scanner

60. a) *A-mplinit paisprezece ani.*
b) *Fac tot felul de exhibiții.*
c) *Îi scrii dragei tale surori.*
d) *Auzii ceea ce nici eu nu dorii.*

Testul nr. 13

Rescrieți următoarele texte după corectarea greşelilor de ortografie.

1. Ne-au creeat şi ne crează dificultăți proprii noştri copii.
2. Fiind ei însuşi arbitri, nu l-i greu a fii integrii.
3. N-au avut acces la preşedinție uni din ce-i mai agreeați membrii.
4. Trebuie să şti ceeace ți sa indicat în programă, alt fel rişti să pici.
5. Nu te sfiii să fii unul din cei mai iluştrii copii a-i noştri, dacă ții la maieştrii tăi şi dacă nu ții indiferent viitorul.
6. Convinsu-ai pe Ioana că ficei sale i bine unde i soțul şi unde is copii?
7. Susții într-una că ți-n pericol viața, dacă nu ți relua tratamentul de altădată.
8. Pe stadionul „clujana" roşii-i învinseseră pe negrii, iar albii pe albaştrii.
9. Nu mă speriu cînd mă apropiu de tigri aceea, ştiindui în cuştile propii.

Testul nr. 14

Rescrieți următoarele texte după corectarea greşelilor de ortografie:

1. Dute-ncotr-o-i vedea cu ochi, că nu-ți re-noiesc contractul, fiind că n-am bani pentru toți chiulangii!
2. Rochia de mătasă călcatumi-o-ai sau nu, leneş-o?
3. I-a s-o văd şi pe ea daco să ia ia acea cu flori roşi care i aşa de dragă.
4. Pare-mi-se că aceeaşi codri negrii-şi tremură frunzişul înfiorați de aceiaşi adiere ca-n vremuri de de mult.

Scanned with OKEN Scanner

5. Când sosi-i, găsii în gară un continu du-te vin-o, că abea-mi întîlni-i copii, nevasta şi socri.
6. Duce-ţi-sar pe pustii idea, că multe pătimii şi eu din cauza acesteea!
7. De m-i vedea că-s obosit, să şti că pîn-să-noptăm m-ai e puţin.
8. Putea-li-te-vei oare împotrivii, de i vedea pe aceia că-s mulţi şi nu l-i teamă de nimeni?
9. Cum văzui că nu i indiferent şi că-i om cum se cade, stărui-i şi-mi înmi promisiunile de-al răsplăti.

Testul nr. 15

Rescrieţi următoarele texte după corectarea greşelilor de ortografie.
1. Las-căi place şi neveste-mi să-şi pună cerceii albaştrii!
2. Nu ţi ruşine, dom-le, să nu-i ajuţi pe fii soră-ti?
3. Mi-ai promis co să-mi scri altădată, dar pîn' acum nai făcut-o.
4. Fi sigur că şi mi-e mi dor de voi, dar n-am găsit vreodată potrivită pentru a venii..
5. Cum nu l-i nimeni înnainte şi-nnapoi, nici trolee, nici tranvaie, schimbă din viteza-ntîia într-a trea.
6. Altădată, cînd v-a apare soarele, or să plece şi copii la plaje, dar azi, fiind înorat, trebuie să stea în hotel.
7. Fii-vor buni ei pantofii aceea s-au ior fii strîmţi ca ce-i roşii?
8. Trandafirii-i obrăjori făceau gropiţe cînd surâdea.
9. Banii lua-ţi-vi-i de grabă şi cheltuiţi-i!

Testul nr. 16

Rescrieţi următoarele texte după corectarea greşelilor de ortografie.
1. Înneca-tu-i-s-au corăbiile dintrodată, de i sa-nnegrit faţa şii prost dispus întruna?
2. Albaştrii-s ochii maică-mi-i şi mîndri i-s fii şi nepoţii!
3. Ascultaţii pe maimarii voştri, fi-ţi întegrii şi fără ipocrizii şi iubiţii pe toţi oamenii!

Scanned with OKEN Scanner

4. Însăşi directoru-şi însuşii o parte din bunurile aceleeaşi fabrici ce-şi creease o dată faimă.
5. Pîn-se hotăreşte ia să-mi dea cartea, mi-o i-au ieu de la bibliotecă.
6. Las pe mine, de nu i reuşii tu pîn'atunci!
7. Li-i vedea pe Ion, cînd ţi vedea ceafa!
8. Ochelarii cenuşii m-ai treacă meargă, dar ciorapii negrii s-au cei roşiii nu i se potrivesc de loc.
9. Primminiştrii aceea sau întîlnit întradevăr în capitala Costei Rica.

Scanned with OKEN Scanner

RĂSPUNSURI

TESTUL NR. 1

1. b. (v. §9); 2. c. (v. §99 şi §134); 3. c. (vb. copulativ *a fi* + numele predicativ *conform regulamentului*); 4. a. (*a început* nu are subiect); 5. a. (v. §81, §102); 6. a. (prepoziţia *datorită* cere D); 7. a. (v. §27); 8. a. (*dreptatea* = Sb., *-i* = vb. copulativ); 9. d.; 10. c. (*în ciuda cărui fapt greşesc?*); 11. c. (v. §47.5); 12. a. (determină subst. *sosirea*); 13. c. (viitor popular format cu vb. aux. *a avea: am să plec, o să plec* etc.); 14. a. (v. §142); 15. a. (v. §27); 16. a. (v. §9); 17. b. (v. §45); 18. a. (v. §48.4); 19. c. (ţine locul unui Sb. al predicatului *e pus*); 20. a. (v. §41); 21. b. (v. §40); 22. b. (v. §44); 23. c. (v. §19); 24. e. ; 25. d.; 26. b. (viitor anterior); 27. c. (*din ce cauză nu era posibil?*).

TESTUL NR. 2

1. a. (v. §27); 2. b.; 3. c.(se acordă cu subst. *tineri*); 4. d. (*tineri* este în N, fiind Sb.); 5. c.; 6. c.; 7. a. (pred. *place* nu are Sb. în regentă); 8. b. (*copiii* = Sb.; *sunt* = vb. cop.); 9. a. (v. §47.4); 10. b. (posesiv); 11. a. (determină subst. *vălvoare*); 12. b. (= *nu are să ştie* – viitor popular); 13. c. (*de* = *chiar dacă*); 14. b. (determină pronumele *nime*); 15. c. (pluralul *fresce* + art. *–i*); 16. a. (v. §38., §45.); 17. b.(valenţa tranzitivă e satisfăcută de *–i* –C.D., iar *a privi* e vb. monotranzitiv);18. c. (*a se face* este vb. cop., sinonim cu *a deveni*); 19. c. (**de** = *încât*); 20. a. (adjectiv pron. posesiv care se acordă cu subst. *doruri*, C.D. al vb. *să asculţi*); 21. a. (este un subst. în cazul V); 22. b. (formă neacc. de la *mie*, v. §70.1); 23. b. (*asupră* = *deasupra*); 24. a. (Pred. *enervează* nu are Sb.); 25. b. (determină subst. *băiat*); 26. c.; 27. a.

TESTUL NR. 3

1. a. (ţine locul unui N.p. antepus vb. cop. *e*; *vină* = Sb.); 2. a. (insuficient); 3. d.; 4. c. (adj. pron. posesiv acordat cu subst. *vină* – Sb.); 5. b; 6. a. (v. §27); 7. b; 8. a. (pred. *ar fi trebuit* nu are Sb.); 9. c. (v. §77.3); 10. b.(v. §83); 11. c; 12. b; 13. c. (v. §45); 14. a. (v. §44); 15. b.; 16. c. (v. §44); 17. d. ;18. c. ;19. d.; 20. a; 21. a.

Scanned with OKEN Scanner

(*de = ca să*); 22. b.; 23. c. (v. §65.2); 24. b (se acordă cu Sb. *tu*); 25. b; 26. a; 27. c.

TESTUL NR. 4

1. b.; 2. a (v. §24); 3. d (v. §45); 4. b; 5. b; 6. a (invariabil); 7. a (precedat de vb. cop. *–i*); 8.b.; 9. b; 10. b (*de = ca să*); 11. d.; 12. c; 13. c (se acordă cu subst. *cânturilor* – C.i.); 14. a.; 15. b; 16. a; 17. c (formează viitorul popular al vb. *a merge*); 18. a (după vb. impersonal *se pare*); 19. a (§47.5); 20. c.; 21. c (determină subst. *victimă*); 22. b; 23. a; 24. a (împreună cu vb. cop. *nu-s* formează predicatul nominal); 25. a (fiind apoziție); 26. b; 27. a.

Obs. 1. La testele 1-4, se pot obține maximum 27 puncte. Pentru a obține nota se împarte punctajul la trei şi apoi se adaugă unu (de ex. 17:3 = 5,66 +1 =6,66)

TESTUL NR. 5

1. Antebrat, antiimperialist, conațional, concetățean, desărat, descalifica, dezamăgi, fetiță, retras, pregăti (v. §6)
2. În-ă-crit, î-nalt, în-ăl-bi, su-biect, su-bit, sub-o-fi-țer, pâs-lă, co-tlet, somp-tu-os, strâmți (v. §24)
3. Nepărtinitor – echitabil; rafinat – elevat; artifical – contrafăcut; cotidian – zilnic; imaginar - fictiv; hoție – fraudă; a contopi – a fuziona; pur – candid; a retracta – a dezice; sancțiune – pedeapsă
4. *Nouă* ni-i bine. Are casă *nouă*. A luat nota *nouă*. *Cer* bani. *Cer* albastru se vede printre nori. Taie un butuc de *cer*. *Mai* merge. Suntem în luna *mai*. Are dureri de *mai*. *El este mai* bun.
5. Copiii aceia, piuneză, cearşaf, fiicele înseşi, ceea ce, fiindcă, se aşază, masor, du-te-vino
6. Îl *bate* peste picioare. – a lovi; E *bătut* în cap. – e prost;
   Se *bate* cu pumnii în piept. – se laudă; Îl *bate* la cap. – îl plictiseşte;
   Ei *bat* palma. – încheie o tranzacție; A *bătut* recordul. – a depăşit;
   Se *bat* în Cecenia. – se războiesc; *Bate* covoarele. – scutură;
   Bat apa-n piuă. – vorbesc aiurea; *Bate* bani. – fabrică;
   Bate toba peste tot. – anunță secretul; *Bate* drumurile. – umblă;
   Bate câmpii. – vorbeşte aiurea; *Bate* pasul pe loc. – nu înaintează;
   Bate din gură. – trăncăneşte; *Bate* din aripi. – zboară;

Scanned with OKEN Scanner

Îi *bate* inima. – pulsează; Puşca *bate* departe. – trage;
Bate vântul. – suflă; *Bate* în albastru. – se apropie de ...;

7. Deoarece, să, dacă, căci, până să , că, ca să, deşi, fiindcă, încât.
8. a). N. p.; b). Sb.; c). N.p.; d). c.c.l.; e). A pron. gen.; f). Atr. adj.; g). c.c.condiţional; h). A. subst. dativ ; i). c.c.l.; j). c.c.de cauză.
9. a). circ. de scop; b). circ. de cauză; c). circ. concesivă; d). circ. de cauză; e). c). indirectă; f). atributivă; g). compl. indirectă; h). circ. consecutivă; i). subiectivă; j). subiectivă.
10. Best-seller; business; kitsch; copyright; fairplay; speech; rummy; strip-tease; talk-show; statu-quo.

TESTUL NR. 6

1. / Câştigă / [cine joacă] (SB); / Câştigă / [ce şi-a dorit] (C.D.); / Câştigă / [cu ce poate] (C.I.); / Câştigă / [unde lucrează] (C. I.); / Câştigă / [când îşi propune] (C.T.); / Câştigă / [cum poate] (C.M.); / Câştigă / [fiindcă munceşte] (C.Cz.); / Câştigă / [ca să poată trăi] (C. Scop.); / Câştigă / [dacă are voinţă] (Cond.); / Câştigă / [deşi nu e în formă] [concesivă]; /Câştigă / [de-i uimeşte pe toţi] (C. consecutivă).
2. „din cap până-n picioare"; „cu capul plecat"; „a căzut în cap"; „a da peste cap"; „ a umbla cu capu-n traistă"; „a-şi bate capul"; „cu noaptea-n cap"; „cu cap"; „cu scaun la cap"; „a da din cap"; „a-şi lua lumea-n cap"; „a suci capul"; „pe capete".
3. examen (6l–7s), chiciură (8l–6s), vechi (5l–3s), cinci (5l–4s), unghi (5l–3s), mixt (4l–5s), schimb (6l–5s), ceas (4l–3s), ochi (4l–2s), pix (3l–4s).
(l = literă, s = sunet).
4. serbare anuală; text cu lacune; virtuoz al naiului; livret militar; muncitor miner; compunere literară; acces de furie; tanc petrolier; casă familială; persoană enervată.
5. Plăcerea distracţiilor de tot felul l-a făcut să uite.
Misiunea oamenilor acestora nu este uşoară.
Efortul muncii depuse pentru înălţarea şcolii n-a fost zadarnic.
Florile sunt ale Mariei.
Mihai însuşi a spus aşa ceva.
Experţii sunt unanim de acord.
Omul pe care l-aţi chemat nu mai vine.
Datorită eforturilor şi contribuţiei voastre am reuşit.

Scanned with OKEN Scanner

Vreau să adaug ceva la acest capitol.
A venit în calitate de trimis special.

6. *Vi* se pare. Merg prin *vii*. *Viii* cu *viii*, morții cu morții. *Viii-i* par mai interesanți. *M-i* vedea mâine. *Mi* s-a spus. *Mii* de oameni vin. Lui *i-i* foame. Doresc *a-l* vedea. E *al* meu.(v. §52, §70, §72, §47, §93)
7. a. II; b. I; c. II; d. III; e. IV; f. III; g. I; h. III; i. III; j. I.
8. a. Ac, C.d.; b. D, C.c.m.; c. -, N.p.; d. N, A.adj.; e. N, Sb.; f. D, A. pron.; g. - P.v.; h. G, N.p.; i. G, N.p.; j. Ac, -.
9. a). /Știu/ [*spre care* merge]; b). /Știu/ [dacă vine]; c). Poate *fi văzut* de oricine.; d). Soseşte înaintea *lui*.; e). Are flori în păru-*i*.; f). *Mergând* neatent, a căzut.; g). *Să mă tai*, tot nu-ți spun.; h). Lupta *contra duşmanilor* a fost grea.; i). Îi plăcea *a se bucura*.; j). Este *frumos* afară.
10. Cinci-spre-ze-ce; i-nep-ți-e; in-ap-tă; co-pi-ii; pri-ve-lişti; UNESCO; mij-lo-ciu; răz-leț; e-vla-vi-e; vârst-nic (v. §24, §25, §26, §27, §29).

TESTUL NR. 7

1. An-es-te-zi-e; an-te-pen-ul-tim; bur-lan; ca-thar-sis; lin-gvist; sand-vici; fi-ind-că; abs-tract; ar-te-ri-o-scle-ro-ză; ab-sorb-ți-e.
2. I b; II c; III c; IV b; V a; VI c; VII c; VIII c; IX c; X b.
3. I a; II b; III d; IV c; V c.d.; VI c; VII c; VIII b; IX b; X a.
4. 1 Pred. ; 2 Atr.; 3 SB; 4 Condițională; 5 Cauzală; 6 C.I.; 7 Concesivă; 8 C.I.; 9 SB; 10 Consec.
5. I Se ştie de vine (SB); II Întrebarea este de vine. (Pred.); III N-a luat hotărârea de va pleca. (Atr.); IV Nu ştie de va pleca. (C.D.); V Se gândeşte de va pleca. (C.I.); VI Plecă de vine maşina. (Cond.); VII De s-a-nserat, a aprins lumina. (C. temporală); VIII Du-te de te culcă! (C. scop); IX De-l bați, tot nu-ți spune. (Concesivă); X L-a certat de-o să țină minte. (Consecutivă).
6. De, să, încât, deşi, dacă, fiindcă, că, deoarece, căci, întrucât.
7. a). imper., prez.; b). inf., prez.; c). ind., perf. s.; d). cond.-opt., perf; e). ind., viitor anterior; f). ind., perf. s.; g). ind.,viitor popular; h). ind., viitor popular; i). ind., prez.; j). supin. -.
8. Omen + ire = *omenire*; omen + ie – *omenie*; omen + os *omenos*; ne + om = *neom*; *omuleț* = om + uleț; supra + om – *supraom*; om + uşor – *omuşor*; omen + eşte – *omeneşte*; omen + esc – *omenesc*; omen + i – *omeni*; ne + omen + esc – *neomenesc*.

Scanned with OKEN Scanner

9. I. Ştiu *cine* a venit. II. Ştiu *cine* este vinovatul. III. Ştiu *al cui* e caietul. IV. Ştiu *al cui* copil eşti tu. V. Ştiu *pentru cine* este cadoul. VI. Ştiu *pe cine* iubeşti. VII. Ştiu *la cine* te gândeşti. VIII. Ştiu împotriva *cui* lupţi. IX. Ştiu *spre cine* te îndrepţi. X. Ştiu *odată cu cine* soseşti. Ştiu *înaintea cui* soseşti.

10. I. supraaglomerat; II. hobby; III. acces; IV. reeşalona; V. graffiti; VI. addenda; VII. groggy; VIII. ştiinţă; IX. cellalt; X. summum; summit; XI. înnopta; XII. coopera; XIII happy-end; XIV. superregional; inerregn; XV. transsiberian; XVI. watt; XVII. ambiguu; XVIII. intermezzo.

TESTUL NR. 8

1. a). Urmează luna *áugust*. *Augústul* suveran a participat la război. (augústa sa persoană.)
   b). Mi-am cumpărat o *colónie*. *Colonía* română din Paris e numeroasă.
   c). O *compánie* e formată din mai multe plutoane. Mă simt bine în *companía* lui.
   d). Se strânsese lumea ca la *comédie*. „O scrisoare pierdută" este o *comedíe* de I. L. Caragiale.
   e). Orice şcoală are un *diréctor*. În orice activitate există un principiu *directór*.
   f). *Imóbilul* în care locuiesc e înalt. S-a crezut că pământul e *imobíl*.
   g). Religia *mozáică* a fost creată de Moise. Portretele sfinţilor sunt lucrate în *mozaíc* veneţian.
   h). Acesta e un fenomen *típic*. Slujba religioasă se face după un anumit *tipíc*.
   i). *Áfinul* este un arbust. Sunt restricţii la casătoria între *afíni*.
   j). *Ácele* arată ora unu. *Acéle* fete au plecat.
2. a). *Aceeaşi* persoană, asupra *căreia* s-au găsit acte false, spunea că preţul *ouălor de import a crescut* foarte mult în ultima vreme.
   b). Noi cercetări medicale, care au fost efectuate în *Apus*, par să *acrediteze ideea* că oamenii scunzi trăiesc mai mult decât cei înalţi.
   c). Se pare că mai sunt *în viaţă* vreo 30 *de* persoane din cei 750 de *supravieţuitori* ai Titanicului, luxosul pachebot britanic, naufragiat la 14 aprilie 1912, după ciocnirea cu un aisberg (iceberg).
   d). Un candidat la *preşedinţie trebuie* să îndeplinească o *sumă* de calităţi.
1. 3. A. „Decât să tot vii la noi,
   Mai bin' meri, badeo, la boi;

Scanned with OKEN Scanner

Nici l-aceea nu eşti bun,
Când li-i sete, le dai fân."

B. „Cine-a zice Niţu vine,
Da-i-aş tot ce am pe mine;
Cine-a zice c-a venit,
Da-i-aş ce m-am juruit."

1. 4. În paginile *aceleiaşi* cărţi... Discuţia cu *propriii* copii... Dorul de *albaştrii-ţi* ochi... Mă *sfiii* când îi văzui...*Într-una* din zile... *Să nu fi* mers...Înainte de *a-şi* da seama... De *l-i* vedea... Cearta cu *acrii* lui socri... Mie *însemi* îmi plac...

5. În clasă se vorbeşte *englezeşte*. (Sb) *Fireşte* că ştie. (pred. vb.) Afară este *frumos*. (N.p.) Ziua *de ieri* a fost frumoasă. (A.adv.) El ştie *ruseşte*.(C.d.) Locuieşte *departe*. (C.c.l.) A venit *ieri*. (C.c.t.) Învaţă *bine*.(C.c.m.) A tradus *din englezeşte*.(C.i.) Vino repede că *altfel* mă supăr. (C.c.cond.) *De aceea* n-a venit. (C.c. cauză)

6. *Fiind* = C.c.cz.; *dorinţa* = C.c.concesiv; *mea* = Atr.adj; *vreun* = Atr.adj.; *reconstitui* = C.d.; *lor* = Atr. pron. gen.; *ale cărei* = atr. pron. gen; *fi auzite* = C.d.; *tuturor* = Atr. adj.; *sigur* = N. p.

7. Salariu, serviciu, bare, coperte, bunăvoinţă, mi-ar plăcea, şaisprezece, a înota, noi creăm, mi-i ruşine.

8. a) SB; b). SB; c). C.I.; d). Cond, C. D.; e). C. Timp; f). SB-Pred.; g). C.Loc; h). C. Scop; i). C. Mod; j). C. Cauză.

9. Cartea *copilului* e bună (Atr. subst. gen). Copacul *din faţa casei* e înalt (Atr. subst. prep.). Suntem *contra corupţiei* (N.p.). Cartea e *a copilului* (N.p.). Luptăm *împotriva inflaţiei* (C.i.). Înoată *contra curentului* (C. C. mod). Merge *de-a lungul râului* (C. c. loc). A sosit *înaintea Crăciunului* (C. c. timp). *În locul profesorului* eu nu l-aş asculta (C. c. cond.). *În ciuda frigului*, a venit (C. c. concesiv). Învaţă *în vederea examenelor* (C. c. scop).

10. Alt-un-de-va, watt-me-tru, abs-tract, pe-hli-van, o-biect, în-a-ri-pat, î-nă-bu-şit, in-un-da-ţie, e-xem-plu, i-nerţi.

Obs. 2. Testele 5-8 cuprind un total de 90 puncte (9x10). Pentru a calcula nota se împarte suma la 10 şi se adeugă 1 punct din oficiu. De ex: 64:10 = 6,4 + 1 = 7,4.

TESTUL NR. 9

1. a. şi d (v. §6, 11, 12, 13, 14); 2. c. (v. §21); 3. c. (v. §6, 33, 35, 38, 45); 4. a., c., d., (v. §24); 5. c.; 6. a., b. şi c.; 7. - (v. §20); 8. c. (v. §9,10); 9. c. şi d.; 10. c. şi d.;

Scanned with OKEN Scanner

11. b. şi d.; 12. d.; 13. a., b. şi c.; 14. b.; 15. a.; 16. -; 17. a., b. şi c. (v. §40); 18. c.; 19. a. (v. §10); 20. a. (v. §59); 21. c. şi d. (denumiri sinonime) (v. §83); 22. a. (v. §100); 23. d. (se acordă cu subst. subiect *o carte*); 24. a. (v. §96); 25. -; este prep. (v. §46); 26. c. (v. §48); 27. d. (v. §71); 28. c.; 29. b. şi d.; 30. – (v. §109); 31. c. (v. §48); 32. d. (v. §47); 33. d.; 34. c. (v. §85); 35. d. (*a plăcea, a rămâne, a părea, a tăcea*); 36. c. (v. §143); 37. b.; 38. c. (*româneşte = limba română*); 39. - este elem. pred. supl. în Ac.; 40. a.; 41. a. (pe lângă pred. *„s-au întâmplat"*); 42. b. (v. §142); 43. a.; 44. c. (v. §75); 45. d.; 46. a. (v. §135); 47.d. (*se... întâmpla* - vb. la infinitiv); 48. b.; 49. a.; 50. d.; 51. b. (*„a obliga"* are un compl. dir. „-l"); 52. c.; 53. d.; 54. d.; 55. d.; 56. b.; 57. b.; 58. d.; 59. a.; 60. b.

TESTUL NR. 10

1. c.; 2. d.; 3. c.; 4. c.; 5. d.; 6. a. şi b.; 7. b.; 8. c.; 9. d.; 10. a.; 11. b.; 12. a.; 13. b. şi c.; 14. d.; 15. d.; 16. a.; 17. c.; 18. c.; 19. a.; 20. a.; 21. a. şi b.; 22. a. (v. §46); 23. a. (v. §46);24. b. (v. §46); 25. c. (v. §47); 26. b. (valoare neutră, v. §47); 27. d. (v. §48 şi §103); 28. c. (v. §62); 29. c. (v. §82); 30. b.; 31. b. (v. §24); 32. c. (g'iveč); 33. c.; 34. c.; 35. c. (cere D.); 36. c.; 37. b. (= *din nou*); 38. d. (forma de G. – D. este *„mele"*; v. §134); 39. a. şi d. (sinonime); 40. b.; 41. a.; 42. c. (v. §134); 43. c. (determină vb. *„să fac"*); 44. a. (*de aceea*= loc. adv. de cauză); 45. a. (v. §68); 46. c. (v. §12); 47. a. (*proprii, noştrii, arbitrii*, corect, *propriii, noştri, arbitri*); 48. b. (al doilea *să = încât*); 49. c.; 50. a. (v. §142); 51. b. şi d. (v. §45); 52. a.; 53. d.; 54. a.; 55. c.; 56. a.; 57. a.; 58. d.; 59. b.; 60.d.

TESTUL NR. 11

1. b. şi d. (v. §12); 2. d. (v. §29); 3. c. şi d. (v. §20); 4. a.; 5. c. (v. §11); 6. a. (v. §18 şi §35); 7. d.; 8. b.; 9. b. şi c. (v. §33); 10. -; 11. -; 12. a., b. şi d.; 13. a., b. şi c; 14. b. şi c. (v. §40); 15. a.; 16. – (v. §41); 17. a. şi d.; 18. a. şi c.; 19.a. şi c. (v. §45); 20. d.; 21. b.; 22. b.; 23. c.; 24. c.; 25. a. (se acordă cu *-o*); 26. a. (se subînţelege *„este"*); 27. c. (v. §143); 28. a.; 29.a. (v. §100); 30. c. (se subînţelege termenul regent *unii, câţiva*); 31. d. (se subînţelege vb. cop. este); 32. a.; 33. c. (împreună cu *asupra*); 34. b.; 35.c. (v. §138); 36. b.; 37. b.; 38. d.; 39. a.; 40. a.; 41. a.; 42. b. (pe lângă *place*); 43. c.; 44. d.; 45. b.; 46. -,(PP + SB + PP + SB); 47. a.; 48. a.; 49. c.; 50. d.; 51. d.; 52. a.; 53. b.; 54. d.; 55. b.; 56. d.; 57. c.; 58. a.; 59. d.; 60. d.

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL NR. 12

1. -; 2. d.; 3. a.; 4. d.; 5. a. şi d.; 6. a. şi b.; 7. -; 8. a., b. şi c.; 9. b. şi c.; 10. a., b. şi c.; 11. a. şi b.; 12. a., b. şi d.; 13. a. şi c.; 14. d. (cuvânt polisemantic); 15. a. şi c.; 16. a., b. şi d.; 17. b.; 18. c. (*l*ight *a*mplification by *s*timulated *e*mission of *r*adiation); 19. a.; 20. d.; 21. c.; 22. b.; 23. a.; 24. c.; 25. a. şi c.; 26.a. şi c.; 27. a.; 28. b.; 29.d.; 30. d.; 31. d.; 32. d.; 33. a.; 34. a.; 35. a.; 36. c.; 37. c.; 38. -; 39. d.; 40. d.; 41. a., b. şi c.; 42. c.; 43. -; 44. -; 45. b.; 46. d.; 47. -; 48. d.; 49. c.; 50. b. şi d.; 51. a., 52. a., c. şi d.; 53. a. şi d.; 54. a., c. şi d.; 55. b. şi c.; 56. -;57. b.; 58. b.; 59. a., b. şi d., 60. c.

Obs. 3.: Punctajul se acordă numai pentru răspunsul integral corect, fără a lua în calcul punctajele parţiale. (de ex. la 10. a., b., c., nu se acordă punctaj pentru răspunsurile a. şi c.). Totalul punctelor este 60. Calculul se face prin regula de trei simplu: punctajul obţinut (x) se înmulţeşte cu 9 şi se împarte la 60, după care se adaugă 1 pct. (de ex.: Dacă s-au obţinut 38 p. – (38 x 9 : 60) + 1 = 5,70 + 1 = 6,70.). Aşadar, nota finală este 6,70 pentru cele 38 p. obţinute.

TESTUL NR. 13

1. Ne-au creat şi ne creează dificultăţi propriii noştri copii.
2. Fiind ei înşişi arbitri, nu li-i greu a fi integri.
3. N-au avut acces la preşedinţie unii din cei mai agreaţi membri.
4. Trebuie să ştii ceea ce ţi s-a indicat în programă, altfel rişti să pici.
5. Nu te sfii să fii unul din cei mai iluştri copii ai noştri, dacă ţii la maeştrii tăi şi dacă nu ţi-i indiferent viitorul.
6. Convinsu-o-ai pe Maria că fiicei sale i-i bine unde i-i soţul şi unde i-s copiii?
7. Susţii întruna că ţi-i-n pericol viaţa, dacă nu ţi-i relua tratamentul de altădată.
8. Pe stadionul „Clujeana", roşiii-i învinseseră pe negri, iar albii pe albaştri.
9. Nu mă sperii când mă apropii de tigrii aceia, ştiindu-i în cuştile proprii.

TESTUL NR. 14

1. Du-te-ncotro-i vedea cu ochii, că nu-ţi reînnoiesc contractul, fiindcă n-am bani pentru toţi chiulangiii!
2. Rochia de mătase călcatu-mi-o-ai sau nu, leneşo?
3. Ia s-o văd şi pe ea dac-o să ia ia aceea cu flori roşii care i-i aşa de dragă.

Scanned with OKEN Scanner

4. Pare-mi-se că aceiaşi codri negri-şi tremură frunzişul înfiorați de aceeaşi adiere ca-n vremurile de demult.
5. Când sosii, găsii în gară un continuu du-te-vino, că abia-mi întâlnii copiii, nevasta şi socrii.
6. Duce-ți-s-ar pe pustii ideea, că multe pătimii şi eu din cauza acesteia!
7. Putea-li-te-vei oare împotrivi de i-i vedea pe aceia că-s mulți şi nu li-i teamă de nimeni?
8. De m-i vedea că-s obosit, să ştii că pân'să-nnoptăm mai e puțin.
9. Cum văzui că nu i-i indiferent şi că-i om cumsecade, stăruii şi-mi înmiii promisiunile de-a-l răsplăti.

TESTUL NR. 15

1. Las' că-i place şi nevesti-mii să-şi pună cerceii albaştri!
2. Nu ți-i ruşine, dom'le, să nu-i ajuți pe fiii soră-tii?
3. Mi-ai promis c-o să-mi scrii altă dată, dar pân-acum n-ai făcut-o.
4. Fii sigur că şi mie mi-i dor de voi, dar n-am găsit vreo dată potrivită pentru a veni.
5. Cum nu li-i nimeni înainte şi-napoi, nici trolee, nici tramvaie, schimbă din viteza-ntâi într-a treia.
6. Altă dată, când va apărea soarele, o să plece şi copiii la plajă, dar azi, fiind înnorat, trebuie să stea în hotel.
7. Fi-i-vor buni ei, pantofii aceia sau i-or fi strâmți ca cei roşii?
8. Trandafiriii-i obrăjori făceau gropițe când surâdea.
9. Banii luați-vi-i degrabă şi cheltuiți-i!

TESTUL NR. 16

1. Înecatu-i-s-au corăbiile dintr-o dată, de i s-a-nnegrit fața şi-i prost dispus întruna?
2. Albaştri-s ochii maică-mii şi mândri i-s fiii şi nepoții!
3. Ascultați-i pe mai-marii voştri, fiți integri şi fără ipocrizii şi iubiți-i pe toți oamenii!
4. Însuşi directoru-şi însuşi o parte din bunurile aceleiaşi fabrici ce-şi crease odată faimă.
5. Pân'se hotărăşte ea să-mi dea cartea, mi-o iau eu de la bibliotecă.

Scanned with OKEN Scanner

6. Las'pe mine, de nu i reuşi tu pân-atunci.
7. L-i vedea pe Ion, când ți-i vedea ceafa.
8. Ochelarii cenuşii mai treacă-meargă, dar ciorapii negri sau cei roşii nu i se potrivesc deloc.
9. Prim-miniştrii aceia s-au întâlnit într-adevăr în capitala Costa Ricăi.

N. B. Penalizând fiecare greşeală cu 0,25 puncte şi adăugând apoi punctul din oficiu la fiecare test, veți afla nivelul actual de pregătire în vederea examenului de limba română.

Scanned with OKEN Scanner

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

1. Avram, Mioara, *Gramatica pentru toţi*, Bucureşti, Editura Academiei, 1986
2. Beldescu, G., *Ortografie, ortoepie, punctuaţie*, Bucureşti, Societatea de Ştiinţe Filologice, 1982
3. Coteanu, Ion, *Limba română contemporană*, Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică, 1974
4. *Dicţionarul ortografic, ortoepic şi morfologic al limbii române*, Bucureşti, Editura Academiei, 1982
5. Draşoveanu, D., D., *Teze şi antiteze în sintaxa limbii române*, Cluj-Napoca, Editura Clusium, 1997
6. Goga, Mircea, *Limba română. Fonetică şi fonologie. Lexicologie. Stilistică.* Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1998
7. *Gramatica limbii române*, ediţia a II-a revăzută şi adăugită. vol. I şi II, Bucureşti, Editura Academiei, 1966
8. Gruiţă, G., *Gramatică normativă, 77 de întrebări, 77 de răspunsuri*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1994
9. Hristea, Theodor, coordonator, *Sinteze de limba română*, Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică, 1981
10. *Îndreptar ortografic, ortoepic şi de punctuaţie*, ediţia a V-a, Academia Română, Bucureşti, 1995
11. Neamţu, G., G., *Elemente de analiză gramaticală*, Bucureşti, Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, 1989
12. Popescu, Ştefania, *Gramatica practică a limbii române cu o culegere de exerciţii*, ediţia a III-a revăzută şi îmbogăţită, Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică, 1983
13. Stan, I., T., *Fonetica*, Cluj-Napoca, Editura Presa Universitară Clujeană, 1996
14. Vasiliu, Emanuel, *Fonologia limbii române*, Bucureşti, Editura Ştiinţifică, 1965
15. Vlad, Carmen, *Lexicologia limbii române contemporane*, Cluj, 1974
16. Zdrenghea, Mircea, *Limba română contemporană. Morfologia*, Cluj, Universitatea „Babeş-Bolyai", 1970.

Scanned with OKEN Scanner

În colecția **DIDACTICA** au apărut:

- Adina Livia Chirilă, *Matematica. Exerciții și probleme distractive pentru clasa a II-a*
- Aurora Armeanu, *Caiet de matematică pentru clasa a II-a*
- Miron Ionescu, Ioan Radu, *Didactica modernă*
- Alina Pamfil, *Didactica limbii și literaturii române pentru învățământul cu predare în limbile minorităților naționale*
- Simion Ursu, Octavian Agratini, Simion Miheț, *Matematici aplicate, auxiliar pentru pregătirea elevilor de liceu*
- Vasile Chiș, Gheorghe Lobonț, Vasile Șerdean, Mihail Chiorean, *Ghidul profesorului de matematică*
- Miorița Got, Doina Manolache, *Limba și literatura română. Examentul de capacitate. Variante de subiecte*
- Iuliu Pârvu, *Limba și literatura română. Ghid pentru examenul de capacitate*
- Teodor Poenaru, Oana Cărbune, *Matematică. Ghid de pregătire pentru examenul de capacitate și admitere în liceu*, vol. II
- Liviu Olenic, Liliana Olenic, *Exerciții și probleme rezolvate de chimie organică*
- Alexandru Rus, Mircea Dragoș, *Teste de chimie anorganică*
- Ileana Galea, Virgil Stanciu, *Engleza cu lacrimi*

Scanned with OKEN Scanner

În colecția **DIDACTICA** vor apărea:

- Maria Oltean, Dorina Persecan, *Ghid pentru activități matematice pe echipe la clasa I*
- Miorița Got, Doina Manolache, *Limba română (Clasa a V-a). Caietul elevului*
- Mircea Berte, *Limba română pentru examenul de capacitate*
- Gabriela și Ovidiu Lisievici, *Teste de istorie pentru examenul de capacitate*
- Marin Plosca, Augusta Mois, *Consiliere privind cariera*
- Dorina Ancău, Corina Mîinescu, *Funcția de gradul al doilea*

Scanned with OKEN Scanner

Cartea de față se adresează unui public larg, cuprinzând pe toți aceia care întâmpină dificultăți sau fac unele confuzii în exercițiul limbii române, în special în analiza gramaticală.

Elevii din clasele gimnaziale vor găsi astfel un instrument util pentru pregătirea examenului de capacitate şi a probelor de admitere în liceu. De asemenea, cartea poate oferi sugestii şi soluții pentru elevii din licee care studiază o oră de limbă română, dar şi pentru cei care pregătesc examenul de bacalaureat, unde este prezentă o probă lingvistică.

Sunt cuprinse în paginile de față greşelile cele mai frecvente care apar în studiul limbii române [fonetică, lexic, morfologie, sintaxă, ortografie, punctuație], modalitățile de evitare a acestora, dar şi 16 teste cu grade diferite de dificultate, având *rezolvări* corespunzătoare şi *bareme* de corectare, astfel că, în final, competența lingvistică a celui interesat poate fi măsurată.

Prin complexitatea ei, însă, cartea se adresează nu numai publicului şcolar, ci tuturor acelora care doresc îmbunătățirea propriei performanțe lingvistice.

ISBN 973-35-1222-2

EDITURA DACIA

ISBN 973-35-1222-2

Scanned with OKEN Scanner